

Introduction to the Special Issue: Soldier Defections Since the 2021 Military Coup

Helene Maria Kyed

The main duty of the military is to protect the country but in Myanmar, they kill the people and always try to rule the country. I do not want to be hated by the people. That is why I chose to stand on the people's side. Killing the people is like killing my family members.¹

- Ex-sergeant Yin Le Le Htun.

The above is from just one of an estimated 2,600-3,000 soldiers who have left the Myanmar military to join the “people’s side” and oppose the military coup of 1 February 2021.² Since the first killings of unarmed civilian protesters soon after the coup, more and more soldiers have risked their lives and those of their family members to join the Civil Disobedience Movement (CDM), along with teachers, doctors, policemen and others who refuse to work under military leadership.³ These CDM soldiers, who commonly identify as “people’s soldiers” (*pyithusitthar*), are part of the broader revolution aimed at

¹ This was spoken during an online debate featuring soldiers participating in the CDM, organized by People’s Embrace, one of the two main CDM soldier groups (Yin Le Le Htun, 2021).

² While the exact number of CDM soldiers is unclear, support groups estimate the total to have grown from around 300 soldiers in May 2021 to 800 in June 2021, 1,500-2,000 in October 2021 and then to a total of 2,600-3,000 in May 2022. These numbers reflect military personnel who purposefully joined the CDM and who are now registered as CDM soldiers with the National Unity Government (NUG) and does not include those who left the military without registering with the NUG. For more on defection numbers after the coup, see “‘Around 1,500’ soldiers”, 2021; Conrad & Bayer, 2021; People’s Embrace, 2021; “Roughly 800 soldiers”, 2021.

³ Police officers have also deserted and defected since the coup (Kyed & Nyan Corridor, 2021).

toppling military power and creating a new society in Myanmar. They are not simply ‘deserters’ (*tat pyay*)⁴ who have run away from the military but are ‘defectors’ (*pat pyaung lar thu*)⁵ who have deliberately sided with the people against the institution to which they spent years, in some cases most of their lives, working for.

In this special issue, published in an entirely bilingual Burmese edition, Yin Le Le Htun and other defectors and spouses of CDM soldiers tell their stories of why and how they left the military. They joined the People’s Soldiers, one of the two main CDM soldier groups—along with People’s Embrace—which since May 2021 have mobilized and aided new defectors through intensive online campaigns and material and logistical support.⁶ Some of them were helped by these groups to flee to safety and ‘liberated areas’ under the control of ethnic armed organizations (EAOs). Their stories reveal deep moral disgust, shame, and anger towards a military organization that is “killing its own people” rather than protecting them. They left because they refused to enact and be complicit in the violent crackdowns, torture, and killings being inflicted on the public by the military’s security forces after the coup. They also felt demoralized and victimized by a military system saturated with internal abuses, deprivations and brainwashing. This system has a long history in Myanmar, but in the eyes of defectors, it has only worsened after the coup. Anger towards a military leadership described as unjust, corrupt, self-interested, lacking popular legitimacy, and creating a split between soldiers and civilians, has catalyzed not only desertions, but defections to the people’s side.

⁴ A common designation for deserters that translates to “military runaway”.

⁵ An uncommon translation of the English term: “a person who changes sides”. It is more common for Burmese people to use the terms CDM soldier or people’s soldier to describe defectors after the coup.

⁶ People’s Soldiers was established as a Facebook group on 16 May 2021 and changed its name to People’s Goal in January 2022 to signal that it is run not only by ex-soldiers, but also by civilian activists. People’s Embrace was established on 17 May 2021 and became connected with the NUG. For more on the formation and work of these groups, see Kyed & Ah Lynn, 2021.

As reflected in this issue's memoirs, post-coup defections in Myanmar began largely as one-off individual departures from disparate military sectors. But as some who left the military began to go public, declaring their identification with the CDM and the people's resistance, defection gradually developed into an explicit revolutionary strategy. Supported by pro-democracy activists and later by the NUG⁷ and EAOs like the Karen National Union (KNU), defection is now considered one of the three pillars of the Spring Revolution—a common term used for the people's struggle against the military regime. Alongside civilian protests and armed resistance, the defection pillar centers on making the military collapse from within and from below, by getting more and more soldiers and other security force personnel, such as police, to leave or engage in civil disobedience.⁸ Military disintegration could enable the anti-coup resistance movement to guide Myanmar onto a genuinely federal democratic path.⁹ This prospect is supported by comparative research into civil-military relations, which shows that military defections or mutinies have historically been a key factor in the success of revolutions and pro-democracy popular uprisings against authoritarian regimes. Marcos Degaut even goes so far as to argue

⁷ On 16 April 2021 the NUG declared itself the legitimate government of Myanmar, formed by members of the Committee Representing Pyidaungsu Hluttaw, which is comprised of National League for Democracy (NLD) members elected to parliament in the 2020 general elections and prevented from forming government, but lucky enough to avoid or escape immediate military detention. NUG ministers are a mixture of NLD members and others who represent ethnic minority groups and civilian activists. The NUG is supposed to be advised by the National Unity Consultative Council, which has members from EAOs, strike committees, labor unions and civil society organizations (Thawngmung, 2021; "Who's Who", 2021).

⁸ Civilian defection activist, personal communication, May 23, 2022. Also see Tun Myint & Scott, 2021.

⁹ On the People's Soldiers website, defection is key to winning the revolution with the least amount of bloodshed: "Only when the national soldiers of Myanmar stand for justice and join the people will this revolution have the least blood spilled, and highest chance of victory" (People's Soldiers, 2021).

that defections of a regime's armed forces are a necessary condition for pro-democratic regime transition.¹⁰

It is impossible to predict the level of defection and internal disobedience needed for military regime collapse using only existing theories and comparative studies. Contextual and historically specific factors matter greatly. In the case of Myanmar, the effect of defections on reversing the coup would arguably depend on their interaction with wider developments in the civilian resistance, which since May 2021 has evolved from civilian protests and strikes to encompass a government in exile—the NUG—and growing armed resistance by anti-coup EAOs, People's Defense Forces (PDFs), which are aligned with the NUG, and Local Defense Forces (LDFs), across the country.¹¹ The historical legacy of the Myanmar military is also important to consider in any discussion of defection as a pillar in the revolution. As Michael Charney discusses in this journal issue, the Myanmar military is not simply an army, but is an organization that held central state power for 50 years (1962-2011), and which during 2011-2021 continued to employ a comprehensive ideological propaganda apparatus and exert significant political and economic power, including exclusive control of key government ministries. It is also highly cohesive, keeping soldiers and officers (and their families) socially, economically, and mentally tied to the military.

At the time of writing in August 2022 the number of CDM soldiers does not compare favorably with the estimated 300,000-350,000 strong Myanmar military,¹² and the leadership of the

¹⁰ Degaut, 2019. Also see Anisin, 2020, and Nepstad, 2011.

¹¹ PDFs were recognized by the NUG on 9 May 2021 and many allied with the exile government, accepting NUG command and control, while some remained independent; I refer to this remainder as LDFs. The estimated number of PDFs and LDFs is 400, totaling around 100,000 members. Also see Ye Myo Hein, 2022.

¹² The number of combat-ready soldiers is approximately 100,000 (People's Goal activist, personal communication, May 23, 2022). On the approximate size of the military as a whole, see Selth, 2021a, and Ye Myo Hein, 2021.

military junta, the State Administrative Council (SAC),¹³ has shown no discernible sign of resignation or change of course from their apparent unified intent on waging war against the people at all costs. Nevertheless, the defections suggest that a lack of schisms at the top is increasingly counterbalanced by internal splits and acts of defiance at the bottom of the military hierarchy. Defection arguably constitutes a significant symbolic blow to the military's internal cohesion and legitimacy.¹⁴ The stringent tightening of strategies to prevent military troops from defecting after the coup also suggests that the military leadership views defections as a serious threat to maintaining its power on the battlefield and to its appearance of unity. On this threat, one of the most outspoken defectors, Nyi Thuta, expressed: "The generals' worst nightmare is our greatest dream: to see the people and the soldiers be united".¹⁵ This unity of people and soldiers has been strengthened by the CDM movement and the support provided to the armed resistance movement by some CDM soldiers, either by directly joining PDFs, by training them or by providing intelligence based on their knowledge of and connections with the military.¹⁶ Such support bolsters the armed resistance in an otherwise asymmetrical battlefield where the military has superiority in airpower, armor and

¹³ The military adopted the term SAC to refer to its rule after the 1 February 2021 coup. The SAC has both military and civilian members. Most people in Myanmar and commentators now use the term SAC when referring to the military junta, rather than the term *tatmadaw*, which has often been used as a vernacular term for the trident of armed forces, including the army, navy and air force (Selth, 2021b). After the coup many no longer use the term *tatmadaw*, as it literally means 'royal armed force', and the term 'royal' has connotations of glory, status and honor. Many now prefer to use the basic terms *sit tat* for military and *sit thar* for soldiers (anonymous revolutionaries, personal communications, July 5, 2022). Also see Desmond, 2022.

¹⁴ Kyed & Ah Lynn, 2021.

¹⁵ Nyi Thuta, 2021b.

¹⁶ Anonymous CDM soldier, personal communication, October 1, 2021. On the complex relationship between defections and the civilian armed resistance see Kyed & Ah Lynn, 2021, pp. 53-60.

artillery, but where it is increasingly “suffering from overstretch and low morale”.¹⁷

The degree to which CDM soldiers have organized themselves and aligned with an anti-coup, pro-democracy opposition to the military is unprecedented in Myanmar’s long history of military rule.¹⁸ While soldiers have deserted from the military for decades,¹⁹ this has never led to the development of organized defector groups like we see today. These groups are an outcome of the development of a historically large, broad, and incredibly resilient revolutionary movement that, despite facing challenges regarding unity, spans across many ethnic, religious, geographical and class-based divisions prevalent in Myanmar society.²⁰ The CDM, as a large and highly popular movement spanning various public sectors, has constituted a significant exit option for soldiers, providing them with an avenue for joining the people and for gaining moral relief and support.

Internet access and 4G telecommunications networks grew widespread in Myanmar from 2014 on and have been crucial in facilitating these CDM soldier groups to form, mobilize and support soldiers to escape from their service.²¹ The CDM soldier groups have made use of a plethora of social media platforms, YouTube, Zoom, encrypted messaging apps, and the independent media to wage intelligent and pervasive campaigns both to convince the public to welcome defectors and to compel in-service soldiers to change their perspective. These activities, alongside material and logistic support, could prove decisive in increasing the numbers of defections to a scale that challenges the military’s overall integrity.

¹⁷ Ye Myo Hein & Myers, 2022. For more see Choudhury, 2021.

¹⁸ “Atrocious Myanmar”, 2021.

¹⁹ Sai Latt, 2016. Nakanishi reports 2,000-5,000 desertions per year during the 1960s, due to insufficient equipment and frequent salary arrears during counter-insurgency operations in border areas; desertions continued up to and during the political crises in 1988 and 2007, but never resulted in large-scale mutinies or schisms that significantly undermined military strength (2013).

²⁰ Kyed, 2021; Thawngmung & Khun Noah, 2021; Yamahata, 2022.

²¹ Civilian defection activist, personal communication, May 23, 2022.

But rather than focusing intently on CDM soldier organizational strategy and quantitative benchmarks, this special journal issue explores qualitative questions of how and why soldiers leave the military, what obstacles they face in doing so and how defection interacts with the wider revolutionary movement. It does so by relying on personal voices and reflections in the form of eighteen memoirs ghost-written into narrative form from interviews with fifteen military personnel, and three military spouses, who escaped the military between February and November 2021.²²

The interviews were conducted in late 2021 with associates of the People's Soldiers group who have decided to speak openly about joining the CDM and who in one way or another are actively engaged in supporting the revolution, e.g., by mobilizing more defectors, getting intelligence from military insiders, providing material support for CDM soldier families, or actively fighting the military in combat. In that way they differ from soldiers who have left the army quietly and whose voices we are unfamiliar with. Reflecting a general pattern that CDM soldiers have tended to be younger and of lower rank, those represented in this issue are mostly between the age of 25 and 35, and ranked below major.²³ Most of them belong to the Bama majority group, reflecting the general composition of the Myanmar military, and there is a mixture of defectors with and without a military family background. While most of the memoirs are based on interviews with defectors from the navy, air force, and Light Infantry Battalions/Divisions, defectors since the coup have come from a wide variety of sectors (information/public relations, military equipment, combat units, weapons production, investigation units, medical units, military academies etc.). This variety shows that while defectors tend to be young and lower ranked,

²² The names in this issue's memoirs are those the participants choose to be identified by and may or may not be their real names.

²³ See Kyed & Ah Lynn, 2021. Since that report was written at least three battalion commanders have joined the CDM. These higher-ranking defectors have been linked to the Australian government's granting of asylum to CDM soldiers (Min Min, 2022).

defection is a broad-based movement that cuts across army sectors and ethnic and family affiliations, which suggests that personal convictions and experiences play a significant role in motivating defection. This is reflected in the memoirs in this issue, which provide powerful insights into the personal choices, sacrifices and rewards associated with defection by the soldiers themselves and by their family members.

In the remainder of this introduction, I embed the personal insights provided by the memoirs in this issue within a broader analysis of defection motivations and obstacles, which is shaped by a digital ethnography Ah Lynn and I conducted between May 2021 and June 2022.

Choices and Reasons

Moral disgust and feelings of anger and shame towards military violence against civilians, and a refusal to engage in such violence or be complicit in it, was the most strongly articulated reason for defecting in the first months after the coup. It is therefore unsurprising that the first significant wave of defections took place in the days and weeks after Armed Forces Day on 27 March 2021, which saw the highest number of civilian casualties since the coup. The killings made soldiers feel sick, as vividly described in the memoirs by Master Black and Aung Zaya, two soldiers who were ordered to participate in violent crackdowns on unarmed protesters. But this revulsion was also felt by those who were in the barracks or doing office work and receiving the news of the killings on social media or from friends and family members. For Yin Le Le Htun and other defectors, the moral reason to escape from the military is lacking the will to “kill our own people” and a sense that the supposed purpose of the military, e.g., to protect the people, has been betrayed.

Defection reflects a deep demoralization and embarrassment with the military organization. It is also conveyed as a personal reaction to the loss of self-esteem and worth as a soldier. Central here is the divide between ‘the military’ and ‘the people’, a gulf which has grown deeper and deeper as the military’s

responses to pervasive civilian resistance have become more and more brutal. This, I suggest, has shaped the motivation to not simply leave, but to defect and deliberately join the ‘people’s side’. To defect is here a way to become a ‘good citizen’ or ‘good people’s soldier’, loved and respected by the people.

Several of the memoirs in this issue also emphasize how a feeling of being hated by the people and fears of being socially punished, looked down upon and discriminated against, have formed part of the choice to defect. Cherry, the wife of a CDM soldier, initially did not want her husband to defect out of fear for her family’s security. She recounts in her memoir how awful her husband felt, telling her that people were spitting on soldiers in uniform and viewing them as outcasts. She came to see how her husband joining the CDM was actually a way to save their children from being discriminated against and “cloistered away from society”.²⁴

More explicit political motivations—in addition to the moral concerns surrounding violence—have also informed some soldiers’ choices to leave the military. This is expressed in disapproval of the unlawful seizure of power and ousting of the elected government as well as in disbelief of the military leaderships’ allegations of electoral fraud, which it used to justify the coup. CDM soldiers have given testimonies of how the military instigated its own fraud, either by denying soldiers their right to vote or by pressuring them to vote for the military-proxy Union Solidarity and Development Party (USDP),²⁵ as Master Black, Hla Min Kyaw and Aung Myo Thant all explain in their memoirs.

²⁴ The resentment people feel towards soldiers is evident in various forms of non-violent social punishment. Many people boycott businesses owned by soldiers and their families and refuse to sell products to them. Soldiers are also mocked on social media, called cowards, military dogs and worse, and when they meet people on the street they are often met with barely concealed disgust (Dakkha, 2021).

²⁵ The USDP was formed by ex-generals prior to the criticized 2010 elections, which it won handily. The USDP suffered huge losses when the NLD began participating in elections from the 2012 byelections onwards. The NLD won the 2015 and 2020 national elections convincingly; both were judged by independent observers to be largely free and fair.

Although political motivations for defection exist among CDM soldiers, particularly those who declare support for Aung San Suu Kyi and the NLD, they also extend to a more generalized critique of the military leadership that is independent of party-political affiliation. Resentment and anger towards the leadership for being corrupt, power crazy, and serving their own economic interests at the expense of the people—and therefore at the expense of the military organization’s legitimacy itself—form part of this critique. Defection here is a refusal to serve as a soldier for the simple benefit of “the dictator, Min Aung Hlaing [who is] only working for his own benefit and does not care about the development of the country”, as Zwe Man accounts in this issue. It becomes a way to escape an unjust and politically illegitimate institution, irrespective of whether one supports a particular political party.

Outspoken CDM soldier Captain Nyi Thuta, who was one of the founders of the People’s Soldier group, describes defection as based on a shared experience of violation and a collective sense of victimhood with the people: “Defecting does not mean you work for the other side or other parties. The main thing is to oppose the military junta that does injustices”.²⁶ He added elsewhere that “human rights violations are happening to soldiers. And ... the people and the ethnic people are being violated by the military. So we are all victims ... this battle (is) a collective struggle for all the victims to fight back ... this struggle is not only for the people but also for the soldiers and their wives who are being oppressed by the military.”²⁷

The military’s internal oppression and inhumane treatment of its own soldiers is also highlighted in this issue. This is embedded in a deeper critique of the military system that existed *prior* to the coup, whereas the moral condemnation of violence against civilians is primarily linked to military actions *after* the coup. CDM soldiers provide accounts of internal abuses and violence meted out on the bodies of lower-ranking soldiers, and

²⁶ In a Facebook post, since deleted (Nyi Thuta, 2021a).

²⁷ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၁။

they speak about forced recruitment, restrictions on movement, unjust promotions, and economic exploitation, like forced salary deductions to pay ‘shares’ in military-owned companies, and the treatment of soldiers’ wives as slaves. Yay Khal explains that he was even refused to visit his dying parents and withdraw his savings to care for their health. Cherry, the wife of a CDM soldier, tells how she was forced to do ‘voluntary labor’ but was refused any financial assistance to pay for post-natal surgery that cost more than a year of her husband’s salary. Defectors also convey how the military leadership disregards the lives of the soldiers, insults the injured and disabled, and refuses to hand over the bodies of dead soldiers to their family members. Captain Zarni Aung said in a People’s Soldier talk show, “there are no human rights and no humanitarianism in the army. The lives of soldiers are not valued”.²⁸ Or as Moe Zet says in his memoir: “They [the military leadership] don’t give a damn about us!” Defecting from this system can here be seen as an act of escaping exploitation and inhumane treatment, often described retrospectively by defectors as a form of liberation and feeling free. As evident in some of the memoirs in this issue, the rupture caused by the coup and the possibility of becoming a CDM soldier provide a moment and space to opt out for those soldiers who felt enslaved even *prior* to the coup.

Since the escalation of armed resistance from May 2021, it appears that not only has internal exploitation increased within the military, but so has the fatigue and fear felt by soldiers. The military’s intensified fighting with resistance forces has shaped the reasons for defecting and presented pragmatic choices related to combat fatigue and fear of death.²⁹ After the NUG’s declaration of a people’s defensive war on 7 September 2021, even more PDFs and LDFs mushroomed across the country, including in Bama majority areas where many Myanmar military recruits are often from. The anti-coup resistance forces engage in armed defense of civilians and attack military targets and personnel,

²⁸ Democratic Voice of Burma, 2021a. Thank you to Ah Lynn for translation assistance.

²⁹ For more here see Kyed & Ah Lynn, 2021, pp. 53-60.

sometimes in combined forces with EAOs, many of which also protect CDM members—including soldiers.³⁰ The military has responded with extreme violent retaliation, including air strikes, shelling and the arson of entire villages, some of which are also the hometowns of soldiers, as Hla Min Kyaw notes in his memoir in this issue. With so many fronts to fight on, the military’s combat units are stretched, and even though it has superior firepower to the PDFs, it has suffered significant casualties.³¹ One soldier, who escaped the military only very recently, explained about the situation online: “the combat troops ... are getting tired of war because they have been so long on the front lines (and) are no longer allowed to take rest”. He added that military personnel who used to have office or training duties are being forced into security duties in towns and cities, because all combat troops have been moved to the ‘jungle’ to fight: “since then, all military personnel have become busy day and night without getting rest. They cannot eat and sleep well. Also, many soldiers have been killed in battle ... the rest have become demotivated and disappointed.”³² Sergeant Min Thura added that “the junta soldiers are emotionally demotivated because they do not know what they are fighting for. Even if they die in battle no one will have sympathy for them.”³³

³⁰ For a comprehensive overview and analysis of the armed resistance to the military, see Ye Myo Hein, 2022.

³¹ According to the NUG in August 2022, more than 18,000 soldiers from the Myanmar military have been killed by EAOs and PDF/LDFs since the coup (“Myanmar’s Civilian Government”, 2022). Anecdotal evidence and testimonies from defectors also suggest that the military is finding it hard to recruit (“Myanmar Military Struggling”, 2021). The military has made it compulsory for children of soldiers aged 15 and above to take military training, as an effort to build up reserves (“Myanmar Regime Makes”, 2021). A BBC article, based on various interviews with defectors, also notes that the military is increasingly hiring soldiers and militias to aid its troops (Attwood et al., 2022). On pro-junta militias in just one part of the country, see Human Rights Foundation of Monland, 2022.

³² ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၂။

³³ Ibid.

These conditions within the military help to explain why an increasing number of combat unit soldiers have defected during 2022, including three frontline battalion commanders. One of the civilian activists who aids the People's Soldier/Goal group defines these latecomer defectors as part of a 'third wave' of defections.³⁴ Unlike the first wave of soldiers joining CDM, which came shortly after the first killings of civilian protesters, and the second wave, beginning with the escalated fighting against PDFs, the third wave of defectors accounts for those who endured post-coup military atrocities for a year or more. While moral concerns surrounding military violence cannot be excluded as motivations for these more recent defections, according to the same activist they tend to be driven primarily by combat fatigue and self-interest in the form of fears for their own and their family's safety.³⁵ A growing disbelief in the military's capacity to defeat or repress the armed resistance also seems to influence the choice of third-wave defectors, as related by Corporal Aung, who escaped the military in mid-2022. Testifying to having participated in killings and burnings of villages, he told a BBC reporter: "If I thought the military would win in the long term, I wouldn't have switched sides to the people". He explained that soldiers do not dare to leave their base alone as they are worried they will be killed by PDF members. "Wherever we go, we can only go with a military column. No one can say that we are dominating," he said.³⁶

For third-wave defectors who join the CDM and possibly become active in the CDM soldier groups, moral and political reasons for leaving the military can develop retrospectively. Yet it is significant to note that pragmatic factors like means of survival, personal/family security, and fear of defeat and of losing future benefits form part of a complex interplay of reasons to defect.³⁷ These factors equally inform the hard choices that

³⁴ Civilian activist in People's Goal, personal communication, May 23, 2022.

³⁵ Ibid.

³⁶ Attwood et al., 2022.

³⁷ The coexistence and overlap of various defection motives is not particular to Myanmar's current situation (Albrecht, 2019, p. 305).

soldiers and their families make when deciding to stay in or leave from the military.

Sacrifices and Rewards

Defection involves extreme security risks and sacrifices that not only affect the individual soldier who decides to leave, but also his or her family. The memoirs in this issue show how family relationships are crucial to both thwarting and motivating defections. They also affect how such decisions are negotiated. Cherry explains in this issue how she at first tried to prevent her husband from defecting, even though she was unhappy with life in the military and supported the NLD. She worried about the safety of her husband and the discrimination that his defection would cause their four children to suffer in the military compound. It is easier for a single soldier to escape the military, but even for singles, this can mean breaking one's relationship to a mother, father, brother, or intimate partner who remains within or loyal to the military. CDM soldiers often cut contact with family to protect them from being targeted and harassed by the military (following the adage, "what they don't know, can't hurt them"), as military officers often threaten CDM soldiers' family members in their communities.

Different to Cherry is another female spouse, Nwe Oo, whose experience shows that wives can be important to facilitating defections, and that they often continue their work after reaching liberated areas, keeping in contact with spouses of in-service soldiers.³⁸ Living outside the army barracks, Nwe Oo was able to convince her fiancé to defect by sending him the news of military atrocities that he was barred from viewing within the barracks. From the outside, she was also able to better organize his escape route. It also helped that she refused to marry him if he

³⁸ People's Soldiers also formed a Wives of People's Soldiers Group in October 2021. This group is run by CDM soldier wives to help mobilize defections by appealing to and contacting the wives of in-service soldiers. It also works as a support group for families of defectors in the liberated areas (Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 45). Also see Min Ye Kyaw & Parry, 2022.

did not leave. This was not without sacrifices—she had to give up her job and disconnect from her own family to keep her new husband safe. Soldiers must leave most if not all their personal belongings behind when they escape, including their salary savings, and they face extreme security risks and financial costs on their way to relative safety in liberated EAO areas that have agreed to give CDM soldiers protection, such as those administered by the KNU.

Military officers actively obstruct, smear and track down defectors. In her memoir, Thuza Lwin, the wife of the first known major to defect after the coup, who herself grew up in the military barracks, painfully explains how the military disseminated pictures of her family with the message that her husband murders people, putting her and her two children in severe danger. She was lucky to finally escape, shepherding her children across a conflict zone, and joining her husband in a KNU area. Her sacrifices were high, but she does not regret them. Her husband has incurred injuries in the revolutionary armed forces and her son keeps asking if they are now poor because they live in harder conditions outside the military compound. But she feels proud of her husband and is happy to now be loved and respected by the people. While she lives without security and must occasionally flee from conflict, she claims to feel safer than the in-service soldier spouses she is still in contact with and who she encourages to leave.

The hard decisions and sacrifices that CDM soldiers and their families face, both emotionally and in relation to practical and material difficulties associated with leaving the military, are undeniable, and not always surmountable. For many soldiers who desire to escape the military, the risks are too great. As noted by one sergeant from Chin state, the military has imposed severe restrictions on leaving bases and the security of the family is crucial: “They do not dare to join the CDM (because they fear that) their families will be detained ... be beaten, tortured or killed. It is (the military’s) way of controlling us”. He further explained that many soldiers are unaware of how to leave and where to go. He claims to know of three soldiers who committed

suicide as an escape. To join the CDM, he explained, requires a “fervent desire to oppose the military dictatorship ... if they have it, they will be ready to face any situation.”³⁹ Even for those who are unhappy with their lives in the military, moral concerns and internal oppression may not be sufficient to push them to leave. They need assistance, encouragement, and assurances of present and future rewards.

The CDM soldier groups have been impressive in trying to meet such demands, appealing both to moral and pragmatic concerns among soldiers. As this issue’s memoirs evidence, these groups have actively aided soldiers to defect and find escape routes, while also providing them with material and logistical support—later including educational and health support—as they reach more secure residences.⁴⁰ Importantly, they also constitute organizations providing solidarity, offering soldiers who escape from the military new identities and the possibility of a formalized role as a participant in the revolution. This is forged through various online activities, like postings on social media sites and Zoom or Facebook video debates where defectors share their views of the personal rewards that leaving the army yields. CDM soldier organizations also engage in weekly dialogues with various pro-democracy actors on topics such as military human rights violations, the oppression of soldiers within and by the military, federal democracy, and transitional justice, all topics that provide defectors with an opportunity to contribute their expertise and carve out a space in the revolution, while simultaneously encouraging others to join the CDM.

To boost their efforts at supporting soldiers who leave the military and encourage more to join their organizations, the CDM soldier groups continuously lobby the NUG. They also rely on EAOs’ willingness to welcome defectors. The KNU’s Brigade

³⁹ Chinland Defense Force, 2021.

⁴⁰ Support for CDM soldiers is funded by private donations which are advertised online. On the People’s Soldiers website, one such request is accompanied by the message: “Support Defections. Save Lives. The defections movement is a non-violent strategy that will ensure that the Spring Revolution will be won with least bloodshed” (People’s Soldiers, 2021).

Five was the first to welcome CDM soldiers and it declared in online statements that it would treat such soldiers humanely and welcome them as part of the CDM and revolution. They have provided them with security and livelihood support.⁴¹ The Kachin Independence Organization and smaller EAOs like the Chin Defense Force (CDF) have also aided defectors, although the KNU is said to host the majority of CDM soldiers along the Thailand-Myanmar border.⁴² As evident in Thuza Lwin's memoir, some defectors have also joined combined forces with the Karen National Liberation Army and the Cobra Column in fighting the military.

In August 2021 the NUG made a commitment to support defections as part of its strategy to topple the military. It issued a policy for 'People's Armed Forces and Police Forces', signed by its interim President, which promises to address in-service soldiers' immediate security concerns and their longer-term worries by assuring them a position and role in a future federal democracy. This includes continuity of pensions and positions; assistance programs for food, shelter and family security; assurance that defectors will not be attacked by PDFs, and integration into a (future) Federal Union Army and Police Force.⁴³ Since the policy was announced, the People's Embrace group has collaborated with the NUG's Ministry of Defense to aid defectors and

⁴¹ Padoh Mann Mann, 2021. The KNU now has its own policy on defectors, explained by foreign affairs spokesperson Padoh Saw Taw Nee on 17 July 2022: the KNU would treat defectors humanely, but also make sure that those who had committed crimes would be put to trial before a court (ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၂b).

⁴² People's Goal activist, personal communication, May 23, 2022.

⁴³ ပြည်သူ့ရင်ခွင်၊ ၂၀၂၁b။ Comparative scholarship on military defection has shown that such initiatives by opposition movements like the NUG can play a strong role in motivating soldiers to defect. This is especially the case if the opposition can make military personnel trust and believe in the opposition's wider reform project or its alternative vision of social order. Perceived reliable future integration into new post-regime structures is also significant. See Anisin, 2020, pp. 138-142, and Morency-Laflamme, 2018.

provide them with CDM registration codes, based on a vetting system.

On 7 April 2022 the NUG also announced a nine-point reward system for soldiers who either destroy military supplies or join the People’s Embrace with military supplies and vehicles. Rewards range from USD 100,000 for destroying a tank to USD 500,000 for defecting with an aircraft.⁴⁴ While no one at the time of writing in August 2022 has defected with such heavy materiel, the reward system seeks to appeal to those soldiers who have predominantly pragmatic concerns, including fear of losing military positions and benefits. The KNU and the CDF have previously had some success with rewards granted to lower-ranking soldiers who defected with arms, grenades and bullets.⁴⁵ When this happens photos of the defectors and the military gear are shared on the CDM soldier groups’ social media platforms, accompanied by laudatory messages.⁴⁶

Members of CDM soldier groups have also achieved intensive international media exposure—from the New York Times to Nikkei and Al Jazeera—and lobbied through less public channels to bring attention to the importance of supporting defections. Aided by the NUG, this has included lobbying for nations to grant asylum to defectors. Australia has reportedly offered protection visas to an undisclosed number of military defectors since January 2022.⁴⁷ According to leading members of the CDM soldier groups, the news of Australian asylum, which they

⁴⁴ “Myanmar’s Shadow Govt”, 2022.

⁴⁵ In August 2021 the CDF announced that it would provide a five-million Myanmar Kyat (at that time, USD 2,725) cash reward to those defecting with vehicles or small arms and ammunition, and ten-million Myanmar Kyat for those defecting with heavy artillery. On 1 October the CDF said that three soldiers had joined them with arms and received their reward (ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၁b).

⁴⁶ ပြည်သူ့ရင်ခွင်၊ ၂၀၂၁။

⁴⁷ Barret, 2022. US-Burmese security expert Dr. Mie Mie Winn Byrd has also encouraged other countries such as the USA to grant asylum to CDM soldiers, arguing a third country incentive is important to defection strategies (“US Expert says”, 2022).

shared on their groups' social media pages, encouraged hundreds of in-service soldiers to contact them over a few days. This included those with higher ranks, a contingent which had rarely contacted them before.⁴⁸

To mobilize soldiers on the frontline and among those who have no imminent moral or political drive to leave, offerings of material support, rewards, asylum, and promises of future positions by the NUG have undeniably boosted the defection strategy and provided it with an institutional anchoring. Yet, these initiatives have so far proven insufficient by and of themselves to dramatically escalate the number of soldiers escaping from the military. These initiatives are challenged by resource constraints and marred by insecurity and uncertainty. Importantly, they are also impeded by pervasive structural obstacles to defection that are deeply embedded in the military system and imaginary, which keep some military personnel loyal or so affixed to the military that they have no desire to leave. In this special issue's memoirs, we get some important hints at who these military personnel are and how they think, and in Michael Charney's contribution we also learn more about the historical roots of military loyalty and imaginaries.

Structural Obstacles and Imaginaries

In a July 2022 People's Soldier/Goal talk show, CDM soldier Captain Clock was asked which soldiers are choosing to remain in the military and why. He replied that he believes 30 percent of them stay because they fear for their security and the security of their family, and that 70 percent stay because they either crave power and resources, or because they are brainwashed and uneducated, making them incapable of free, critical thinking.⁴⁹ While such numerical estimates are surely off the cuff, the distinction Captain Clock makes is important for any understanding of how to overcome the diverse obstacles to a defection

⁴⁸ "Australia's Embrace", 2022.

⁴⁹ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၂။

strategy. Whereas the former group can be encouraged to defect with safe escape routes and material support, the latter requires addressing much deeper structural constraints, linked to economic incentives, ideology, and mentality. Yay Khal's memoir in this issue tells how lower-ranking soldiers are kept in the dark, subject to military propaganda and restricted information, which Htet Naing Aung asserts reproduces falsities such as "the people are the enemies" and "the military is protector of the nation". Some also feel they are indebted to the military or that there is no life outside of it. Zwe Man and Htin Shar share in their memoirs that military officers stay inside because of economic benefits, linked to the military's ability to run a range of illicit businesses. Some believe the coup will simply make them richer and more powerful.

As evident in CDM soldier testimonies since early 2021 as well as in the scholarship on the Myanmar military, the structural obstacles to defection are embedded in a pervasive insular culture, an internal hierarchical system of patron-client relations, and a powerful ideological machinery.⁵⁰ The military has decades of institutional experience in nurturing a strong esprit de corps and in training its armed forces to stringently follow orders and be loyal through a combination of fear mongering and ideological propaganda that inculcates an imaginary of the military as the guardian of nation and of Buddhism (see Charney in this issue). Soldiers and officers are also tied to the military through an internal system of rewards, promotions, and punishments,⁵¹ and the military's sway over the formal and informal economy has, at least since the 1990s, allowed it to keep the officer corps in check.⁵²

Higher-ranking officers obviously stand to lose more than lower-ranked soldiers, both economically and in status, if they leave the army, and are perhaps more likely to deeply adhere to

⁵⁰ For some of the most in-depth scholarly work on the Myanmar military see Bünthe, 2017; Callahan, 2003; Maung Aung Myoe, 2009; Nakanishi, 2013; Selth, 2002. See also Charney in this issue.

⁵¹ Nakanishi, 2013.

⁵² Bünthe, 2017.

the military's ideological imaginary. Yet, according to CDM soldier narratives, the military system has also bred a belief among some lower ranks that their daily economic survival is entirely dependent on the military.⁵³ Not everyone has come to realize what the interviewees in this journal issue have: that the military system is in fact much more economically exploitative and abusive than it is beneficial for lower-ranked soldiers. CDM soldiers have explained that this standpoint persists among lower-ranked soldiers due to their limited education, due to recruitment patterns centered on the most financially disadvantaged citizens, and because of training techniques and propaganda that restrict soldiers from thinking freely, thereby blinding them to their own oppression.⁵⁴ A CDM soldier sergeant linked low education and brainwashing to in-service soldiers' continued enactment of violence: "the lower echelons are taking whatever orders ... if the order is to kill, they kill. They do not think if they do it, what effect it will have on them or the country. (They) have less thinking ability. It is not their fault. Their original mentality is not like that (but) they were brainwashed and separated from the people."⁵⁵ Zaya Aung, whose memoir is included in this issue, similarly stated in a People's Soldiers talk show that brainwashing makes soldiers into robots who lack empathy and act inhumanely.⁵⁶

Lack of empathy for the people is likely reinforced through what CDM soldier Nyi Thuta has described as a deliberate isolation of soldiers from the people, with many soldiers and their families living isolated lives in army barracks, and with the military restricting social connections and information flows from the outside.⁵⁷ The memoirs in this issue provide evidence that this isolation has been incomplete after the coup, but it can still

⁵³ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၁။

⁵⁴ Kyed & Ah Lynn, 2021, pp. 71-75.

⁵⁵ Democratic Voice of Burma, 2021a.

⁵⁶ From a People's Soldiers talk program dated 26 December 2021 but uploaded to YouTube in January 2022 (People's Soldier from Burma, 2022).

⁵⁷ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၁။

have a pervasive effect, as Aung Ko Ko's memoir testifies to. He claims that he desired to escape the military because he had many social connections from his previous civilian life before recruitment. His family members by contrast had no desire to leave and disapproved of his decision, because they had only lived within the military. He believes that they are 'brain-washed'.

The separation between military and people is also nurtured through pervasive military propaganda that represents people who disregard or oppose military power as potential enemies that pose an existential threat to the nation and Buddhism. Reliance on this kind of construction of internal enemies has a long history in the Myanmar military's ideology⁵⁸ and has been used after the coup to justify violence against civilians. This has been complemented by the labelling of the anti-coup resistance movement, and the NUG, as terrorists bent on destabilizing the country. "They don't think of people as actual people", Nwe Oo claims in this issue, explaining that soldiers are not told that PDFs were formed by people who were first attacked by the military, but instead instructed that PDFs are "terrorists who bomb schools and markets and want to prevent the prosperity of the country". Defectors have testified to how this kind of propaganda is spread by the military regularly through social media and instant messaging apps.⁵⁹ A selfie video on a soldier's cell phone found by a villager in Sagaing Region showed in-service soldiers bragging about how they have killed and brutalized civilians, displaying how such propaganda runs deep within combat troops.⁶⁰

As Charney argues in this issue, the imaginary of the military as a rightful powerholder and protector of the Buddhist nation has been shattered across Myanmar since the coup, and among some of the military's own ranks, as defectors testify to.

⁵⁸ Callahan, 2003.

⁵⁹ Radio Free Asia, 2021. Also see Conrad & Bayer, 2021.

⁶⁰ The video was provided to Radio Free Asia. In it, the soldiers also complain about their lack of agency, saying they do not know their futures and are "like driftwood" (Khin Maung Soe & Nayrein Kyaw, 2022).

Obstacles nonetheless remain to changing this imaginary permanently, especially when it comes to counteracting the military's pervasive internal propaganda machinery. CDM soldiers and activists in the People's Soldiers group have worked tirelessly on this front, exploiting the gaps in the military's efforts to control information flows and access to social media for in-service soldiers. In what they call psychological warfare to 'open hearts and minds', they try to infiltrate social media pages that soldiers use on platforms like Facebook, VK and TikTok with content that contradicts military propaganda and 'fake news'. The content of the posts varies from appealing to the moral consciousness of the soldiers, their dignity, and fatigue from fighting, to emphasizing the injustices and internal oppression by the military. Through these efforts they try to prevent soldiers from believing the military's news and justifications of their crimes. The next step is building rapport and trust with in-service soldiers by communicating with them personally through messaging apps, lending an ear to their concerns and worries. Over time, the goal is to get them to decide to escape, or at least to refrain from participating in atrocities, and then to facilitate this. Several soldiers have left the military this way, but it takes time, sometimes up to three months of continuous communication, because it often involves substantially changing the beliefs and powerful imaginaries many in-service soldiers hold of the military.⁶¹

Aspirations and Futures

Many CDM soldiers since the coup have described defection as coming out of the darkness into the light, opening their eyes to the injustices and manipulations of the generals, just as Ye Yint Thwe affirms in this issue.⁶² As more soldiers have joined the

⁶¹ These insights on the psychological warfare effort are based on interviews with one civilian activist and from a group interview with several representatives of a CDM soldier group in May 2022.

⁶² ပြည်သူ့ရင်ခွင်၊ ၂၀၂၁။

CDM, left military bases and become part of the revolution, a growing political consciousness and aspirations for alternative futures have also evolved. This is evident in this issue's memoirs and in the frequent CDM soldier group online talk shows, which feature thoughtful conversations about the revolution, federal democracy, and justice. CDM soldiers have become some of the harshest critics of the military junta, based on their embedded personal experiences. Many are tirelessly working to get other soldiers to join them or supporting those who already found their way to the 'liberated areas'.

Their dream of a better future for their country is strongly attached to the success of the Spring Revolution, shown in this issue's memoirs. Aung Zaya aspires to a new society with "equality and freedom", which he believes can only happen by rooting out the military dictatorship. This involves, Htet Naing Aung believes, not just a reform of the current military, but a complete destruction of it and the building of something new: a professional military that is formed and loved by the people, as interviewees Htin Shar and Phyo Win Aung also insist.⁶³ While few defectors believe that the military leadership will withdraw or give up their fight against the people, they hope that defections can help the revolution to crumble the military from below and from within by depopulating it and creating internal chaos and defiance. Htet Naing Aung believes that the success of the revolution is not only about fighting the military on the battlefield, but first and foremost about "destroying their spirit". It is about demasking the imaginary of the military as protector of the religion and nation, appealing to the humanity within each soldier, and capitalizing on what appears to be a growing fatigue and disbelief in what they are fighting for.

⁶³ What could possibly replace the Myanmar military is a topic of ongoing debate, which so far has focused on building a federal army that adheres to international human rights standards. It is also still unclear how CDM soldiers would fit into a new army and the extent to which they wish to do so varies in the current discussions. The topic was debated in a People's Goal talk show on 14 August 2022 (People's Goal, 2022).

The humanism and moral consciousness of soldiers who have left the military are evident in the voices that form this special issue. Their personal future plans may be modest, and few imagine carrying a gun again, but their determination to be part of creating a new society in Myanmar gives hope during extremely troubling times. Such testimonies also provide invaluable firsthand evidence of military atrocities and crimes against humanity.⁶⁴ These will be extremely useful in Myanmar's future process of reckoning and in seeking justice for all in Myanmar who courageously struggle for the end of military rule.

References

- Albrecht, H. (2019). Military Insubordination in Popular Mass Uprisings. *Political Science Quarterly*, 134(2), 303–328.
- Anisin, A. (2020). Unravelling the complex nature of security force defection. *Global Change, Peace & Security*, 32(2), 135–55.
- 'Around 1,500' soldiers have defected and joined the Civil Disobedience Movement since coup. (2021, August 17). *Myanmar Now*. <https://www.myanmar-now.org/en/news/around-1500-soldiers-have-defected-and-joined-the-civil-disobedience-movement-since-coup>
- Atrocious Myanmar Military at Risk of Splitting: Army Defectors. (2021, August 28). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/atrocious-myanmar-military-at-risk-of-splitting-army-defectors.html/>
- Attwood, C., Ko Ko Aung, & Henschke, R. (2022, July 22). 'I can't forget her'- Myanmar's soldiers admit atrocities. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/world-asia-62208882.amp>
- Australia's Embrace of Defectors Sends Shockwaves through the Myanmar Military. (2022, March 23). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/australias->

⁶⁴ In a report from 2022, Fortify Rights accuses specific military perpetrators of war crimes and genocide, based partly on evidence by defectors and insiders who support the revolution. It also reveals evidence of the atrocities committed against the Rohingya in 2016 and 2017 (Fortify Rights, 2022). See also Zaw Ye Thwe, 2022.

- embrace-of-defectors-sends-shockwaves-through-myanmar-military.html
- Barret, C. (2022, March 18). Australia issues protection visas to Myanmar military defectors. *The Sydney Morning Herald*. <https://www.smh.com.au/world/asia/australia-issues-protection-visas-to-myanmar-military-defectors-20220316-p5a53v.html>
- Bünthe, M. (2017). The NLD-Military Coalition in Myanmar: Military Guardianship and its Economic Foundations. In P. Chambers & N. Waitoolkiat (Eds.), *Khaki Capital: The Political Economy of the Military in Southeast Asia* (pp. 93–129). NIAS Press.
- Callahan, M. P. (2003). *Making Enemies: War and State Building in Burma*. Cornell University Press.
- Chinland Defense Force [Z L]. (2021, October 21). A video interview with a sergeant who defected from Tatmadaw [Video]. YouTube. <https://youtu.be/qbb3sbcg85o>
- Choudhury, A. (2021, October 3). Why the Myanmar military is facing its most serious challenge today. *Barbed Wires*. <https://barbedwires.substack.com/p/why-the-myanmar-military-is-facing>
- Conrad, N. & Bayer, J. (2021, May 18). In Myanmar, the army controls its soldiers' lives, minds and finances. *Deutsche Welle*. <https://www.dw.com/en/in-myanmar-the-army-controls-its-soldiers-lives-minds-and-finances/a-57557479>
- Dakkha. (2021, May 27). For Myanmar's Junta Forces, a New Sense of Vulnerability. *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/opinion/commentary/for-myanmars-junta-forces-a-new-sense-of-vulnerability.html>
- Degaut, M. (2019). Out of the Barracks: The Role of the Military in Democratic Revolutions. *Armed Forces & Society*, 45(1), 78–100.
- Democratic Voice of Burma [DVB TV News]. (2021a, August 28). “ပြည်သူ့ကိုရွေးမလား၊ စစ်ခေါင်းဆောင်ကိုရွေးမလား” - DVB Talkshow [Video]. Facebook. <https://www.facebook.com/DVBTVNews/videos/1053299268831826>

- Democratic Voice of Burma [DVB TV News]. (2021b, October 2). *ပြည်သူ့စစ်သား ဖြောစကား Episode (12) - DVB Talkshow* [Video]. Facebook. <https://www.facebook.com/DVBTVNews/videos/4413268495428554/>
- Desmond. (2022, May 25). Please don't call Myanmar military Tatmadaw. *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/opinion/guest-column/please-dont-call-myanmar-military-tatmadaw.html>
- Fortify Rights. (2022, March 24). *Myanmar: New Evidence and Findings of Post-Coup d'état Crimes Against Humanity*. <https://www.fortifyrights.org/mya-inv-2022-03-24/>
- Human Rights Foundation of Monland. (2022, August). *The Rise of Pro-Junta Militias in Southeastern Burma* [Briefing paper]. <https://rehmonnya.org/reports/RiseofMilitiasSEBurma-HURFOM.pdf>
- Khin Maung Soe & Nayrein Kyaw. (2022). 'I had to cut off the head, bro': Myanmar troops swap slaughter stories. *Radio Free Asia*. <https://engdev.rfaweb.org/english/news/special/myanmar-soldier-atrocities/index.html>
- Kyed, H. M. (2021, March 19). Hopes for a New Democracy in Myanmar: Multiethnic Unity against Military Power. *Tea Circle*. <https://teacircleoxford.com/policy-briefs-research-reports/hopes-for-a-new-democracy-in-myanmar-multiethnic-unity-against-military-power/>
- Kyed, H. M. & Ah Lynn. (2021). *Soldier Defections in Myanmar. Motivations and obstacles following the 2021 military coup*. DIIS. <https://www.diis.dk/en/research/defecting-soldiers-are-a-significant-symbolic-blow-to-myanmars-military-rule>
- Kyed, H. M. & Nyan Corridor. (2021, April). *Police under the military coup in Myanmar: Between Violence, Fear, and Desertion*. Nyan Corridor and DIIS. https://pure.diis.dk/ws/files/4303211/police_under_the_military_coup_myanmar_final_2.pdf
- Maung Aung Myoe. (2009). *Building the Tatmadaw: Myanmar Armed Forces since 1948*. ISEAS.
- Min Min. (2022, March 21). Three junta commanders become highest ranking soldiers to defect since coup, says rebel

- group. *Myanmar Now*. <https://www.myanmar-now.org/en/news/three-junta-battalion-commanders-become-highest-ranking-soldiers-to-defect-since-coup-says>
- Min Ye Kyaw & Parry, R. L. (2022, August 1). Soldiers' wives chip away at Myanmar junta by convincing husbands to defect. *The Times*. <https://www.thetimes.co.uk/article/soldiers-wives-chip-away-at-myanmar-junta-by-convincing-husbands-to-defect-tz2927n9r>
- Morency-Laflamme, J. (2018). A question of trust: Military defection during regime crises in Benin and Togo. *Democratization*, 25(3), 465–67.
- Myanmar Military Struggling to Recruit New Officers. (2021, September 3). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmar-military-struggling-to-recruit-new-officers.html>
- Myanmar Regime Makes Military Training Compulsory for Soldiers' Children. (2021, December 7). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmar-regime-makes-military-training-compulsory-for-soldiers-children.html>
- Myanmar's Civilian Government Reports Over 18,000 Junta Deaths in Year. (2022, August 3). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmars-civilian-government-reports-over-18000-junta-deaths-in-year.html>
- Myanmar's Shadow Govt Offers Huge Cash Rewards to Encourage More Army Defections. (2022, April 8). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmars-shadow-govt-offers-huge-cash-rewards-to-encourage-more-army-defections.html>
- Nakanishi, Y. (2013). *Strong Soldiers, Failed Revolution: The State and Military in Burma, 1962-88*. NUS Press & Kyoto University Press.
- Nepstad, S. E. (2011). *Nonviolent Revolutions: Civil Resistance in the Late 20th Century*. Oxford University Press.
- Nyi Thuta [NyiThuta07]. (2021a, August 13). *Defecting does not mean you work for the other side or other parties. The main thing*

- is to oppose the military junta that does injustices [Facebook post]. Facebook. <https://www.facebook.com/nyithuta07>
- Nyi Thuta [People's Goal]. (2021b, October 22). "The generals' worst nightmare is our greatest dream: to see the people and the soldiers be united," Captain Nyi Thuta [Tweet]. Twitter. <https://twitter.com/peoplesoldiers/status/1451365622793662468>
- Padoh Mann Mann [Ko]. (2021, March 9). CDM လုပ်လိုသော ရဲနှင့် စစ်သားများ အား KNU တွင် ခိုလှုံနိုင်ကြောင်းနှင့် CDM လုပ်၍ မြိမ်းခြောက်ခံနေရသော ဝန်ထမ်းငယ်များကိုလည်း အတတ်နိုင်ဆုံး ကာကွယ်သွားမည်ဟု ညွှန်ကြားထားကြောင်း ဖဒိုမန်းပြော [Video]. Facebook. <https://web.facebook.com/koctshinnway/videos/188131483037172>
- People's Goal. (2022, August 14). "The People's Soldiers' Vision of a New Myanmar Military" [Tweet]. Twitter. <https://twitter.com/peoplesgoal2022/status/1558674632198471681>
- People's Soldiers. (2021). Home. People's Soldiers. <https://www.peoplesoldiers.org/>
- People's Embrace. (2021, May 19). People's Embrace 1st Anniversary [Video]. Facebook. <https://web.facebook.com/watch/?v=786279629017543>
- People's Soldier from Burma. (2022, January 25). The Pillars of Thought that we Must Destroy [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=xKnNKiZq4mw>
- Radio Free Asia [RFA Burmese]. (2021, October 13). RFA နေ့စဉ်တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်ချက် [Video]. Facebook. <https://www.facebook.com/rfaburmese/videos/574533760534230/>
- Roughly 800 soldiers have fled the military since the coup, says defector. (2021, June 8). Myanmar Now. <https://www.myanmar-now.org/en/news/roughly-800-soldiers-have-fled-the-military-since-the-coup-says-defector>
- Sai Latt. (2016). *Depoliticization, Securitization and Violent Accumulation in the Integration of the Greater Mekong Sub-region* [Unpublished doctoral dissertation]. Simon Fraser University.

- Selth, A. (2002). *Burma's Armed Forces: Power Without Glory*. East Bridge.
- Selth, A. (2021a, February 19). Myanmar's coup will test the loyalty of the security forces. *The Interpreter*. <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/myanmar-coup-will-test-loyalty-security-forces>
- Selth, A. (2021b, September 30). *Myanmar's military mindset: An exploratory survey*. Griffith Asia Institute. https://www.griffith.edu.au/__data/assets/pdf_file/0023/1418333/Military-mindset-web.pdf
- Thawngmung, A. M. (2021, July 21). Myanmar's National Unity forces must overcome divide and rule tactics. *Nikkei Asia*. <https://asia.nikkei.com/Opinion/Myanmar-s-National-Unity-forces-must-overcome-divide-and-rule-tactics>
- Thawngmung, A. M. & Khun Noah. (2021). Myanmar's military coup and the elevation of the minority agenda? *Critical Asian Studies*, 53(2), 297–309. <https://doi.org/10.1080/14672715.2021.1912620>
- Tun Myint & Scott, J. C. (2021, September 23). How to be a patriot and democrat and stay alive within the Burmese military! *Mizzima*. <https://mizzima.com/article/how-be-patriot-and-democrat-and-stay-alive-within-burmese-military>
- US Expert says focusing on regime defections a good strategy for Myanmar's revolution. (2022, March 31). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/in-person/interview/us-expert-says-focusing-on-regime-defections-a-good-strategy-for-myanmars-revolution.html>
- Who's Who in Myanmar's National Unity Government. (2021, April 16). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/whos-myanmars-national-unity-government.html>
- Yamahata, C. (2022). Myanmar at a "Point of No Return": Unity Reborn Despite Junta's Terrorization. In C. Yamahata & B. Anderson (Eds.), *Demystifying Myanmar's Transition and Political Crisis* (pp. 321-344). Palgrave Macmillan.

Ye Myo Hein. (2021, September 16). Finding fault lines within the Tatmadaw. *Frontier Myanmar*. <https://www.frontiermyanmar.net/en/finding-fault-lines-within-the-tatmadaw>

Ye Myo Hein. (2022). *One Year on: the momentum for Myanmar's armed rebellion*. The Wilson Center. https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/media/uploads/documents/ASIA_220519_1YearOn-BRIEF_V1r2.pdf

Ye Myo Hein & Myers, L. (2022, June 23). A more united, better-armed opposition can bring democracy to Myanmar. *Texas National Security Review*. <https://warontherocks.com/2022/06/a-more-united-better-armed-opposition-can-bring-democracy-to-myanmar>

Yin Le Le Htun. (2021, September 12). မေးလိုရာမေး [Q&A panel].

ဖရဲသီးဘူးဖေး - ပြည်သူ့ရင်ခွင်။ <https://www.facebook.com/107790364828632/posts/172750574999277/>

Zaw Ye Thwe. (2022, April 15). 'Trail of bodies': defector says military's top judge came to Rakhine to destroy evidence of Rohingya atrocities. *Myanmar Now*. <https://myanmar-now.org/en/news/trail-of-bodies-defector-says-militarys-top-judge-came-to-rakhine-to-destroy-evidence-of>

ပြည်သူ့ရင်ခွင်၊ (၂၀၂၁၊ ဇွန်လ)၊ လက်နက်နဲ့ CDM ကို ညှာတွင်းချင်း ထုတ်ပေးခဲ့တဲ့ People's Embrace နဲ့ URF [Facebook post]၊

Facebook။ <https://web.facebook.com/PeoplesEmbrace/posts/pfbid05mdCyQDuHp9K9E8oQGstYjbxShuZSTWVB2s9qBfdjj6X85uiRH4Q3gk248N5RkPAL>

ပြည်သူ့ရင်ခွင်၊ (၂၀၂၁၊ ဩဂုတ်လ ၂၄)၊ *National Unity Government of Myanmar* ၏ ပြည်သူ့တပ်မတော်သားများ၊ ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်မူဝါဒ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကို “ပြည်သူ့ရင်ခွင် - People's Embrace” အဖွဲ့က လှိုက်လှဲစွာ ထောက်ခံကြိုဆိုပါသည် [ဗီဒီယို]၊

Facebook။ <https://web.facebook.com/107790364828632/posts/161341269473541/>

- ပြည်သူ့ရင်ခွင်၊ (၂၀၂၁၊ ဩဂုတ်လ ၂၅)၊ တော်လှန်ရေးအကြောင်း
 တစေ့တစောင်း EP06 [ဗီဒီယို]၊ Facebook။ <https://www.facebook.com/PeoplesEmbrace/videos/866897214201927/>
- ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ (၂၀၂၁၊ ဩဂုတ်လ ၂၉)၊ စစ်တပ်ကိုစွန့်ခွာပြီး ပြည်သူ့ဘက်
 ရပ်တည်လာကြတဲ့ ပြည်သူ့တပ်သားများရဲ့ အတွေးအမြင် [ဗီဒီယို]၊
<https://www.facebook.com/peoplesoldiers2021/videos/451300399257990/>
- ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ (၂၀၂၁၊ အောက်တိုဘာလ ၂)၊ ပြည်သူ့ထံအလင်းဝင်လာ
 သည့် စစ်သားများ ယနေ့ စစ်သား ၃ ဦး CDM လုပ်၊ တစ်ဦး
 လက်နက်အပြည့်အစုံပါ၍ ဆုကြေးရ၊ အားလုံးလုံခြုံမှုအပြည့်ရှိ [Face-
 book post]၊ Facebook။ <https://www.facebook.com/107033758237394/posts/185255277081908/>
- ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ (၂၀၂၁၊ အောက်တိုဘာလ ၁၀)၊ ပြည်သူ့စစ်သားစကား ဝိုင်း
 [ဗီဒီယို]၊ Facebook။ <https://web.facebook.com/peoplesoldiers2021/videos/578817503451455/>
- ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ (၂၀၂၁၊ မေလ ၁၅)၊ အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ပိုမို
 ဆိုးရွားလာသော တပ်တွင်းပြိုကွဲမှုများ [ဗီဒီယို]၊ Facebook။
https://fb.watch/diYV0N_Bwf/
- ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ (၂၀၂၁၊ ဇူလိုင်လ ၁၇)၊ တော်လှန်ရေးအတွက်
 စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့မှ CDM တွေ လိုအပ်နေဆဲလား [ဗီဒီယို]၊
 Facebook။ <https://fb.watch/eG2CSwNnlg/>

အထူးထုတ်စာစောင်၏ မိတ်ဆက်—၂၀၂၁ ခုနှစ် တပ်မတော်အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း စစ်သည်များ၏ တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာမှုများ¹

Helene Maria Kyed

စစ်တပ်ရဲ့ အဓိကတာဝန်က နိုင်ငံကိုကာကွယ်ဖို့ ဖြစ်ပေမဲ့
မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ သူတို့ကပြည်သူတွေကို သတ်နေပြီး
အမြဲတမ်းနိုင်ငံကိုအုပ်ချုပ်ဖို့ပဲစဉ်းစားနေကြပါတယ်။
ပြည်သူတွေမုန်းတာကို ကျွန်မ မခံချင်ပါဘူး။
အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ပြည်သူတွေဖက်မှာရပ်တည်ဖို့ ကျွန်မ
ရွေးချယ်ခဲ့တာပါ။ ပြည်သူတွေကို သတ်တာက ကျွန်မ
မိသားစုဝင်တွေကိုသတ်သလိုပါပဲ။²

¹ (စာမျက်နှာ ၂၅ မှာ ကိုးကားချက်များရှိသည်။) ဤနေရာတွင်ဖော်ပြထားသော ဗမာစကားပြော (နှင့်ဤမိတ်ဆက်အတွင်းပါဝင်သောအခြားဗမာစကားပြောများ) ၏မူရင်းအား စာရေးသူမှထိန်းသိမ်းထားခဲ့ခြင်း မရှိသည်ကို သတိပြုပါ။ ထို့ကြောင့် ဤမိတ်ဆက်အတွင်းရှိ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်စာသားများသည် တိုက်ရိုက်နှုတ်ဖြင့်ဘာသာပြန်ခြင်းနှင့် အင်္ဂလိပ်စာတန်းထိုးများမှတစ်ဆင့် ဆီလျော်အောင်ခန့်မှန်းပြန်ဆိုချက်များဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤနေရာတွင် ဖော်ပြထားသော ဗမာစကားပြောများသည် ထိုအင်္ဂလိပ်စာသားများအား ဆီလျော်အောင်ပြန်လည်ပြန်ဆိုထားခြင်းများသာ ဖြစ်ပါသည်။

² ၎င်းသည် အဓိက CDM စစ်သည်အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ထဲမှတစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည့် ပြည်သူ့ရင်ခွင် (People's Embrace) အဖွဲ့မှဦးဆောင်ကျင်းပသည့် CDM ပြုလုပ်ထားသော

- တပ်ကြပ်ကြီးဟောင်း ယဉ်လဲ့လဲ့ထွန်း။

အထက်ပါရှုထောင့်သည် “ပြည်သူ့ဖက်” ကိုပူးပေါင်းရန်နှင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့အာဏာသိမ်းမှုကိုဆန့်ကျင်ရန် တပ်မတော်မှ စွန့်ခွာလာခဲ့သည့် ခန့်မှန်းချေ ၂,၆၀၀ မှ ၃,၀၀၀ ကြားရှိ စစ်သည်များထဲမှ တစ်ဦး၏ ရှုထောင့်ဖြစ်ပါသည်။³ အာဏာသိမ်းပြီး မကြာမီမှာပင် စစ်တပ်မှ လက်နက်မဲ့ဆန္ဒပြုပြည်သူများအား စတင်သတ်ဖြတ်ခဲ့သည့် အချိန်မှစပြီး တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ပိုပိုများ လာသော စစ်သည်များနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် ဆရာ/ဆရာမများ၊ ဆရာဝန်များ၊ ရဲဝန်ထမ်းများနှင့် အခြားသူများနည်းတူ ၎င်းတို့၏

စစ်သည်များပါဝင်ထားသည့် အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု တွင်ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည် (ယဉ်လဲ့လဲ့ထွန်း၊ ၂၀၂၁)။

³ CDM ပြုလုပ်ထားသော စစ်သည်များ၏အရည်အတွက်အတိအကျမှာ ရှင်းလင်းမှုမရှိသော်လည်း ၎င်းတို့အားထောက်ပံ့နေသောအဖွဲ့များမှခန့်မှန်းချက်များ အရ ၂၀၂၁ မေလတွင် စစ်သည်ဦးရေ ၃၀၀ မှသည် ၂၀၂၁ ဇွန်လတွင် ၈၀၀ အထိတိုးလာခဲ့ပြီး၊ ၂၀၂၁ အောက်တိုဘာလတွင် ၁,၅၀၀-၂,၀၀၀ ကြားရှိလာခဲ့ကာ ၂၀၂၂ ခုနှစ်မေလတွင် အားလုံးပေါင်း ၂,၆၀၀-၃,၀၀၀ အထိရှိလာခဲ့ပါသည်။ ထိုအရေအတွက် သည် CDM ကိုရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိပါဝင်ခဲ့ပြီး လက်ရှိတွင် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG) အောက်တွင် CDM စစ်သားများအဖြစ်စာရင်းသွင်းထားသောသူများကိုသာ ရေတွက်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး NUG နှင့် ချိတ်ဆက်စာရင်းပေးခြင်းမရှိဘဲ တပ်မတော်မှထွက်ခွာသွားသူများကို ထည့်သွင်းရေတွက်ထားခြင်းမရှိပါ။ အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းတပ်မတော်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာခဲ့သော စစ်သည်ဦးရေအကြောင်း “Around 1,500’ soldiers”၊ ၂၀၂၁; Conrad & Bayer, 2021; ပြည်သူ့ရင်ခွင် People’s Embrace၊ ၂၀၂၁; “Roughly 800 soldiers”၊ ၂၀၂၁ တို့ကိုရှုပါ။

အသက်ကိုစွန့်စားကာ အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (CDM) တွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းလာခဲ့ကြ ပါသည်။⁴ အများအားဖြင့် “ပြည်သူ့စစ်သားများ” အဖြစ်ညွှန်းဆိုခံရလေ့ရှိသော ထို CDM စစ်သည်များသည် တပ်မတော်အာဏာကိုဖြိုချပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းသစ်တစ်ရပ်ကို ဖန်တီးတည်ဆောက်ရန် ရည်ရွယ်ထားသောပိုမိုကြီးမားကျယ်ပြန့်သည့် တော်လှန်ရေး၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုစစ်သည်များသည် တပ်မတော်မှထွက်ပြေးလာခဲ့သော ‘တပ်ပြေး’⁵ များမဟုတ်ကြဘဲ ၎င်းတို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ၊ အချို့သူများဆိုလျှင် ၎င်းတို့၏ ဘဝတစ်ခုလုံးနီးပါး အလုပ်လုပ်ကိုင်ပေးခဲ့သော အဖွဲ့အစည်းကို ဆန့်ကျင်ပြီး ပြည်သူများနှင့် တမင်တကာပူးပေါင်းလာခဲ့သော တပ်မတော်မှစွန့်ခွာ ‘ဘက်ပြောင်းလာသူ’⁶ များဖြစ်ကြပါသည်။

ဗမာဘာသာပြန်အပါအဝင် ဘာသာစကားနှစ်မျိုးဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ဤအထူးထုတ်စာစောင်တွင် မယဉ်လဲ့လဲ့ထွန်း အပါအဝင် အခြားသော တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများနှင့် စစ်သည်များ၏ဇနီးများသည် ၎င်းတို့အနေဖြင့် တပ်မတော်မှ

⁴ အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းတွင် ရဲအရာရှိများလည်း စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့ကြပါသည် (Kyed & Nyan Corridor, 2021)။

⁵ စစ်တပ်မှစွန့်ခွာထွက်ပြေးသူများအား ရည်ညွှန်းလေ့ရှိသည့် ‘တပ်မှထွက်ပြေး သူများ’ ဟုအဓိပ္ပါယ်ရသော စကားလုံး။

⁶ ‘ဘက်ပြောင်းသောလူတစ်ဦး’ ဟုအဓိပ္ပါယ်ရသည့် defector ဟူသော အင်္ဂလိပ်စာလုံး၏သမားရိုးကျမဟုတ်သော ဘာသာပြန်ဆိုမှု။ အာဏာသိမ်းမှု နောက်ပိုင်းတပ်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများအား ဗမာလူထုအနေဖြင့် CDM စစ်သား သို့မဟုတ် ပြည်သူ့စစ်သား ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ကိုပိုမိုအသုံးပြုကြပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ထွက်ခွာလာခဲ့သည်နှင့် မည်သို့မည်ပုံထွက်ခွာလာခဲ့သည်တို့ကို ပြောပြထားကြပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ၂၀၂၁ ခုနှစ် မေလကတည်းက စတင်လှုပ်ရှားခဲ့ကာ စစ်တပ်မှဘက်ပြောင်းလာသူစစ်သည်အသစ်များအား ပြင်းထန်သောအွန်လိုင်းလှုပ်ရှားမှုများမှ တဆင့်သာမက ပစ္စည်းများနှင့် ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များကိုပါ ကူညီထောက်ပံ့ပေးနေသည့် ပြည်သူ့ရင်ခွင်အဖွဲ့ (People’s Embrace) အပါအဝင် အဓိက CDM စစ်သည်အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ထဲမှ တစ်ဖွဲ့ဖြစ်သော ပြည်သူ့စစ်သားများအဖွဲ့ (People’s Soldiers) နှင့်ပူးပေါင်းခဲ့ကြပါသည်။⁷ ၎င်းစစ်သည်များထဲမှအချို့အား ထိုအဖွဲ့များမှ လုံခြုံသောပုန်းခိုရာနေရာများ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်း (EAO) များ ၏ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိသော ‘လွတ်မြောက်နယ်မြေများ’ ထွက်ပြေးနိုင်စေရန်ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ဇာတ်လမ်းများသည် မိမိပြည်သူများကို ကာကွယ်ရမည့်အစား “ကိုယ့်ပြည်သူ့ကိုယ်ပြန်သတ်” နေသည့်

⁷ ပြည်သူ့စစ်သားအဖွဲ့ (People’s Soldiers) အား ၂၀၂၁ ခုနှစ် မေလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် Facebook group အနေဖြင့် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ၎င်းအဖွဲ့အစည်းအား စစ်သားဟောင်းများဖြင့်သာမကဘဲ အရပ်သားတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများပါ စီမံခန့်ခွဲနေကြောင်း သင်္ကေတပြရန် အဖွဲ့အစည်း၏အမည်အားပြည်သူ့ပန်းတိုင် (People’s Goal) အဖြစ် ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင်ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ပြည်သူ့ရင်ခွင် (People’s Embrace) အား ၂၀၂၁ ခုနှစ် မေလ ၁၇ ရက်နေ့တွင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး NUG နှင့်ချိတ်ဆက်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းအဖွဲ့များ၏အချက်အလက်များကို ပိုမိုသိရှိလိုပါက Kyed & Ah Lynn, 2021 ကိုရှုပါ။

စစ်တပ်အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အပေါ် နက်ရှိုင်းသည့်
ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာရွံရှာမှု၊ အရှက်ရမှုနှင့် ဒေါသဖြစ်မှုများကို
ဖော်ထုတ်ပြသပေးခဲ့ပါသည်။ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင်
တပ်မတော်၏လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များမှ ပြည်သူများအပေါ်
ကျူးလွန်နေသော အကြမ်းဖက်ဖြိုခွဲမှုများ၊ နှိပ်စက်မှုများနှင့်
သတ်ဖြတ်မှုများအား အစပျိုးကာ ကြံရာပါများဖြစ်ခြင်းမှ
ရှောင်လွှဲလိုသောကြောင့် ၎င်းစစ်သည်များအနေဖြင့်
တပ်မတော်မှစွန့်ခွာလာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တပ်တွင်း
ဖိနှိပ်အနိုင်ကျင့်မှုများ၊ ဆင်းရဲချို့တဲ့မှုများနှင့် ဦးနှောက်ကျင်းမှုများ
(brainwash) ဖြင့် ပြည့်နှက်နေသော
စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းပုံစနစ်တစ်ခုကြောင့် ထိုစစ်သည်များအနေဖြင့်
စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းမှုများနှင့် မတရားပြုမှုခံရခြင်းများခံစားခဲ့ရပါသည်။
ဤစနစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှည်လျားသောသမိုင်းတစ်ရပ်အနေဖြင့်
ရှိနေခဲ့သော်လည်း ဘက်ပြောင်းလာခဲ့သော
စစ်သည်များ၏အမြင်တွင်မူ ၎င်းစနစ်သည် အာဏာသိမ်းမှု
နောက်ပိုင်းတွင်မူ ပိုမိုဆိုးဝါးလာခဲ့ပါသည်။ မတရားမှု၊
အကျင့်ပျက်ခြစားမှု၊ မိမိအကျိုးစီးပွားကိုသာစိတ်ဝင်စားမှု နှင့်
လူအများကြား ရေပန်းစားသောတရားဝင်မှုကင်းမဲ့ခြင်းတို့ဖြင့်
တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းအပေါ် ဒေါသထွက်မှုအားဖော်ပြကြပြီး
၎င်းသည်တပ်မတော်သားများနှင့် ပြည်သူများအကြား
ခွာပြုမှုတစ်ခုကိုဖြစ်ပေါ်စေသလို စစ်သည်များအနေဖြင့်
တပ်မှထွက်ပြေးရုံသက်သက်မဟုတ်ဘဲ ပြည်သူများဖက်သို့

ဘက်ပြောင်းလာမှုများအတွက်လည်း အထောက်အကူတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများထဲတွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း တပ်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအများစုသည် မတူညီသော စစ်တပ်ဌာနများမှ တစ်ဦးချင်းစီထွက်ခွာသော ပုံစံမျိုးဖြင့်စတင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် တပ်မတော်မှ စွန့်ခွာလာသည့်အချို့သောသူများသည် ပြည်သူ့လူထုရှေ့မောက်သို့ ထွက်ပေါ်လာကြပြီး ၎င်းတို့၏ရပ်တည်ချက်အား CDM နှင့် ပြည်သူ့လူထု၏ခုခံတော်လှန်မှုဖြင့် ကိုယ်စားပြုဖော်ပြလာကြသော အခါ ဤတပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုသည် ရှင်းလင်းသော တော်လှန်ရေးဗျူဟာတစ်ရပ်အသွင် ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီအရေးလှုပ်ရှားသူများနှင့် နောက်ပိုင်းတွင် အမျိုးသား ညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG)⁸ နှင့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU)

⁸ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် NUG သည် ၎င်းကိုယ်၎င်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားဝင်အစိုးရအဖြစ်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ NUG အား ၂၀၂၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် လွှတ်တော်အတွက်အနိုင်ရခဲ့သော်လည်း အစိုးရဖွဲ့ရန်တားမြစ်ခြင်းခံခဲ့ရပြီး ကံကောင်းစွာပင် တပ်မတော်၏ ချက်ချင်းဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းမှုမှရှောင်လွှဲနိုင် သို့မဟုတ် လွတ်မြောက်ခဲ့သည့် NLD ပါတီဝင်များပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားပြုကော်မတီဝင်များမှ ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ NUG ၏ဝန်ကြီးများမှာ NLD အဖွဲ့ဝင်များ၊ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများကိုကိုယ်စားပြုသည့် အခြားသူများနှင့် အရပ်သားတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ NUG အား တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ သပိတ်ကော်မတီများ၊ အလုပ်သမား

တို့၏ထောက်ပံ့မှုကြောင့် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုသည် လက်ရှိအချိန်တွင် နွေဦးတော်လှန်ရေး (စစ်အစိုးရ၏အုပ်ချုပ်မှုကိုဆန့်ကျင်သည့် လူထု၏လှုပ်ရှားမှုများ အတွက် အသုံးပြုလေ့ရှိသောအမည်) ၏ အဓိကမဏ္ဍိုင်သုံးခုထဲမှ တစ်ခုအဖြစ်သတ်မှတ်ခြင်းခံလာရပါသည်။ ပြည်သူ့လူထု၏ ဆန္ဒပြမှုများနှင့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်မှုများနည်းတူ တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုမဏ္ဍိုင်သည် ပိုမိုများပြားသော စစ်သည်များနှင့် ရဲဝန်ထမ်းများကဲ့သို့ အခြားသောလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို တပ်မတော်မှစွန့်ခွာစေရန် သို့မဟုတ် အာဏာဖိဆန်ခြင်းလှုပ်ရှားမှုတွင်ပါဝင်လာစေရန် ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် တပ်မတော်အားအတွင်းပိုင်းမှနေပြီး အောက်ခြေမှစတင်ပြိုလဲလာစေရန်ဆောင်ရွက်ဖို့ အဓိကအလေးပေးထားပါသည်။⁹ တပ်မတော်၏ပြိုကွဲမှုသည် အာဏာသိမ်းမှုကိုဆန့်ကျင်သော လှုပ်ရှားမှုအား မြန်မာနိုင်ငံကို စစ်မှန်သော ဖယ်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ရောက်ရှိလာနိုင်စေရန် လမ်းညွှန်ပေးနိုင်ပါသည်။¹⁰

သမဂ္ဂများနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ အဖွဲ့ဝင်များပါဝင်သည့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအတိုင်ပင်ခံကောင်စီမှအကြံပေးရန်ဖြစ်ပါသည် (Thawngmung, 2021; “Who’s Who”, 2021)။

⁹ တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေး အရပ်သားတက်ကြွလှုပ်ရှားသူတစ်ဦး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆက်သွယ်ဆက်ဆံမှု၊ မေလ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၂၂။ Tun Myint & Scott, 2021 တွင်လည်းရှုနိုင်ပါသည်။

¹⁰ ပြည်သူ့စစ်သား (People’s Soldiers) ၏ဝက်ဘ်ဆိုဒ်စာမျက်နှာတွင်ဖော်ပြချက်အရ တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းသည်တော်လှန်ရေးအသွေးမြေကျမှုအနည်း

အာဏာရှင်အုပ်ချုပ်ရေးများကိုဆန့်ကျင်လှုပ်ရှားခဲ့ကြသည့် တော်လှန်ရေးများနှင့် လူသိများသော ဒီမိုကရေစီအရေးအုံကြွမှုများ၏ သမိုင်းကြောင်းတစ်လျှောက် အောင်မြင်မှုအတွက် တပ်မတော်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ သို့မဟုတ် တပ်တွင်းပုန်ကန်မှုများသည် အဓိကအရေးပါသော အချက်တစ်ချက်ဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြထားသည့် တပ်မတော်နှင့် အရပ်သားဆက်ဆံရေးအပေါ် နှိုင်းယှဉ် သုတေသနပြု ထားမှုများမှ ဤဖြစ်နိုင်ချေအလားအလာအပေါ်ထောက်ခံပေးထားပါ သည်။ Marcos Degaut ဆိုလျှင် အာဏာရှင်အစိုးရတစ်ရပ်အား ဒီမိုကရေစီအရေးလိုလားသော အစိုးရတစ်ရပ်အဖြစ်ပြောင်းလဲရာတွင် စစ်အစိုးရ၏ လက်နက်ကိုင်တပ်များမှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်ဟုပင်ဆိုထားပါသည်။¹¹

စစ်အစိုးရပြိုလဲရန်အတွက် စွန့်ခွာထွက်ပြေးမှုနှင့် တပ်တွင်းပိုင်းအာဏာဖိဆန်မှု မည်မျှလိုအပ်သည်ကို လက်ရှိ ရှိထားသော သီအိုရီများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာထားမှုများကိုသာ အသုံးပြုပြီး ခန့်မှန်းတွက်ချက်ရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ဒေသတွင်းအခြေအနေနှင့် သမိုင်းအရအချို့သော အချက်အလက်များသည် ဤနေရာတွင်များစွာအရေးပါသည်။

ဆုံးဖြင့်အနိုင်ယူရာတွင် အဓိကသော့ချက်ဖြစ်ပါသည် - “မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ စစ်သည်တွေအနေနဲ့ တရားမျှတမှုအတွက်ရပ်တည်ပြီး ပြည်သူများနှင့် ပူးပေါင်းမှသာလျှင် ဤအရေးတော်ပုံသည် သွေးမြေကျမှု အနည်းဆုံးနှင့် အောင်နိုင်ချေအများဆုံးရှိမည်ဖြစ်ပါသည်” (ပြည်သူ့စစ်သားအဖွဲ့ People’s Soldiers၊ ၂၀၂၁)။

¹¹ Degaut, 2019. Anisin, 2020 နှင့် Nepstad, 2021 တွင်လည်းရှုနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏အရေးကိစ္စတွင်မူ အာဏာသိမ်းမှုကို နောက်ပြန်လှည့်စေမည့်အပေါ် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ၏သက်ရောက်မှုသည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်မေလမှစတင်ပြီး ပြည်သူ့လူထု၏ဆန္ဒပြသပိတ်မှောက်မှုများမှတစ်ဆင့်တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသည့် အဝေးရောက်အစိုးရတစ်ရပ် (NUG) အားဝန်းရံထားနိုင်မှုနှင့် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း NUG နှင့် တစ်တန်းထဲရှိသော အာဏာသိမ်းမှုကိုဆန့်ကျင်နေသည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များ (PDFs) အပါအဝင် ဒေသခံကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များ (LDFs) ၏ ပိုမိုကြီးမားလာသော လက်နက်ကိုင်တော်လှန် တိုက်ခိုက်မှုများဖြစ်သည့် ပြည်သူ့လူထု၏ခုခံတိုက်ခိုက်မှုများတွင်ရှိသော ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့်တိုးတက်မှုများနှင့် ၎င်းတို့၏အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေးများပေါ်တွင် မူတည်နိုင်ပါသည်။¹² တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအား တော်လှန်ရေး၏ အဓိကမဏ္ဍိုင်တစ်ရပ်အဖြစ်ဆွေးနွေးမှုတိုင်းတွင် မြန်မာတပ်မတော်၏သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ အမွေအနှစ်ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်ပါသည်။ Michael Charney မှ ဤစာစောင်ထဲတွင်ဆွေးနွေးထားသည့်အတိုင်း မြန်မာတပ်မတော်

¹² PDF များအား NUG မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် မေလ ၉ ရက်နေ့တွင်အသိအမှတ်ပြုခဲ့ပြီး အများအပြားမှာ အဝေးရောက်အစိုးရနှင့် မိတ်ဖွဲ့ခဲ့ကာ NUG ၏ အမိန့်နှင့် အုပ်ချုပ်မှုကိုလက်ခံခဲ့ကြပြီး အချို့မှာ တစ်သီးပုဂ္ဂလရပ်တည်သောအဖွဲ့များအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိခဲ့ကြပါသည် - ထိုကျန်ရှိသောအဖွဲ့များအား LDFs များဟု ရည်ညွှန်းပါသည်။ PDF နှင့် LDF အဖွဲ့အရေအတွက်မှာ ခန့်မှန်းချေ ၄၀၀ ရှိပြီး အဖွဲ့ဝင်စုစုပေါင်းမှာ ၁၀၀,၀၀၀ ဝန်းကျင်ရှိပါသည်။ Ye Myo Hein, 2022 တွင်လည်း ရှုနိုင်ပါသည်။

သည် သာမန်စစ်တပ်တစ်တပ်သာမဟုတ်ဘဲ တိုင်းပြည်၏အာဏာကို နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကြာ (၁၉၆၂-၂၀၁၁) ချုပ်ကိုင်ထားခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဖြစ်သလို ၂၀၁၁-၂၀၂၁ ကာလအတွင်းတွင်လည်း ကျယ်ပြန့်ပြီး အသေးစိတ်ကျသော အတွေးအခေါ်ဝါဒဖြန့်မှု ယန္တရားတစ်ရပ်အား တောက်လျှောက်အသုံးချခဲ့ပြီး အရေးပါသော အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများအား သီးသန့်ထိန်းချုပ်ထားမှုအပါအဝင် သိသာထင်ရှားသော နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး ဩဇာအာဏာကိုအသုံးချခဲ့သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် စစ်သည်များနှင့် အရာရှိများ (၎င်းတို့၏မိသားစုများအပါအဝင်) ကို လူမှုရေးအရ၊ စီးပွားရေးအရနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ စစ်တပ်အတွင်းတွင်တုပ်နှောင်ထားသော လွန်စွာပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာကိုရေးနေသည့် ၂၀၂၂ ဩဂုတ်လတွင် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုပမာဏသည် မြန်မာတပ်မတော်၏ ခန့်မှန်းအင်အားဖြစ်သည့် စစ်သည် ၃၀၀,၀၀၀-၃၅၀,၀၀၀ နှင့် အပြုသဘောဆောင်စွာနှိုင်းယှဉ်နိုင်ခြင်းမရှိသလို¹³ တပ်မတော်စစ်အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဖြစ်သော

¹³ တိုက်ပွဲဝင်နိုင်သော စစ်သည်ဦးရေသည်ခန့်မှန်းချေအားဖြင့် ၁၀၀,၀၀၀ နီးပါးရှိကြောင်း ယူဆထားကြပါသည် (ပြည်သူ့ပုဂ္ဂိုလ် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆက်သွယ်ဆက်ဆံမှု၊ မေလ ၂၃၊ ၂၀၂၂)။ တပ်မတော်တစ်ရပ်လုံး၏ ခန့်မှန်းအင်အားအတွက် Selth, 2021a နှင့် Ye Myo Hein, 2021 ကိုရှုပါ။

နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC)¹⁴ အနေဖြင့်လည်း
 နှုတ်ထွက်မည့် သို့မဟုတ် လမ်းကြောင်းပြောင်းမည့်
 မည်သည့်သင်္ကေတကိုမှ ပြသထားခြင်းမရှိပါ။
 ရရာနည်းလမ်းကိုအသုံးပြုပြီး ပြည်သူလူထုအပေါ် စစ်ပွဲဆင်နွှဲရန်
 ၎င်းတို့အားလုံးတစ်စုတစ်စည်းတည်း ရည်ရွယ်ထားပုံရပါသည်။
 မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ တပ်မတော်၏ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များ
 အကြား ဂိုဏ်းဃာဏက္ခဲမှုမရှိခြင်းအား အောက်ခြေအဆင့်ရှိ
 အတွင်းပိုင်းကွဲပြားမှုနှင့် အာဏာဖီဆန်လာမှုတို့မှ

¹⁴ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း တပ်မတော်သည် ၎င်း၏အုပ်ချုပ်မှုအား SAC အမည်ဖြင့်ခေါ်ဝေါ်အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ SAC ထဲတွင် စစ်ဖက်သာမက အရပ်ဖက်အဖွဲ့ဝင်များပါ ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိလူအများစုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းအစီရင်ခံတင်ပြနေသူအများစုသည် စစ်အစိုးရအား ရည်ညွှန်းရာတွင် ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်နှင့် လေတပ်အပါအဝင် လက်နက်ကိုင်တပ်သုံးခုလုံးအတွက် ဒေသအခေါ်အဝေါ်ဖြစ်သည့် တပ်မတော် ဟူသောအမည်အစား SAC ဟူသောအမည်ကိုအသုံးပြုကြပါသည်။ အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းတွင် လူတော်တော်များများသည် တော်ဝင်လက်နက်ကိုင်တပ်ဟုအဓိပ္ပါယ်ရသည့် တပ်မတော် ဟူသောအမည်ကို အသုံးပြုကြခြင်းမရှိတော့ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ‘တော်’ ဟူသော အခေါ်အဝေါ်တွင် ကျက်သရေ၊ အဆင့်အတန်းနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာအနက်အဓိပ္ပါယ်များပါဝင်နေသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ လူအများစုအနေဖြင့် အခြေခံအခေါ်အဝေါ်များဖြစ်သည့် စစ်တပ်ကို စစ်တပ်ဟုသာခေါ်ကြသလို စစ်သည်များကိုလည်း စစ်သား ဟုသာခေါ်ကြပါသည် (အမည်မဖော်လိုသော တော်လှန်ရေးသမားများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆက်သွယ်ဆက်ဆံမှု၊ ဇူလိုင်လ ၅ ရက် ၂၀၂၂)။ Desmond, 2022 တွင်လည်း ရှိနိုင်ပါသည်။

တန်ပြန်ချိန်ညှိထားပေးနေကြောင်း တပ်မတော်ကို
စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာမှုများမှ ညွှန်းဆိုနေပါသည်။ တပ်မတော်မှ
စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုသည် တပ်တွင်းပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုနှင့်
တရားဝင်ဖြစ်မှုတို့အပေါ် သိသာသော သက်တောင့်တစိုက်ရာ
ထိုးနှက်ချက်တစ်ခုဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။¹⁵

အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းတပ်သားများအား တပ်မတော်မှ
စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းမှကာကွယ်ရန်
စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအားအလွန်အကြူးတင်းကျပ်ထားမှုသည်
လည်း တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းသည် တပ်မတော်မှ
စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအား စစ်မြေပြင်တွင်၎င်းတို့၏ဩဇာအာဏာကို
ဆုပ်ကိုင်ထားနိုင်ရေးနှင့် ၎င်းတို့၏စည်းလုံးညီညွတ်သောပုံရိပ်အတွက်
ကြီးမားသောခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် ရှုမြင်ကြောင်း
ညွှန်ပြနေပါသည်။ ထိုခြိမ်းခြောက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍
ပြတ်သားပွင့်လင်းမှုအရှိဆုံး စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူတစ်ဦးဖြစ်သည့်
ကိုညီသုတသည် “စစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေရဲ့ အဆိုးဝါးဆုံးအိပ်မက်ဆိုးက
ကျွန်ုပ်တို့မျှော်မှန်းထားတဲ့ အကောင်းဆုံးအိပ်မက်ဖြစ်ပါတယ် -
အဲ့ဒါကတော့ ပြည်သူတွေနဲ့ စစ်သားတွေစည်းလုံးသွားဖို့ပါ”
ဟုဆိုခဲ့ပါသည်။¹⁶ CDM လှုပ်ရှားမှုနှင့် အချို့သော CDM စစ်သည်များ၏
လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအပေါ် အကူအညီပေးမှုများဖြစ်သည့် PDF
များဖြင့် တိုက်ရိုက်ပူးပေါင်းခြင်း၊ ၎င်းတို့ကို သင်တန်းပေးခြင်း
သို့မဟုတ် တပ်မတော်အကြောင်း ၎င်းတို့သိရှိထားသည်များနှင့်

¹⁵ Kyed & Ah Lynn, 2021.
¹⁶ Nyi Thuta, 2021b.

၎င်းတို့၏အချိတ်အဆက်များမှတစ်ဆင့် သတင်းအချက်အလက်ပေးခြင်းတို့သည် ပြည်သူများနှင့် စစ်သားများ အကြားစည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။¹⁷ ထိုကဲ့သို့သော အကူအညီပေးမှုများ သည် ဝေဟင်မှပစ်ကူများ၊ သံချပ်ကာနှင့် လက်နက်ကြီးပစ်ကူတို့တွင် ပိုမိုသာလွန်သော်လည်း “မနိုင်ဝန်ထမ်းနေရခြင်းနှင့် စိတ်ဓာတ်ကျ ဆင်းနေမှုများ” ကြောင့်ပိုမိုထိခိုက်ခံစားလာနေရသော တပ်မတော်နှင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရသည့် ညီမျှမှုမရှိသောစစ်မြေပြင်တွင် လက်နက်ကိုင်ခုံခံတိုက်ခိုက်မှုအား ပိုမိုအားကောင်းလာစေပါသည်။¹⁸

အရေးကြီးစွာပင် CDM စစ်သားများ၏ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်စည်းရုံးစုစည်းခဲ့မှုနှင့် အာဏာသိမ်းမှုကိုမလိုလားသော တပ်မတော်ကိုဆန့်ကျင်သည့် ဒီမိုကရေစီရေးလိုလားသူများနှင့် တန်းတူဖြစ်စေရန်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့မှုသည် စစ်တပ်အုပ်ချုပ်ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ရှည်လျားလှသည့်သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် မကြုံစဖူးဖြစ်ရပ်တစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။¹⁹ တပ်မတော်မှ စစ်သည်များထွက်ပြေးမှုသည် နှစ်ပေါင်းများစွာဖြစ်ပွားနေခဲ့သော

¹⁷ အမည်မဖော်လိုသော CDM စစ်သည်တစ်ဦး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆက်သွယ်ဆက်ဆံမှု၊ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက် ၂၀၂၁။ တပ်မတော်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများနှင့် အရပ်သားလက်နက်ကိုင်ခုံခံ တော်လှန်သူများအကြား ရှုပ်ထွေးသောဆက်ဆံရေးအကြောင်းကို Kyed & Ah Lynn, 2021, စာမျက်နှာ ၅၃-၆၀ တွင် ရှုပါ။

¹⁸ Ye Myo Hein & Myers, 2022. ပိုမိုသိရှိလိုပါက Choudhury, 2021 ကိုရှုပါ။

¹⁹ “Atrocious Myanmar”, 2021.

အထောက်အပံ့ရရှိနိုင်သည့်လမ်းကြောင်းတစ်ခုအဖြစ် သိသာထင်ရှားသော ထွက်ပေါက်တစ်ခုကိုလည်း ဖန်တီးပေးခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် အင်တာနက်သုံးစွဲနိုင်မှုနှင့် 4G တယ်လီကွန်မြူနီကေးရှင်းကွန်ယက်များ ကျယ်ပြန့်စွာတိုးပွားလာပြီး ၎င်းကွန်ယက်များသည် CDM စစ်သည်အဖွဲ့များအား စုဖွဲ့တည်ထောင်ခြင်း၊ စတင်လှုပ်ရှားခြင်းနှင့် စစ်သည်များအား ၎င်းတို့၏ တာဝန်များမှလွတ်မြောက်စေရန်ကူညီပေးခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူပေးရာ၌အလွန်အရေးပါလာပါ သည်။²² CDM စစ်သည်အဖွဲ့များသည် YouTube, Zoom, ကုတ်ဂျက်ထားသော စာတိုပေးပို့ခြင်းအက်ပ်များနှင့် အမှီအခိုကင်းသော မီဒီယာများအပါအဝင် ဆိုရှယ်မီဒီယာပလက်ဖောင်းများစွာကို အသုံးပြုကာ ပြည်သူလူထုအား တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာ သူများကို ကြိုဆိုရန်နှင့် လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော စစ်သည်များအနေဖြင့်လည်း ၎င်းတို့၏ရှုထောင့်များပြောင်းလဲလာစေ ရန်လှုံ့ဆော်ဖို့ သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ ကြီးမားကျယ်ပြန့်သောလှုပ်ရှားမှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ပစ္စည်းနှင့် ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးထောက်ပံ့မှုများနည်းတူ ထိုလှုပ်ရှားမှုများသည် တပ်မတော်တစ်ရပ်လုံး၏ တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုကိုပါ စိန်ခေါ်လာနိုင်သည့်အဆင့်ထိ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအရေအတွက်ကို တိုးမြှင့်ရာတွင် အလွန်အရေးကြီးကြောင်းသက်သေပြနိုင်ပါသည်။

²² တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေး အရပ်သားတက်ကြွလှုပ်ရှားသူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆက်သွယ်ဆက်ဆံမှု၊ မေလ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၂၂။

ဤအထူးထုတ်စာစောင်သည် CDM စစ်သည်အဖွဲ့အစည်းများ၏ နည်းဗျူဟာများနှင့် အရေအတွက် စံနှုန်းများအပေါ် အဓိကအလေးပေးထားခြင်းအစား အရည်အသွေးဆိုင်ရာမေးခွန်းများဖြစ်သည့် စစ်သည်များအနေဖြင့် တပ်မတော်အား အဘယ်ကြောင့်စွန့်ခွာပြီး၊ ထိုကဲ့သို့စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရာတွင် မည်ကဲ့သို့သော အခက်အခဲများကြုံတွေ့ရသည်နှင့် ဤဘက်ပြောင်းစွန့်ခွာမှုသည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုနှင့် မည်သို့မည်ပုံအပြန်အလှန်အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည်တို့ကို အလေးပေးထားပါသည်။ ထိုကဲ့သို့အလေးပေးဆောင်ရွက်ရာတွင် ဤအထူးထုတ်စာစောင်သည် ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလနှင့် နိုဝင်ဘာလကြားတွင် တပ်မတော်မှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာခဲ့သော စစ်မှုထမ်းတစ်ဆယ့်ငါးဦး နှင့် စစ်မှုထမ်းဇနီးသည်သုံးဦးတို့အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားခြင်းများကို အမည်အဖော်လိုသူစာရေးသူတစ်ဦးမှ ဇာတ်ကြောင်းပုံစံအနေဖြင့် ရေးသားထားသည့် ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းတစ်ဆယ့်ရှစ်ခုမှ တစ်သီးပုဂ္ဂလပြောဆိုချက်များနှင့် ပြန်လည်ထင်ဟပ်မှုများအပေါ်တွင် အမှီပြုပြီးဆောင်ရွက်ထားပါသည်။²³

ဤတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလိုသူများကို စတင်လှုပ်ရှားစေခြင်း၊ တပ်မတော်အတွင်းရှိ အတွင်းလူများမှ

²³ ဤကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်များတွင် အသုံးပြုထားသော အမည်များမှာ ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သူများမှ၎င်းတို့ကို ကိုယ်စားပြုရန် ရွေးချယ်ခဲ့သည့်အမည်များဖြစ်ကာ ထိုအမည်များသည် ၎င်းတို့၏အမည်အစစ်များဖြစ်ချင်မှဖြစ်ပါမည်။

သတင်းအချက်အလက်များရယူခြင်း၊

CDM စစ်သည်မိသားစုများအတွက် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းပိုင်းဆိုင်ရာ
အထောက်အကူများပံ့ပိုးပေးခြင်း သို့မဟုတ်

တပ်မတော်အားပြန်လည်တိုက်ခိုက်ခြင်း စသည်တို့တွင်

ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့် ပြည်သူ့စစ်သားအဖွဲ့၏ CDM ပြုလုပ်ရန်
အဘယ်ကြောင့်ရွေးချယ်ခဲ့ကြောင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောဆိုရန်ဆုံး

ဖြတ်ခဲ့သော မိတ်ဖက်များနှင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင်
ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုနည်းအားဖြင့် ၎င်းတို့သည်

ကျွန်ုပ်တို့နှင့်ရင်းနှီးမှုမရှိသောဇာတ်ကြောင်းများဖြစ်သည့်
တပ်မတော်မှတိတ်တဆိတ်ထွက်ခွာသွားသူများ၏

ဇာတ်ကြောင်းများနှင့် ကွဲပြားမှုရှိပါသည်။

CDM စစ်သည်များ၏ယေဘုယျပုံစံကိုပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်ပါက
၎င်းတို့သည် ငယ်ရွယ်လေ့ရှိပြီး

ရာထူးလည်းငယ်လေ့ရှိသည်ကိုတွေ့ရကာ ဤစာစောင်ထဲတွင်
ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသော စစ်သည်များသည် အများအားဖြင့် အသက်

၂၅-၃၅ ကြားဖြစ်ကြပြီး အဆင့်မှာလည်း ဗိုလ်မှူးအောက်အဆင့်များသာ
ဖြစ်ကြလေ့ရှိပါသည်။²⁴ ၎င်းတို့ထဲမှအများစုသည်

ဗမာလူမျိုးစုမှဖြစ်ကြပြီး ၎င်းသည် မြန်မာတပ်မတော်၏

²⁴ Kyed & Ah Lynn, 2021 ကို ရှုပါ။ ဤစာတမ်းရေးပြီးနောက်ပိုင်းတွင်
အနည်းဆုံးတပ်ရင်းမှူးသုံးဦးသည် CDM တွင် ပါဝင်လာခဲ့ကြပါသည်။
၎င်းရာထူးအဆင့်မြင့် ဘက်ပြောင်းလာသူများကို CDM
စစ်သည်များအားဩစတေးလျအစိုးရမှ ခိုလှုံခွင့်ပေးခြင်းနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးထား
ပါသည် (Min, 2022) ။

ယေဘုယျဖွဲ့စည်းပုံကို ထင်ဟပ်ပြနေကာ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာ
 သူများတွင် တပ်မတော်မိသားစုနောက်ခံရှိသူများရော မရှိသူများပါ
 ပါဝင်ပါသည်။ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းအများစုမှာ ရေတပ်၊ လေတပ်နှင့်
 ခြေမြန်တပ်ရင်း/တပ်မများမှ တပ်သားများနှင့်
 တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများပေါ်တွင်အခြေခံသော်လည်း
 အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာ
 သူများထဲတွင် ဌာနပေါင်းစုံ
 (သတင်းအချက်အလက်/အများပြည်သူဆက်ဆံရေး၊
 စစ်လက်နက်ပစ္စည်းတပ်ဆင်ရေး၊ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့များ၊
 ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းထုတ်စက်ရုံမှစစ်မှုထမ်းများ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး၊
 ဆေးတပ်၊ စစ်ဖက်သင်တန်းကျောင်းများ အစရှိသည်)
 မှစစ်မှုထမ်းများပါဝင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့
 စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာမှုထဲတွင်လူမျိုးစုံပါဝင်နေမှုသည်
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများမှာ ငယ်ရွယ်လေ့ရှိ
 သော်လည်း ၎င်းလှုပ်ရှားမှုသည် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာဌာနများစွာအပါအဝင်
 လူမျိုးစုနှင့် မိသားစုဆိုင်ရာချိတ်ဆက်မှုအားလုံးတွင်ဖြစ်ပေါ်နေသည့်
 ကျယ်ပြန့်သောလှုပ်ရှားမှုတစ်ရပ်ဖြစ်သောကြောင့် တပ်မတော်မှ
 စွန့်ခွာထွက်ပြေးမှုကို တွန်းအားပေးရာတွင်
 ကိုယ်ပိုင်ပုဂ္ဂိုလ်ရေးခံယူချက်နှင့် အတွေ့အကြုံများသည်
 အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်နေကြောင်း ဖော်ပြနေပါသည်။
 စစ်သည်များကိုယ်တိုင်နှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ၏
 စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော ကိုယ်ပိုင်ရွေးချယ်မှုများ၊
 စွန့်လွှတ်မှုများနှင့် ဆုလာဘ်များအကြောင်း

အသေးစိတ်အတွင်းအချက်အလက်များကို ဖော်ပြထားခြင်းဖြင့် ထိုအချက်အား ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သောကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်း များတွင် ထင်ဟပ်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ် မေလနှင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇွန်လကြားတွင် Ah Lynn နှင့် ကျွန်ုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဒစ်ဂျစ်တယ် လူမျိုးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုသရုပ်ခွဲခြင်းတစ်ရပ်မှ လွှမ်းမိုးထားသည့် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအပေါ် တွန်းအားပေးမှုများနှင့် အတားအဆီးများအပေါ် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုမူဘောင် အတွင်းရှိ ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများမှ ဖော်ပြထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာအမြင်များအား ဤမိတ်ဆက်၏ ကျန်ရှိနေသောအပိုင်းတွင် ထည့်သွင်းထားပါသည်။

ရွေးချယ်မှုများနှင့် အကြောင်းပြချက်များ

တပ်မတော်မှ အရပ်သားများအပေါ်ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများအပေါ် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ရွံရှာမှုနှင့် တပ်မတော်အပေါ် ဒေါသထွက်မှုအပါအဝင် ထိုအကြမ်းဖက်မှုများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်လိုခြင်းမရှိမှု သို့မဟုတ် ကြံရာပါဖြစ်လိုခြင်း မရှိမှုတို့သည် အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းအစောပိုင်းလများတွင် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရခြင်းအတွက် အခိုင်မာရှင်းလင်းဆုံး ဖြစ်သော အကြောင်းပြချက်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပထမဆုံးသိသာထင်ရှားသော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုလှိုင်းသည် အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း အရပ်သားသေဆုံးမှုဦးရေအမြင့်ဆုံးဖြစ်ခဲ့ သည့် မတ်လ ၂၇ ရက် ၂၀၂၁ တပ်မတော်နေ့အပြီး ရက်များနှင့်

သီတင်းပတ်များအတွင်းဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်မှာ
 အံ့ဩဖွယ်တော့မဟုတ်ပေ။ လက်နက်မဲ့ဆန္ဒပြသူများအပေါ်
 အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်းမှုများအတွင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်
 အမိန့်ပေးခြင်းခံခဲ့ရသည့် စစ်သည်နှစ်ဦးဖြစ်သည့် မာစတာဘလက်နှင့်
 ကိုအောင်ဇေယျ၏ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများတွင် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း
 ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ထိုသတ်ဖြတ်မှုများသည် စစ်သည်များအား
 ရွံရှာစက်ဆုပ်မှုများခံစားစေခဲ့ရပါသည်။ သို့သော်
 စစ်တန်းလျားများထဲရှိ သို့မဟုတ် တပ်ထဲတွင်
 ရုံးပိုင်းဆိုင်ရာအလုပ်များဆောင်ရွက်နေသော
 စစ်မှုထမ်းများသည်လည်း ထိုသတ်ဖြတ်မှုသတင်းများအား
 ဆိုရှယ်မီဒီယာများ သို့မဟုတ် မိတ်ဆွေများနှင့်
 မိသားစုများထံမှရရှိခဲ့သောကြောင့်
 ထိုကဲ့သို့ရွံရှာစက်ဆုပ်မှုများကိုခံစားခဲ့ရပါသည်။ မယဉ်လဲ့လဲ့ထွန်းနှင့်
 အခြားသော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများ၏ တပ်မတော်မှထွက်ခွာရန်
 ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာအကြောင်းပြချက်မှာ
 “ကိုယ့်ပြည်သူ့ကိုပြန်သတ်” လိုစိတ်မရှိခြင်းနှင့်
 တပ်မတော်၏ရည်ရွယ်ချက်မှ သစ္စာဖောက်မှု (ဥပမာ -
 ပြည်သူများကိုကာကွယ်ရန်) ကို ခံစားခဲ့ရသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများသည်
 တပ်တွင်းတွင်ဖြစ်ပွားနေသည့်နက်ရှိုင်းသောအကျင့်စာရိတ္တပျက်ပြားမှု
 နှင့် အရှက်ရမှုတို့ကို ထင်ဟပ်ပြသနေပါသည်။
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုသည် စစ်သားတစ်ဦးအဖြစ်
 မိမိကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားလေးစားမှုကိုဆုံးရှုံးရသော

ပုဂ္ဂိုလ်ရေးတုန့်ပြန်မှုတစ်ရပ်အဖြစ်လည်း
 အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်း၏ အဓိကဗဟိုချက်မှာ
 နေရာတကာပြန်လှုပ်ရှားမှုများမှာ အရပ်သားခုခံမှုများအပေါ်
 တပ်မတော်၏တန်ပြန်မှုများမှာ ပိုမိုရက်စက်လာသည်နှင့်အမျှ
 တဖြည်းဖြည်းပိုမိုနက်ရှိုင်းလာသော ကွာဟချက်ဖြစ်သည့် ‘တပ်မတော်’
 နှင့် ‘ပြည်သူ’ အကြားခွာပြဲလာမှုကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်သည်
 တပ်မတော်သားဟောင်းများအား တပ်မတော်မှစွန့်ခွာရုံသာမဟုတ်ဘဲ
 ဘက်ပြောင်းပြီး ‘ပြည်သူလူထု’ ဖက်သို့
 ပြောင်းပြောင်းတင်းတင်းပူးပေါင်းလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုကို
 ပုံဖော်ပေးခဲ့သည်ဟု ကျွန်ုပ်ထင်ပါသည်။ ဤနေရာတွင်
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းသည် ‘နိုင်ငံသားကောင်း’တစ်ဦး
 သို့မဟုတ် ‘ပြည်သူ့စစ်သားကောင်း’ တစ်ဦးဖြစ်လာပြီး
 ပြည်သူများ၏လေးစားမှုခံရလာနိုင်စေရန် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါ
 သည်။

ပြည်သူလူထု၏မုန်းခြင်းခံရနိုင်မှု၊ လူမှုရေးပြစ်ဒဏ်ခံရနိုင်မှု၊
 နှိမ်ချခံရကာ ခွဲခြားဆက်ဆံခံရနိုင်မှုတို့ သည်
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းဖို့ရွေးချယ်ရခြင်း၏
 တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော
 ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းအချို့တွင် အလေးပေးပြောဆိုထားပါသည်။
 CDM စစ်သည်တစ်ဦး၏ဇနီးဖြစ်သူ မချယ်ရီသည်
 သူမမိသားစုလုံခြုံရေးကိုစိုးရိမ်သောကြောင့် သူမ၏အမျိုးသားအား
 အစောပိုင်းတွင် CDM မလုပ်စေချင်ခဲ့ပါ။ သူမအမျိုးသားသည်
 ယူနီဖောင်းဝတ်စစ်သားများအား တံတွေးထွေးခြင်းနှင့် ၎င်းတို့အား

အပယ်ခံများအဖြစ်ရှုမြင်နေကြခြင်းတို့ကို သူမအားပြန်ပြောပြကာ
 ၎င်းအနေဖြင့် စက်ဆုပ်မှုကိုမည်မျှခံစားခဲ့ရကြောင်း
 သူမ၏ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းထဲတွင် ပြန်ပြောင်းပြောပြထားပါသည်။
 သူမအမျိုးသားအနေဖြင့် CDM လုပ်ခြင်းသည်
 ၎င်းတို့၏ကလေးများအား ခွဲခြားဆက်ဆံခံရခြင်းနှင့်
 “လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းကနေ ခွဲထုတ်ထားရခြင်း” မှကာကွယ်ရန်
 နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း နောက်ပိုင်းတွင်နားလည်သဘောပေါက်
 လာခဲ့ပါသည်။²⁵

အကြမ်းဖက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းသောကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ
 စိုးရိမ်ကြောင့်ကျမှုများအပြင် ပိုမိုပြတ်သားရှင်းလင်းသော
 နိုင်ငံရေးလှုံ့ဆော်မှုများသည်လည်း အချို့သောစစ်သည်များ၏
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာရန် ရွေးချယ်မှုအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုရှိခဲ့ပါသည်။
 ၎င်းအချက်အား တရားမဝင်အာဏာသိမ်းမှုနှင့်
 ရွေးကောက်ခံအစိုးရအားဖြုတ်ချခြင်းတို့အပေါ်
 နှစ်သက်သဘောတူခြင်းမရှိမှု အပါအဝင် အာဏာသိမ်းမှုအတွက်

²⁵ ပြည်သူများမှ စစ်သားများအပေါ် နာကျည်းမုန်းတီးမှုများသည် အကြမ်းမဖက်သော
 လူမှုရေးပြစ်ဒဏ်အမျိုးမျိုးပေးခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် သိသာစွာတွေ့မြင်ရပါသည်။
 လူပေါင်းများစွာသည် စစ်သားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များပိုင်ဆိုင်သော
 စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအားသပိတ်မှောက်ကြပြီး စစ်သားများကို ပစ္စည်းများ
 ရောင်းချရန် ငြင်းဆန်ကြပါသည်။ စစ်သားများသည် ဆိုရှယ်မီဒီယာပေါ်တွင်လည်း
 လှောင်ပြောင်ခြင်းများခံရကာ ငကြောက်များ၊ စစ်ခွေးများစသည်တို့အပြင်
 ပိုမိုဆိုးဝါးသည့်အခေါ်အဝေါ်များဖြင့် သမုတ်ခံရပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် လူထုနှင့်
 လမ်းပေါ်တွင်တွေ့သောအခါ လူထုဆီမှမပေါ် ရုံတမယ်ဖုံးကွယ်ထားသည့်
 ရွံရှာမှုမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ရလေ့ရှိပါသည် (Dakkha, 2021)။

အကြောင်းပြချက်အဖြစ်အသုံးပြုခဲ့သည့်
 တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်ပိုင်း၏ ရွေးကောက်ပွဲမဲလိမ်မှု
 စွပ်စွဲချက်များအပေါ် အယုံအကြည်မရှိမှုတို့မှတစ်ဆင့်
 ဖော်ပြပြောဆိုထားပါသည်။ မာစတာဘလက်၊ လှမင်းကျော်နှင့်
 အောင်မျိုးသန့်တို့မှ ၎င်းတို့၏ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများတွင်
 ရှင်းပြခဲ့သည့်အတိုင်း တပ်မတော်သည် စစ်သည်များ၏မဲပေးခွင့်အား
 ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် တပ်မတော်အကျိုးဆောင်ပါတီဖြစ်သည့်
 ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (USDP)²⁶
 ကိုမဲပေးစေခြင်းဖြင့် တပ်မတော်မှ၎င်းကိုယ်ပိုင်မဲလိမ်မှု
 မျိုးကိုစတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း CDM စစ်သည်များမှ
 သက်သေခံချက်များပေးခဲ့ကြပါသည်။ CDM စစ်သည်များအကြား
 အထူးသဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် NLD အားထောက်ခံမှုကို
 အတိအလင်းဖော်ပြသူများအတွက် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်း
 ရာတွင် နိုင်ငံရေးလှုံ့ဆော်မှုများရှိသော်လည်း ၎င်းလှုံ့ဆော်မှုများသည်
 ပါတီနိုင်ငံရေးနှင့်သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိဘဲ တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကို
 ယေဘုယျအားဖြင့်ဝေဖန်သည်အထိ ကျယ်ပြန့်သည်ကိုတွေ့မြင်

²⁶ USDP ပါတီသည် ၎င်းတို့အဆင်ပြေပြေအနိုင်ရခဲ့သည့် ဝေဖန်မှုများမြင့်တက်ခဲ့သော
 ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီတွင် စစ်ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်းများမှ
 တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ USDP ပါတီသည် NLD ပါဝင်ရွေးကောက်ခံခဲ့သည့်
 ၂၀၁၂ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကာလမှစတင်ပြီး ကြီးမားသောဆုံးရှုံးမှုများခံခဲ့ရပါ
 သည်။ ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၂၀ တိုင်းပြည်အဆင့်ရွေးကောက်ပွဲနှစ်ခုစလုံးတွင် သိသာစွာပင်
 NLD မှအနိုင်ရခဲ့ပါသည် - ထိုရွေးကောက်ပွဲနှစ်ခုစလုံးအား အမှီအခိုကင်းသော
 လေ့လာစောင့်ကြည့်သူများမှ အများအားဖြင့်လွတ်လပ်ပြီးမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲ
 များအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

ရပါသည်။ ခေါင်းဆောင်ပိုင်း၏ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ၊
 အာဏာရှင်မှုနှင့် ပြည်သူ့လူထုကိုချနင်းပြီး
 ၎င်းတို့၏အကျိုးစီးပွားအတွက်သာ ပြုမှုဆောင်ရွက်နေမှုများအပေါ်
 နာကျည်းမုန်းတီးမှုနှင့် ဒေါသထွက်မှုတို့ - ထို့ကြောင့်
 တပ်မတော်၏အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် တရားဝင်ဖြစ်မှု - သည်
 ၎င်းဝေဖန်မှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဤနေရာတွင်
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရခြင်းမှာ “နိုင်ငံတိုးတက်ဖို့အတွက်
 ဂရုမစိုက်ဘဲ သူ့အကျိုးစီးပွားအတွက်ပဲ လုပ်နေတဲ့
 အာဏာရှင်မင်းအောင်လှိုင်” ၏အကျိုးအတွက် စစ်သားတစ်ဦးအဖြစ်
 တာဝန်ထမ်းလိုသောကြောင့်ဟု ဤစာတမ်းထဲတွင် ကိုသူရဇွဲမာန်မှ
 ပြောဆိုထားပါသည်။ ဤကဲ့သို့စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းသည်
 မည်သည့်နိုင်ငံရေးပါတီကို ထောက်ခံသည်ဖြစ်စေ တရားမမျှတဘဲ
 နိုင်ငံရေးအရတရားဝင်မှုမရှိသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်မှ
 လွတ်မြောက်ရန် နည်းလမ်းတစ်သွယ် ဖြစ်လာပါသည်။
 ပြည်သူ့စစ်သားအဖွဲ့ကိုစတင် တည်ထောင်ခဲ့သူများ
 ထဲမှတစ်ဦးဖြစ်သည့် ပွင့်လင်းစွာပြောဆိုလေ့ရှိသည့်
 ဗိုလ်ကြီးညီသုတသည် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအား
 ပြည်သူ့လူထုနည်းတူ ထိပါးစော်ကားခံရမှုနှင့်
 အားလုံးအတူတကွကျူးလွန်ခြင်းခံရမှု အတွေ့အကြုံများမှ
 အခြေခံကြောင်း - “တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုဆိုသည်မှာ
 သင့်အနေဖြင့် တခြားဖက်အတွက် သို့မဟုတ် တခြားပါတီအတွက်
 အလုပ်လုပ်ပေးတယ်လို့မဆိုလိုပါဘူး။ အဓိကအကြောင်းအရင်းက
 မတရားမှုများကိုကျူးလွန်နေတဲ့ အာဏာသိမ်းစစ်တပ်ကို

ဆန့်ကျင်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်” ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။²⁷ ၎င်းမှ “စစ်သည်များအပေါ် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများဖြစ်နေပြီး ပြည်သူလူထုနှင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများသည်တပ်မတော်၏ ထိပါးစော်ကားမှုများခံနေရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးဟာ ခံရသူများဖြစ်ပြီး ဤတိုက်ပွဲသည် ခံရသူများအားလုံးအတူတကွ ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရမည့်တိုက်ပွဲဖြစ်ကာ ဤတိုက်ပွဲသည် ပြည်သူလူထု၏ တိုက်ပွဲသာမဟုတ်ဘဲ တပ်မတော်၏ဖိနှိပ်ခြင်းကို ခံနေရသည့် စစ်သည်များနှင့် ၎င်းတို့၏ဇနီးများ၏တိုက်ပွဲလည်း ဖြစ်ပါတယ်” ဟုလည်းဆိုခဲ့ပါသည်။²⁸

တပ်မတော်၏ မိမိစစ်သားများအပေါ် တပ်တွင်းဖိနှိပ်မှုများနှင့် လူမဆန်စွာဆက်ဆံမှုများကိုလည်း ဤစာစောင်ထဲတွင် အလေးပေးဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းအချက်သည် အာဏာသိမ်းမှုမဖြစ်ခင်ကတည်းက ရှိခဲ့သည့် တပ်မတော်စနစ်၏ ပိုမိုနက်ရှိုင်းသော ဝေဖန်ဆန်းစစ်မှုထဲတွင်ပါဝင်ခြင်းဖြစ်သော်လည်း အရပ်သားများအပေါ်အကြမ်းဖက်မှုများ ကျူးလွန်သောကြောင့် ကိုယ်ကျင့်တရားပိုင်းဆိုင်ရာ ရှုံ့ချခံရခြင်းမှာမူ အာဏာသိမ်းမှု ဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်း မှ တပ်မတော်၏ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် အဓိကအားဖြင့်ဆက်စပ်မှုရှိပါသည်။ CDM စစ်သည်များမှ ရာထူးအဆင့်နိမ့်သောစစ်သည်များအပေါ် တပ်တွင်းအနိုင်ကျင့်မှုများနှင့် ၎င်းတို့ကို

²⁷ တင်ပြီးနောက်ပိုင်းပြန်ဖျက်သွားခဲ့သော Facebook ပို့စ်တစ်ခုထဲတွင်ဖော်ပြထားခဲ့ပါသည် (Nyi Thuta, 2021a)။

²⁸ ပြည်သူ့ပုန်းတိုင်း၊ ၂၀၂၁c။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရအကြမ်းဖက်မှုဖြစ်ရပ်များအကြောင်း
 ဖော်ပြပြောဆိုခဲ့ကြသလို အတင်းအဓမ္မလူသစ်စုဆောင်းခြင်းများ၊
 အသွားအလာကန့်သတ်ခြင်းများ၊ မျှတမှုမရှိသော
 ရာထူးတိုးပေးခြင်းများနှင့် တပ်မတော်ပိုင်ကုမ္ပဏီများတွင် ထည့်ဝင်ရန်
 ‘ရှယ်ယာ’ များအတွက် လစာထဲမှအတင်းအဓမ္မထုတ်နှုတ်ခံရခြင်းနှင့်
 စစ်သည်များ၏ဇနီးများအား အစေခံများသဖွယ်ဆက်ဆံခြင်းကဲ့သို့
 စီးပွားရေးအရခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းများအကြောင်းကိုလည်းပြောပြခဲ့ကြ
 ပါသည်။ ကိုရေခဲမှ ၎င်းသည် ၎င်း၏အလွန်နာမကျန်းဖြစ်နေသော
 မိဘများအားသွားရောက်ကြည့်ရှုရန်နှင့် ၎င်းစုထားသောငွေများအား
 ၎င်းမိဘများ၏ကျန်းမာရေးအတွက်အသုံးပြုလိုသောကြောင့်
 ထုတ်လိုကြောင်းခွင့်တောင်းခဲ့ခြင်းသည်ပင်လျှင်
 ငြင်းဆန်ခံခဲ့ရကြောင်းပြောပြခဲ့ပါသည်။ CDM စစ်သည်တစ်ဦး၏
 ဇနီးဖြစ်သူ မချယ်ရီသည်လည်း သူမသည်
 စေတနာ့ဝန်ထမ်းလုပ်သားအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်ရန်ဖိအားပေးခံခဲ့ရ
 သော်လည်း သူမအမျိုးသား၏ တစ်နှစ်စာလစာထက်များသော
 မီးဖွားပြီးခဲ့စိတ်မှုအတွက် မည်ကဲ့သို့သော
 ငွေကြေးဆိုင်ရာအထောက်အပံ့ကိုမှ မရရှိခဲ့ကြောင်း ပြောပြပါသည်။
 တပ်မတော်အတွင်းမှခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့်
 စစ်သည်များ၏အသက်ကို ဂရုစိုက်အလေးထားခြင်းမရှိဘဲ
 ဒဏ်ရာရစစ်သည်များနှင့် ဒုက္ခိတဖြစ်သွားသော စစ်သည်များအား
 ဖော်ကားပြောဆိုခြင်းများပြုလုပ်သလို
 ကျဆုံးသွားသောစစ်သားများ၏ ရုပ်ကလာပ်များကိုလည်း
 ၎င်းတို့၏မိသားစုများထံပြန်လည်ပေးအပ်ရန် ငြင်းဆန်လေ့ရှိကြောင်း

တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများမှ ပြောပြပါသည်။
 ဗိုလ်ကြီးဇာနည်အောင်မှ ပြည်သူ့စစ်သားစကားဝိုင်းတစ်ခုထဲတွင်
 “စစ်တပ်ထဲမှာ လူ့အခွင့်အရေးဆိုတာမရှိသလို
 လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုတာလည်းမရှိပါဘူး။
 စစ်သည်တွေရဲ့ အသက်ကို တန်ဖိုးထားခြင်းမရှိပါဘူး”
 ဟုပြောဆိုခဲ့ပါသည်။²⁹ ထို့နည်းတူ ကိုမိုးဇော်မှလည်း
 ၎င်း၏ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းထဲတွင် “ကျွန်တော်တို့အတွက် သူတို့
 [တပ်မတော်တွင်းမှခေါင်းဆောင်များ]က ဘာမှကိုဂရုမစိုက်တာ!”
 ဟုပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ဤနေရာတွင်
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းသည် ခေါင်းပုံဖြတ်မှုနှင့်
 လူမဆန်စွာဆက်ဆံခံရမှုတို့မှ လွတ်မြောက်အောင်ဆောင်ရွက်မှု
 တစ်ရပ်အနေဖြင့် မြင်ရကာ လွတ်မြောက်ခြင်းနှင့်
 လွတ်လပ်မှုကိုခံစားရမှု ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ရပ်အနေဖြင့်
 ဘက်ပြောင်းလာသူများမှ နောက်ကြောင်းပြန်ဖော်ပြလေ့ရှိကြပါသည်။
 ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော အချို့ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများတွင်
 တွေ့မြင်နိုင်မည့်အတိုင်း အာဏာသိမ်းမှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည့်
 သဘောထားကွဲပြားမှုနှင့် CDM စစ်သည်တစ်ဦးဖြစ်လာနိုင်ချေသည်
 အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီကတည်းက ကျွန်ုပ်တို့သဖွယ်ခံစားခဲ့ရသော
 ထိုစစ်သည်များအတွက် ထွက်ပေါက်အဖြစ်
 အချိန်တခွဲနှင့်နေရာတစ်နေရာကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

²⁹ Democratic Voice of Burma, 2021a. ဘာသာပြန်အကူအညီအတွက် Ah Lynn ကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ်မေလကမှစတင်ပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်မှု
 အရှိန်မြှင့် လာကနည်းက တပ်တွင်းပိုင်း
 ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင်ကျင့်မှုသာလျှင်မကဘဲ စစ်သားများ၏
 ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုနှင့် ကြောက်လန့်မှုလည်း တိုးမြင့်လာခဲ့ပုံပေါ်ပါသည်။
 တပ်မတော်မှ တော်လှန်ရေးအင်အားစုများနှင့် တိုက်ခိုက်မှုအား
 အရှိန်မြှင့်လိုက်ခြင်းသည် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်း
 အတွက် အကြောင်းပြချက်များအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိခဲ့သလို
 စစ်ပန်းလာမှုနှင့် အသက်သေဆုံးရမည်ကိုကြောက်ရွံ့မှုနှင့်
 သက်ဆိုင်သော လက်တွေ့ကျသည့်ရွေးချယ်မှုများကို
 ပေါ်လာစေခဲ့ပါသည်။³⁰ ၂၀၂၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့ NUG မှ
 ပြည်သူ့ခွဲစစ်အား ကြေညာပြီးနောက်ပိုင်းတွင်
 မြန်မာတပ်မတော်တွင်းရှိ စစ်သည်အများစု၏ဇာတိဒေသများဖြစ်သည့်
 ဗမာလူမျိုးများအများစုနေထိုင်ကြသော ဒေသများအပါအဝင်
 ပိုမိုများပြားသော PDFs များနှင့် LDFs များသည် တိုင်းပြည်တဝှမ်း
 ကျယ်ပြန့်လျှင်မြန်စွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ အာဏာသိမ်းမှုကို
 ဆန့်ကျင်သော လက်နက်ကိုင်အင်အားစုများသည် တခါတရံတွင်
 တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ (၎င်းတို့ထဲမှအများစုမှာ
 စစ်သည်များအပါအဝင် CDM လုပ်ထားသူများကိုလည်း
 ကာကွယ်ပေးထားကြပါသည်) နှင့်ပူးပေါင်းပြီး
 အရပ်သားပြည်သူများအား လက်နက်ကိုင်ကာကွယ်ရေးနှင့်
 စစ်ဖက်ဆိုင်ရာပစ်မှတ်များနှင့် စစ်မှုထမ်းများကို တိုက်ခိုက်ရာတွင်

³⁰ ပိုမိုသိရှိလိုပါက Kyed & Ah Lynn, စာမျက်နှာ ၅၃-၆၀ တွင်ရှုပါ။

ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။³¹ ထိုဆောင်ရွက်ချက်များကို
 တပ်မတော်မှ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများ၊
 လက်နက်ကြီးပစ်ခြင်းများနှင့် တပ်မတော်တွင်းရှိ
 စစ်သည်များ၏ရှာဖွေမှုများကိုပါ ရှာလုံးကျွတ်မီးရှို့ခြင်းများအပါအဝင်
 အစွန်းရောက်အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် တုန့်ပြန်လေ့ရှိကြောင်း
 ကိုလှမင်းကျော်မှ ၎င်း၏ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းထဲတွင် ဆိုထားပါသည်။
 တပ်မတော်သည် တိုက်ပွဲဝင်ရန်စစ်မျက်နှာများစွာ ရှိနေသောကြောင့်
 တိုက်ပွဲဝင်တပ်ဖွဲ့များသည်ပြန်ကျနေပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့်
 လက်နက်ခဲယမ်းပိုမိုအသုံးပြုနိုင်သော်လည်း သိသိသာသာထိခိုက်
 ကျဆုံးမှုများ ခံစားနေရပါသည်။³² မကြာသေးမီကာလကမှ

³¹ တပ်မတော်အပေါ်လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်မှုအပေါ် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော
 ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်နှင့် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်အတွက် Ye Myo Hein, 2022 တွင်ရှုပါ။

³² NUG မှ ၂၀၂၂ ဩဂုတ်လတွင်ထုတ်ပြန်ချက်အရ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင်
 တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များနှင့် PDF/LDF များကြောင့် မြန်မာတပ်မတော်မှ
 စစ်သည်ပေါင်း ၁၈,၀၀၀ ကျော်သေဆုံးခဲ့ပါသည် (“Myanmar’s Civilian
 Government”၊ ၂၀၂၂)။ တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများ၏
 ပါးစပ်ပြောသက်သေများနှင့် ဝန်ခံချက်များအရ တပ်မတော်အနေဖြင့်
 တပ်သားသစ်စုဆောင်းရန် ခက်ခဲနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည် (“Myanmar Military
 Struggling”၊ ၂၀၂၁)။ တပ်မတော်မှ အရံတပ်များဖွဲ့စည်းထားရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်
 အသက် ၁၅နှစ်နှင့်အထက် စစ်သည်များ၏ကလေးများကို
 စစ်သင်တန်းမတက်မနေရသတ်မှတ်ခဲ့ပါသည် (“Myanmar Regime Makes”၊ ၂၀၂၁)။
 ဘက်ပြောင်းလာသော စစ်သည်များအား မေးမြန်းချက်များကို အခြေခံထားသော
 BBC ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ထဲတွင် မြန်မာတပ်မတော်သည် ၎င်း၏တပ်များကို
 ကူညီထောက်ပံ့ရန် စစ်သားများနှင့် ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့များကို
 ပိုမိုငှားသုံးနေရကြောင်းဖော်ပြထားပါသည် (Attwood et al., 2022)။ နိုင်ငံ၏

တပ်မတော်တွင်းမှလွတ်မြောက်လာသူ စစ်သည်တစ်ဦးသည် တပ်တွင်းအခြေအနေအား အွန်လိုင်းပေါ်တွင် ယခုလိုရှင်းပြခဲ့ပါသည် “တိုက်ပွဲဝင်စစ်သည်များမှာ ရှေ့တန်းတွင် အချိန်ကာလကြာရှည်စွာတာဝန်ထမ်းဆောင်နေရပြီး နောက်တန်းပြန်အနားယူရန်ခွင့်မပြုလို့ စစ်ပွဲကို တော်တော်လေး စိတ်ကုန်နေကြပါပြီ”။ ၎င်းမှပင် တိုက်ပွဲဝင်စစ်သည်အားလုံးမှာ ‘တော’ ထဲတွင်တိုက်ပွဲဝင်ရန်ရွှေ့ပြောင်းခံထားရသောကြောင့် ရုံးအလုပ်နှင့် သင်တန်းပို့ချမှုများသာလုပ်လေ့ရှိသော စစ်သည်များသည်ပင်လျှင် မြို့ငယ်များနှင့် မြို့ကြီးများတွင် လုံခြုံရေးတာဝန်များထမ်းဆောင်ရန် ဖိအားပေးခံနေရကြောင်း ဆိုခဲ့ပြီး - “အဲ့ဒီအချိန်ကတည်းကစပြီး စစ်မှုထမ်းအားလုံး နေ့ရောညပါ အနားမရတော့ဘဲ အလုပ်များလာပါတယ်။ သူတို့အားလုံး အိပ်ကောင်းခြင်းမအိပ်ရ၊ စားကောင်းခြင်းမစားရတော့ပါဘူး။ ထို့အပြင် စစ်သားအများအပြားသည်လည်း တိုက်ပွဲများတွင် အသတ်ခံခဲ့ရပြီး... ကျန်တဲ့သူတွေလည်း စိတ်ဓာတ်ကျပြီး စိတ်ပျက်လာကြပါတယ်။”³³ တပ်ကြပ်ကြီးမင်းသူရမှလည်း “အာဏာသိမ်းစစ်တပ်ရဲ့စစ်သားတွေက သူတို့ဘာအတွက် တိုက်ခိုက်နေလဲဆိုတာကို မသိလို့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ အားလျော့နေကြပါတယ်။

ဧရိယာတစ်ခုအတွင်းရှိ စစ်အစိုးရလိုလားသော ပြည်သူ့စစ်များအကြောင်း၊ Human Rights Foundation of Monland၊ 2022 တွင်ရှုပါ။

³³ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၂။

သူတို့တိုက်ပွဲမှာကျဆုံးရင်တောင်မှ မည်သူမှသူတို့အပေါ် ကိုယ်ချင်းစာသနားကြမှာမဟုတ်ဘူး”³⁴ ဟုဆိုခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ရှေ့တန်းစခန်းတပ်ရင်းမှူးသုံးဦးအပါအဝင် ပိုပိုများလာသော တိုက်ပွဲဝင်စစ်သည်များအနေဖြင့် အဘယ်ကြောင့် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာခဲ့ကြသည်ကို တပ်မတော်အတွင်းရှိ ထိုအခြေအနေများမှ ကူညီရှင်းပြနေပါသည်။ ပြည်သူ့စစ်သားနှင့် ပြည်သူ့ပန်းတိုင်အဖွဲ့များအား ကူညီပေးနေသည့် အရပ်သားတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများထဲမှ တစ်ဦးသည် ထိုကဲ့သို့ နောက်ပိုင်းမှဘက်ပြောင်းလာသူများအား ဘက်ပြောင်းမှု ‘တတိယလှိုင်း’ ၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် သတ်မှတ်အနက်ဖွင့်ထားပါ သည်။³⁵ တပ်မတော်မှ အရပ်သားဆန္ဒပြသူများကိုပစ်သတ်ခြင်းများ စတင်ခဲ့ပြီးမကြာမီ သို့မဟုတ် PDF များနှင့်တိုက်ခိုက်မှုများ အရှိန်မြှင့်လာပြီးမကြာမီတွင် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာခဲ့ သော သူများဖြစ်သည့် ပထမလှိုင်းနှင့် ဒုတိယလှိုင်းတွင် ဘက်ပြောင်းလာသူများနှင့် မတူဘဲ တတိယလှိုင်းတွင် ဘက်ပြောင်းလာခဲ့သူများသည် တပ်မတော်၏ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှု များကို တစ်နှစ်သို့မဟုတ် ထိုထက်ပို၍ကြံ့ကြံ့ခံလာခဲ့သောသူများကို ဆိုလိုပါသည်။ ၎င်းလတ်တလောမှဘက်ပြောင်းလာသူများအတွက် ဘက်ပြောင်းလာခြင်း၏ နောက်ကွယ်ရှိတွန်းအားများတွင် တပ်မတော်၏အကြမ်းဖက်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သော

³⁴ Ibid.

³⁵ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်အဖွဲ့အတွင်းရှိ အရပ်သားတက်ကြွလှုပ်ရှားသူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆက်သွယ်ဆက်ဆံမှု၊ မေလ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၂၂။

ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာအကြောင်းတရားများကို
 လုံးဝဖယ်ထုတ်ထား၍မရသော်လည်း အချို့သော တက်ကြွလှုပ်ရှား
 သူများ၏အမြင်အရ ၎င်းတို့ဘက်ပြောင်းလာခြင်းနောက်ကွယ်မှ
 တွန်းအားမှာ အခြေခံအားဖြင့် စစ်ပန်းလာမှုနှင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်နှင့်
 ၎င်းတို့၏မိသားစုများ၏လုံခြုံရေးအတွက်စိုးရိမ်သော
 ကိုယ်ပိုင်အကျိုးစီးပွားအတွက်ကြောင့်
 ဖြစ်လေ့ရှိသည်ဟုဆိုပါသည်။³⁶လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအား
 အနိုင်ယူရန် သို့မဟုတ် ဖိနှိပ်ရန် တပ်မတော်၏စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ်
 တဖြည်းဖြည်းပိုပိုတိုးလာသော မယုံကြည်မှုသည်လည်း
 တတိယလှိုင်းတွင်ဘက်ပြောင်းလာသူများ၏
 ဘက်ပြောင်းရန်ရွေးချယ်မှုအပေါ် လွှမ်းမိုးမှုရှိကြောင်း တပ်မတော်မှ
 ၂၀၂၂ခုနှစ်လယ်ပိုင်းတွင် ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာသူ
 ဒုတိယကြိမ်အောင်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး သိရှိရပါသည်။ သတ်ဖြတ်မှုများနှင့်
 ကျေးရွာများအားမီးရှို့မှုများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း
 သက်သေခံခဲ့ပြီးနောက်တွင် ၎င်းမှ BBC သတင်းထောက်တစ်ဦးအား
 “တပ်မတော်ကရေရှည်မှာအနိုင်ရမယ်လို့ကျွန်တော်ယုံကြည်ခဲ့ရင်
 ပြည်သူ့ဖက်ကို ဘက်ပြောင်းလာခဲ့မှာမဟုတ်ဘူး” ဟုပြောခဲ့ပါသည်။
 ၎င်းမှပင် စစ်သားများသည် PDF တပ်ဖွဲ့ဝင်များမှ ၎င်းတို့အား
 သတ်ဖြတ်မည်ကိုစိုးရိမ်သောကြောင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့်
 စခန်းမှတစ်ဦးတည်း အပြင်မထွက်ရဲကြကြောင်း ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။
 “ကျွန်တော်တို့ဘယ်သွားသွား စစ်ကြောင်းပုံစံဖွဲ့ပြီးပဲ သွားလို့ရတယ်။

³⁶ Ibid.

ကျွန်တော်တို့က စိုးမိုးထားနိုင်တယ်လို့ ဘယ်သူမှမပြောနိုင်ဘူး” ဟု၎င်းမှဆက်လက်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။³⁷

တတိယလှိုင်းတွင် ဘက်ပြောင်းလာခဲ့သောစစ်သားများအနေဖြင့် CDM စစ်သည်အဖွဲ့များတွင် တစ်နည်းတစ်ဖုံပါဝင်လာနိုင်ခဲ့ပါက တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရသည့် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းပြချက်များအား နောက်ကြောင်းပြန်ဖန်တီးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အသက်ရှင်သန်ရေး၊ ကိုယ်တိုင်/မိသားစုလုံခြုံရေးနှင့် ရှိရှိမည်ကိုကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့် အနာဂတ်တွင်ရရှိလာနိုင်သည့် အကျိုးခံစားခွင့်များဆုံးရှုံးမည်ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းစသည့်လက်တွေ့ကျသော အကြောင်းပြချက်များသည် ၎င်းတို့တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရသည့်အကြောင်းရင်းများအကြား ရှုပ်ထွေးသည့်အပြန်အလှန်အားပြိုင်မှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။³⁸ ထိုအချက်များသည်အခြားအချက်များနည်းတူ စစ်သည်များနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုများအနေဖြင့် တပ်မတော်အတွင်းဆက်လက်နေထိုင်မည် သို့မဟုတ် စွန့်ခွာမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရသည့်ခက်ခဲသော ရွေးချယ်မှုများကို ပြသနေပါသည်။

³⁷ Attwood et al., 2022.

³⁸ အမျိုးမျိုးသော ဘက်ပြောင်းရေးစေ့ဆော်မှုများ၏ အတူတကွယှဉ်တွဲနေမှုနှင့် ၎င်းတို့အကြားထပ်နေမှုသည် လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေအတွက်သာရှိသည် မဟုတ်ပါ (Albrecht, 2019, p. 305)။

စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံမှုများနှင့် ဆုလာဘ်များ

တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရာတွင် ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန်ဆုံးဖြတ်သော စစ်သည်အပေါ်တွင်သာမကဘဲ သူ/သူမ၏မိသားစုအပေါ်ပါ သက်ရောက်မှုရှိသော ကြီးမားသည့်လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စွန့်စားရမှုများနှင့် စွန့်လွှတ်ရမှုများပါဝင်ပါသည်။ ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော

ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများမှ

တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းများအား

ကဖျက်ယဖျက်လုပ်ခြင်းနှင့် အားပေးလှုံ့ဆော်ခြင်းနှစ်ခုလုံးအတွက် မိသားစုဆက်ဆံရေးများသည် မည်မျှအရေးကြီးကြောင်းဖော်ပြနေပါသည်။ ၎င်းဆက်ဆံရေးများသည် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်များချရန်မည်ကဲ့သို့ ညှိနှိုင်းကြသည့်အပေါ်တွင်လည်း သက်ရောက်မှုများရှိပါသည်။

မချယ်ရီသည် သူမအနေဖြင့် တပ်ထဲရှိသူမ၏ဘဝအပေါ်ပျော်ရွှင်မှု မခံခဲ့ရဘဲ NLD ကိုထောက်ခံခဲ့သော်လည်း သူမ၏အမျိုးသားအား အစောပိုင်းတွင် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာမှုပြုလုပ်ခြင်းမှ

ဟန့်တားရန်ကြိုးစားခဲ့ကြောင်း ဤစာစောင်ထဲတွင်

ပြောပြထားပါသည်။ သူမအနေဖြင့် သူမအမျိုးသား၏လုံခြုံရေးနှင့် သူမအမျိုးသား၏ တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကြောင့်

သူမ၏ကလေးလေးယောက်အနေဖြင့် တပ်စခန်းအတွင်း ခံစားရမည့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကို စိုးရိမ်ခဲ့ပါသည်။ လူလွတ်စစ်သည်များအတွက်

တပ်မတော်မှစွန့်ခွာခြင်းသည် ပိုမိုလွယ်ကူသော်လည်း

လူလွတ်များအတွက်ပင်လျှင် ထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်းသည်

တပ်မတော်အတွင်းတွင် ရှိနေသည့် သို့မဟုတ်

တပ်မတော်အပေါ်သစ္စာဆက်ရှိနေသေးသည့် ၎င်းတို့၏ မိခင်၊ ဖခင်၊ ညီအစ်ကို သို့မဟုတ် လက်တွဲဖော်တို့နှင့် ဆက်ဆံရေးအား ချိုးဖျက်ခြင်းဟူသောအဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်နိုင်ပါသည်။

တပ်မတော်မှအရာရှိများသည် ၎င်းတို့ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ CDM စစ်သည်များ၏မိသားစုဝင်များအား

မကြာခဏခြိမ်းခြောက်လေ့ရှိသောကြောင့် CDM စစ်သည်များသည် တပ်မတော်မှ၎င်းတို့မိသားစုများအား နှောက်ယှက်ခြင်းမှကာကွယ်ရန် မကြာခဏဆိုသလိုပင် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များနှင့် အဆက်အသွယ်ဖြတ်ရလေ့ရှိပါသည် (ဆိုရိုးစကားတစ်ခုအရ “သူတို့မသိတဲ့အရာတစ်ခုက သူတို့ကိုနာကျင်အောင်မလုပ်နိုင်ဘူး”)

မချယ်ရီနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သူ စစ်သည်ဇနီးသည်နောက် တစ်ဦးဖြစ်သည့် မနွေဦး၏အတွေ့အကြုံများအရ တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများအတွက် ပံ့ပိုးပေးရာတွင် ဇနီးသည်များ၏အခန်းကဏ္ဍသည် မည်မျှအရေးကြီးကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေဆဲဖြစ်သော စစ်သည်များ၏ဇနီးများနှင့်ချိတ်ဆက်မှုကိုထိန်းသိမ်းထားခြင်းဖြင့် လွတ်မြောက်နယ်မြေများသို့ ရောက်သွားသည့်တိုင်အောင် ၎င်းတို့၏တာဝန်များအား ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။³⁹

³⁹ ပြည်သူ့စစ်သားအဖွဲ့သည် ပြည်သူ့စစ်သားဇနီးများအဖွဲ့ကို ၂၀၂၁ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့အား CDM စစ်သည်များ၏ဇနီးများမှစီမံခန့်ခွဲပြီး စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာရန် ဖျောင်းဖျခြင်းနှင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲစစ်သည်များ၏ ဇနီးများကိုဆက်သွယ်ပြီး စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရာတွင်ကူညီပေးပါသည်။ ၎င်းအဖွဲ့သည် လွတ်မြောက်နယ်မြေတွင်

စစ်တပ်၏အပြင်ဖက်တွင်နေထိုင်သော မန္တေဦးသည်
 သူမ၏ခင်ပွန်းလောင်းအား ၎င်းတို့အနေဖြင့်
 စစ်တပ်စခန်းများထဲတွင်ကြည့်ရှုရန် ပိတ်ပင်ခံထားရသည့်
 တပ်မတော်၏ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုသတင်းများကို ပို့ပေးခြင်းဖြင့်
 ၎င်းအားတပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာစေရန်
 သိမ်းသွင်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အပြင်မှနေ၍သူမသည်
 သူမခင်ပွန်းလောင်းအတွက် လွတ်မြောက်ရန်လမ်းကြောင်းအား
 ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ စီစဉ်ပေးထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သူ့အနေဖြင့်
 တပ်မတော်မှထွက်ခွာပါက သူမသည်သူ့အားလက်ထပ်နိုင်ကြောင်း
 ပြောခဲ့ခြင်းသည်လည်း သူ့အားတပ်မတော်မှထွက်ခွာစေရန်
 ပိုမိုတွန်းအားပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ
 စွန့်လွှတ်မှုများမပါဘဲ ဖြစ်နိုင်ခဲ့မည်မဟုတ်ပါ - သူမအနေဖြင့်
 အလုပ်မှထွက်ခဲ့ရပြီး သူမကိုယ်တိုင်နှင့် သူမ၏
 လက်ထပ်ထားခါစခင်ပွန်းတို့၏လုံခြုံရေးအတွက် သူမမိသားစုနှင့်
 အဆက်အသွယ်ဖြတ်ထားခဲ့ရပါသည်။ စစ်သည်များအနေဖြင့်
 ၎င်းတို့တပ်မတော်မှစွန့်ခွာသည့်အခါ
 ၎င်းတို့၏လစာစုငွေများအပါအဝင် ၎င်းတို့၏ပိုင်ဆိုင်မှုအများစု
 သို့မဟုတ် အားလုံးကိုထားခဲ့ရကာ KNU
 မှအုပ်ချုပ်သည့်နေရာများကဲ့သို့ CDM စစ်သည်များအား
 အကာအကွယ်ပေးရန်သဘောတူထားသည့်

ရှိသော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများ၏မိသားစုဝင်များအတွက်
 ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့အဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်ပါသည် (Kyed & Ah Lynn, 2021,
 စာမျက်နှာ ၄၅)။ Min Ye Kyaw & Parry, 2022 တွင်လည်းရှုနိုင်ပါသည်။

လွတ်မြောက်နယ်မြေသို့သွားရာ လမ်းတလျှောက်တွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့်
ကြီးမားသော လုံခြုံရေးဆိုင်ရာအန္တရာယ်များနှင့်
ငွေကြေးကုန်ကျမှုများကိုရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရပါသည်။

တပ်မတော်မှအရာရှိများသည် ဘက်ပြောင်းစွန့်ခွာသူများအား
ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်း၊ သွားပုပ်လေလွင့်စွပ်စွဲခြင်းနှင့် ခြေရာခံလိုက်ကာ
ဖမ်းဆီးခြင်းတို့ကို တက်တက်ကြွကြွလုပ်ဆောင်ကြပါသည်။
အာဏာသိမ်းပြီး နောက်တပ်မတော်မှ

ပထမဆုံးစွန့်ခွာလာသူဗိုလ်ကြီးအဖြစ်လူသိများသူ၏ ဇနီးဖြစ်ကာ
တပ်မတော်စစ်တန်းလျားတွင်ကြီးပြင်းလာခဲ့သူတစ်ဦးလည်းဖြစ်သည့်
မသူဇာလွင်၏ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းထဲတွင် ထပ်မံတော်မှ
သူမအမျိုးသားကလူများကိုသတ်ဖြတ်သည်ဟူသော
သတင်းစကားဖြင့်၎င်းတို့မိသားစု၏ဓာတ်ပုံများအား

ဖြန့်ဝေမှုပြုလုပ်ကာ သူမနှင့် သူမ၏ကလေးနှစ်ဦးအား
အန္တရာယ်ကြီးမားစွာကျရောက်စေခဲ့ကြောင်း
နာကျင်စွာရှင်းပြထားပါသည်။ သူမသည်ကံကောင်းစွာပင်

နောက်ဆုံး၌လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီး တိုက်ပွဲများဖြစ်နေသော
နယ်မြေတစ်လျှောက်သူမ၏ကလေးများကို ထိန်းကျောင်းခဲ့ကာ KNU
ထိန်းချုပ်နယ်မြေတွင်သူမ၏ အမျိုးသားနှင့်ပြန်လည်ပေါင်းစည်းခဲ့
ပါသည်။ သူမရဲ့ စွန့်လွှတ်မှုများသည်ကြီးမားခဲ့သော်လည်း

သူမအနေဖြင့် နောင်တရခြင်းမရှိပါ။ သူမအမျိုးသားသည်
တော်လှန်ရေးလက်နက်ကိုင်တပ်အတွင်းတွင် ဒဏ်ရာများရခဲ့ပြီး
သူမ၏သားမှလည်း ၎င်းတို့ဆင်းဆင်းရဲရဲနေရသည်မှာ
စစ်တပ်အပြင်တွင်နေထိုင်တာကြောင့်လားဟု

ခဏခဏမေးနေကြောင်းလည်း ပြောပြထားပါသည်။ သို့သော် သူမသည် သူမအမျိုးသားအတွက်ဂုဏ်ယူပြီး ယခုပြည်သူလူထု၏ ချစ်ခင်လေးစားမှုကို ခံရသောကြောင့် ပျော်ရွှင်မှုကိုခံစားရကြောင်း ပြောပြထားပါသည်။ သူမအနေဖြင့် လုံခြုံမှုမရှိဘဲနေထိုင်ခဲ့ပြီး တိုက်ပွဲများကြောင့် မကြာခဏထွက်ပြေးခဲ့ရသည့် ကာလများတွင်ပင်လျှင် သူမနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိနေသေးကာ တပ်မတော်မှစွန့်ခွာရန် တွန်းအားပေးနေခဲ့သော တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးသည့် စစ်သည်များ၏ဇနီးများထက် လုံခြုံမှုကိုခံစားခဲ့ရကြောင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ CDM စစ်သည်များနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်ရသော တပ်မတော်မှထွက်ခွာခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာသာမက လက်တွေ့နှင့် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သက်ဆိုင်သော ခက်ခဲလှသည့်ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် စွန့်လွှတ်မှုများသည် ငြင်းဆန်နိုင်ဖွယ်မရှိသလို အမြဲတမ်းကျော်လွှားနိုင်သည်တော့ မဟုတ်ပေ။

တပ်မတော်မှစွန့်ခွာချင်သော စစ်သည်များစွာအတွက် ၎င်းတို့ရင်ဆိုင်ရမည့် အန္တရာယ်များမှာ အလွန်တရာကြီးမားနေပါသည်။ ချင်းပြည်နယ်မှ တပ်ကြပ်တစ်ဦးဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း တပ်မတော်သည် စစ်သည်များ တပ်စခန်းများမှထွက်ခွာရန်အတွက် များပြားကြီးမားသော တားမြစ်ချက်များအား ထုတ်ပြန်ထားသလို မိသားစု၏လုံခြုံရေးအပေါ် ကျရောက်လာနိုင်သော အန္တရာယ်သည် အရေးကြီးပါသည် “သူတို့တွေ CDM မလုပ်ရဲကြဘူး (ဘာလို့လဲဆိုတော့ သူတို့ကြောက်တာက) သူတို့ရဲ့မိသားစုတွေထိန်းသိမ်းခံရ...

ရိုက်နှက်ခံရ၊ နှိပ်စက်ခံရ သို့မဟုတ် အသတ်ခံရနိုင်လို့ပါ။ အဲဒါက (တပ်မတော်ရဲ့) ကျွန်တော်တို့အပေါ်ထိန်းချုပ်တဲ့နည်းလမ်းပါပဲ” ဟု၎င်းမှပြောခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှပင် ဆက်လက်ပြီး စစ်သည်အများစုမှာ မည်သို့မည်ပုံထွက်ခွာပြီး မည်သည့်နေရာသို့ သွားရမည်ကိုမသိကြကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။ လွတ်လမ်းအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကိုယ်၎င်းတို့အဆုံးစီရင်ခဲ့သော စစ်သည်သုံးဦးအား ၎င်းမှသိကြောင်းလည်း ဆိုပါသည်။ CDM ပြုလုပ်ရန် “စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ရန် ထက်သန်သောစိတ်ဆန္ဒရှိဖို့ လိုအပ်ပြီး... ထိုစိတ်ဆန္ဒရှိပါက မည်သည့်အခြေအနေကိုမဆို ရင်ဆိုင်နိုင်ပါလိမ့်မယ်” ဟု၎င်းမှရှင်းပြပါသည်။⁴⁰

စစ်တပ်ထဲရှိ၎င်းတို့၏ဘဝတွင် မပျော်ရွှင်သောသူများအတွက်ပင် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာစိုးရိမ်မှုများနှင့် တပ်တွင်းဖိနှိပ်မှုများသည် ၎င်းတို့အားတပ်မတော်မှစွန့်ခွာစေရန် လုံလောက်သော တွန်းအားကိုပေးနိုင်ချင်မှပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အထောက်အပံ့၊ အားပေးမှု နှင့် အလားအလာရှိသော ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်တွင်ရလာနိုင်သော ဆုလာဘ်များ လိုအပ်ပါသည်။

CDM စစ်သည်အဖွဲ့များသည် ထိုကဲ့သို့သော လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်ကြိုးစားရာတွင် အထင်ကြီးစရာကောင်းလှစွာပင် စစ်သည်များအကြားတွင်ရှိသော ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာနှင့် လက်တွေ့ဆိုင်ရာ စိုးရိမ်ကြောင့်ကျမှုများအားလုံးအတွက် ဆွဲဆောင်မှုရှိနေပါသည်။ ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်များမှသက်သေပြထားသကဲ့သို့ ထိုအဖွဲ့များသည်

⁴⁰ Chinland Defense Force, 2021.

စစ်သည်များအား တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာစေရန်
 ကူညီပေးခြင်းများဆောင်ရွက်နေသလို ထွက်ခွာနိုင်မည့်
 လမ်းကြောင်းများရှာပေးကာ တစ်ဖက်တွင်လည်း
 ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ
 ပံ့ပိုးမှုများဆောင်ရွက်ပေးပြီး နောက်ပိုင်းထိုစစ်သည်များအနေဖြင့်
 ပိုမိုလုံခြုံသော နေရာများသို့ရောက်ရှိသောအခါ ပညာရေးနှင့်
 ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များပံ့ပိုးခြင်းကိုပါ
 တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်ပေးနေပါသည်။⁴¹အရေးကြီးစွာပင်
 ၎င်းတို့သည် စည်းလုံးညီညွတ်မှုပေးသော
 အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်းဖွဲ့စည်းထားပြီး
 တပ်မတော်မှလွတ်မြောက်လာသော စစ်သည်များအား
 အထောက်အထားအသစ်များဖန်တီးပေးခြင်းနှင့်
 တော်လှန်ရေးတွင်ပါဝင်သူတစ်ဦးအဖြစ် တရားဝင်သတ်မှတ်ထားသော
 နေရာတစ်ခုတွင် ပါဝင်နိုင်သည့် အလားအလာတစ်ရပ်ကိုလည်း
 ကမ်းလှမ်းခြင်းမျိုးရှိပါသည်။

⁴¹ CDM စစ်သည်များအတွက်အထောက်အပံ့များအား အွန်လိုင်းမှကြော်ငြာမှုများမှ
 တဆင့် ရရှိသော တသီးပုဂ္ဂလလှူဒါန်းမှုများမှ ထောက်ပံ့ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။
 ပြည်သူ့စစ်သား ဝက်ဘ်ဆိုဒ်ပေါ်တွင် ထိုကဲ့သို့သော တောင်းဆိုမှုတစ်ရပ်အား
 အောက်ပါသတင်းစကားဖြင့် တွဲဖက်ဖော်ပြထားပါသည် -
 “တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကိုထောက်ပံ့ပါ။ အသက်များကိုကယ်တင်ပါ။
 စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းလှုပ်ရှားမှုသည် နွေဦးတော်လှန်ရေးအား
 သွေးမြေကျမှုအနည်းဆုံးဖြင့် အနိုင်ရစေရန် အာမခံပေးမည့် အကြမ်းမဖက်သော
 နည်းဗျူဟာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်” (ပြည်သူ့စစ်သားအဖွဲ့၊ ၂၀၂၁)။

ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဆိုရှယ်မီဒီယာဝက်ဘ်ဆိုဒ်များတွင် ပို့စ်များတင်ခြင်းနှင့် Zoom သို့မဟုတ် Facebook ပေါ်တွင် ဘက်ပြောင်းစွန့်ခွာလာသူများအနေဖြင့် တပ်မတော်ကို စွန့်ခွာလာခြင်းမှရရှိလာသော ကိုယ်ပိုင်ဆုလာဘ်များအကြောင်း ၎င်းတို့၏အမြင်များကို မျှဝေကြခြင်းစသည်တို့ပါဝင်သည့် အမျိုးမျိုးသော အွန်လိုင်းလှုပ်ရှားမှုများမှတစ်ဆင့်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါ သည်။ တပ်မတော်အတွင်း လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများ၊ စစ်သည်များအား တပ်တွင်းဖိနှိပ်မှု၊ ဖယ်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီနှင့် အသွင်ကူးပြောင်းကာလအတွင်းတရားမျှတမှု အစရှိသော ဘက်ပြောင်းလာသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ကျွမ်းကျင်မှုများကို ထည့်ဝင်အသုံးပြုနိုင်မည့် အခွင့်အရေးများ ဖန်းတီးပေးနိုင်ကာ တော်လှန်ရေးထဲတွင် နေရာတစ်ခုဖန်တီးပေးနိုင်မည့် အကြောင်းအရာများကို ပြောဆိုဆွေးနွေးကြသည့် အပတ်စဉ် ဆွေးနွေးပွဲများကိုလည်း CDM စစ်သည်အဖွဲ့အစည်းများသည် အမျိုးမျိုးသော ဒီမိုကရေစီရေးလိုလားသောလှုပ်ရှားသူများနှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်လေ့ရှိကာ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အခြားသူများအား CDM လုပ်လာစေရန် တိုက်တွန်းအားပေးကြပါသည်။

တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသောစစ်သည်များအား ထောက်ပံ့ရန် ၎င်းတို့၏အားထုတ်မှုကိုမြှင့်တင်ရန်နှင့် ၎င်းတို့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပိုမိုပူးပေါင်းလာကြဖို့ တိုက်တွန်းအားပေးရန် CDM စစ်သည်များသည် NUG အားအဆက်ပြတ်စည်းရုံးလျက်ရှိပါ သည်။ ၎င်းတို့သည် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဘက်ပြောင်းလာသူများကို ကြိုဆိုလိုမှုအပေါ်တွင်လည်း

မို့ခိုကြပါသည်။ KNU တပ်မဟာ ၅ သည် CDM စစ်သည်များကို ကြိုဆိုခဲ့သည့်ပထမဆုံးသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည် တပ်မတော်မှထွက်ခွာလာသော စစ်သည်များအား ဂရုဏာထားဆက်ဆံမည်ဖြစ်ကာ ၎င်းတို့ကို CDM တော်လှန်ရေး၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ်ကြိုဆိုမည်ဖြစ်ကြောင်း အွန်လိုင်းပေါ်တွင်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် CDM စစ်သည်များအား လုံခြုံရေးနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ထောက်ပံ့မှုများ ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။⁴² KNU သည် ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူ အများစုကို လက်ခံပေးထားသည်ဟုဆိုကြသော်လည်း ကချင်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် နှင့် အခြားသောပိုမိုသေးငယ်သည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် ချင်းကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ (CDF) ကဲ့သို့အဖွဲ့များသည်လည်း စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများအား ကူညီခဲ့ကြပါသည်။⁴³ မသူဇာလွင်၏ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းတွင်တွေ့ရသည့်အတိုင်း အချို့သော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများအနေဖြင့်

⁴² ဖဒိုမန်းမန်း၊ ၂၀၂၁။ KNU တွင် ဘက်ပြောင်းစွန့်ခွာလာသူများအတွက် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်မူဝါဒတစ်ရပ်ရှိပြီဖြစ်ကြောင်း KNU ၏နိုင်ငံခြားရေး ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဖဒိုစောတာနီးမှ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်တွင်ရှင်းပြခဲ့ပါသည် - KNU သည် ဘက်ပြောင်းလာသူများအား ဂရုဏာထားဆက်ဆံမည်ဖြစ်သော်လည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့သူများအား တရားစွဲဆိုနိုင်ရန်လည်း သေချာစေရန်ဆောင်ရွက်သွား ပါမည် (ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၂b)။

⁴³ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆက်သွယ်ဆက်ဆံမှု၊ မေလ ၂၃ ရက် ၂၀၂၂။

တပ်မတော်ကိုပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရာတွင် ကရင်အမျိုးသားလွတ်
မြောက်ရေးတပ်မတော်၊ ကော်ဘရာစစ်ကြောင်းတို့နှင့်
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် NUG သည်
တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအား၎င်း၏
တပ်မတော်ကိုဖြိုချရန်နည်းဗျူဟာ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ်
ထောက်ပံ့ရန် ကတိကဝတ်ပြုခဲ့ပါသည်။ NUG သည်
တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲဖြစ်သော

စစ်သည်များ၏လက်ရှိရှိနေသောလုံခြုံရေးဆိုင်ရာစိုးရိမ်မှုများနှင့်
ရေရှည်အနာဂတ်အတွက်စိုးရိမ်မှုများကို
အနာဂတ်ဖယ်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ်အတွင်း

အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုပေးအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်းအာမခံခြင်းဖြင့်ဖြေရှင်း
ပေးရန် ကတိပြုထားသည့်
၎င်းတို့၏ယာယီသမ္မတမှလက်မှတ်ထိုးထားသည့် မူဝါဒတစ်ရပ်ကို

“ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့များအတွက်”
ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမူဝါဒထဲတွင် ပင်စင်များနှင့်
ရာထူးများအားဆက်လက်ထားရှိပေးခြင်း၊ အစားအသောက်၊

နေရာထိုင်ခင်းနှင့်၊ မိသားစုလုံခြုံရေးအတွက်
ထောက်ပံ့ပေးမည့်အစီအစဉ်များ၊ ဘက်ပြောင်းလာသူများအနေဖြင့်
PDF များ၏တိုက်ခိုက်မှုကို ခံရမည်မဟုတ်ကြောင်း အာမခံပေးမှုနှင့်

(အနာဂတ်) ဖယ်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတပ်မတော်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ထံသို့

ပေါင်းစည်းပေးခြင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။⁴⁴
 ထိုမူဝါဒကြေညာပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ပြည်သူ့ရှင်ခွင်အဖွဲ့သည်
 စစ်ဆေးမှုစနစ်ပေါ်အခြေခံကာ CDM စစ်သည်များအတွက် CDM
 မှတ်ပုံတင်ကတ်ထုတ်ပေးခြင်းတို့အတွက်
 NUG ၏ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
 ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဧပြီလ ၇ ရက်နေ့တွင် NUG မှ စစ်ဖက်ဆိုင်ရာ
 ပစ္စည်းများကိုဖျက်ဆီးသော သို့မဟုတ် စစ်ဖက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းများ၊
 ယာဉ်များနှင့်တကွ ပြည်သူ့ရှင်ခွင်အဖွဲ့ကိုလာရောက်ပူးပေါင်းသော
 စစ်သည်များအတွက် အချက်ကိုးချက်ပါသော
 ဆုပေးမှုစနစ်ကိုကြေညာခဲ့ပါသည်။ ဆုများတွင်
 တင့်ကားတစ်စီးကိုဖျက်ဆီးခြင်းအတွက်ဆုကြေးငွေ
 အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၀,၀၀၀ မှ လေယာဉ်တစ်စီးကို

⁴⁴ ပြည်သူ့ရှင်ခွင်၊ ၂၀၂၁b။ NUG ကဲ့သို့သော အတိုက်အခံလှုပ်ရှားမှုများ၏
 ထိုကဲ့သို့သောဆောင်ရွက်ချက်များသည် စစ်သည်များအား
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန်တွန်းအားပေးရာတွင်
 အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍတွင်ရှိကြောင်း စစ်တပ်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများအပေါ်
 နှိုင်းယှဉ်သုတေသနများမှဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းအချင်းအရာသည်
 အကယ်၍အတိုက်အခံဖက်မှ စစ်မှုထမ်းများ၏ယုံကြည်မှုကိုရယူနိုင်ပြီး
 အတိုက်အခံတို့၏ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများတွင်ယုံကြည်စေရန်
 သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏လူမှုရေးဖွဲ့စည်းမှုပုံစံအား ယုံကြည်စေရန် လုပ်ဆောင်နိုင်ပါက
 ပိုမိုဖြစ်နိုင်ပါသည်။ စစ်အာဏာရှင်နောက်ပိုင်း အနာဂတ်စနစ်သစ်များအတွင်း
 စိတ်ချရသည့်ပေါင်းစည်းပေးနိုင်မှုအပေါ် ယုံကြည်လာစေခြင်းသည်လည်း
 သိသာသော သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။ Anisin, 2020, စာမျက်နှာ ၁၃၈-၁၄၂ နှင့်
 Morency-Laflamme, 2018 တွင်ရှုပါ။

ဖျက်ဆီးခြင်းအတွက်ဆုကြေးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၀၀,၀၀၀ အထိအစားစားပါဝင်ပါသည်။⁴⁵ ဤစာကိုရေးနေသည့် ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ အထိ မည်သူမှထိုကဲ့သို့ကြီးမားလှသည့် ပစ္စည်းများဖြင့် တပ်မတော်မှထွက်ခွာလာခဲ့သည်ကို မတွေ့ရှိရသေးသော်လည်း ထိုဆုပေးစနစ်သည် တပ်မတော်မှ ရာထူးနေရာများနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များဆုံးရှုံးမည်ကိုစိုးရိမ်သော လက်တွေ့ဆန်သောစိုးရိမ်မှုများရှိသည့် စစ်သည်များကိုဆွဲဆောင်ရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ KNU နှင့် CDF တို့အနေဖြင့် လက်နက်၊ လက်ပစ်ဗုံးနှင့် ကျည်ဆန်များဖြင့် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာလာသော ရာထူးအဆင့်နိမ့်သောစစ်သည်များအား ဆုချီးမြှင့်ခြင်းဖြင့် ယခင်ကအောင်မြင်မှုတစ်ချို့ ရရှိခဲ့ဖူးပါသည်။⁴⁶ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ရပ်များဖြစ်ပါက စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသောစစ်သည်များနှင့် ၎င်းတို့ယူဆောင်လာသော စစ်ဖက်သုံးပစ္စည်းများ၏ပုံများအား ချီးကျူးဂုဏ်ပြုသော သတင်းစကားများဖြင့်တွဲဖက်ကာ

⁴⁵ “Myanmar’s Shadow Govt”, 2022.

⁴⁶ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် CDF မှ မော်တော်ယဉ်များ သို့မဟုတ် လက်နက်ငယ်များနှင့် ကျည်များဖြင့် စွန့်ခွာလာပါက မြန်မာငွေကျပ် သိန်းငါးဆယ် (ထိုအချိန်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂,၇၂၅) နှင့် လက်နက်ကြီးနှင့်စွန့်ခွာလာပါက မြန်မာငွေကျပ် သိန်းတစ်ရာချီးမြှင့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါသည်။ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် စစ်သည်သုံးဦးသည် လက်နက်များဖြင့် ၎င်းတို့နှင့်လာရောက်ပူးပေါင်းခဲ့ကာ ၎င်းတို့အတွက် ဆုငွေများကိုလည်းချီးမြှင့်ပြီးဖြစ်ကြောင်း CDF မှပြောကြားခဲ့ပါသည် (ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၁b)။

ဆိုရှယ်မီဒီယာပလက်ဖောင်းပေါ်ရှိ CDM စစ်သည်အဖွဲ့များတွင် မျှဝေကြလေ့ရှိပါသည်။⁴⁷

CDM စစ်သားအဖွဲ့ဝင်များသည် New York Times မှသည် Nikkei နှင့် Al Jazeera အထိ နိုင်ငံတကာမီဒီယာနှင့် ထိတွေ့ခွင့်များစွာကိုလည်းရရှိခဲ့သည့်အပြင် ပိုမိုလူသိနည်းသော အများသုံးချန်နယ်များမှတစ်ဆင့် လည်းစည်းရုံးရေးဆင်းလာကာ တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ၏အရေးကြီးပုံအပေါ် လူထု၏ အာရုံစိုက်မှုကို ယူဆောင်လာခဲ့ပါသည်။ NUG မှကူညီပေးမှုများလည်းရရှိခဲ့ပြီး ၎င်းထဲတွင် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများအား ခိုလှုံခွင့်ပေးရန် အခြားနိုင်ငံများကို စည်းရုံးခြင်းလည်းပါဝင်ပါသည်။

ဩစတေးလျနိုင်ငံသည် ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလကတည်းက ဖွင့်ဟကြေညာထားခြင်းမရှိသော အရေအတွက်ရှိ ဘက်ပြောင်းလာသူများအား ကာကွယ်ရေး ဗီဇာများထုတ်ပေးခဲ့ကြောင်းသိရပါသည်။⁴⁸ CDM စစ်သည်အဖွဲ့များမှ ဦးဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ၏အဆိုအရ ၎င်းတို့အဖွဲ့များ၏ ဆိုရှယ်မီဒီယာစာမျက်နှာများပေါ်တွင်မျှဝေထားသော

⁴⁷ ပြည်သူ့ရင်ခွင်၊ ၂၀၂၁။

⁴⁸ Barret, 2022. အမေရိကန်-ဗမာ လုံခြုံရေးကျွမ်းကျင်သူ ဒေါက်တာမီမီဝင်းဘတ်မှ တတိယနိုင်ငံမက်လုံးသည် တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာအတွက်အရေးကြီးကြောင်းဆိုထားကာ အမေရိကန်နိုင်ငံကဲ့သို့ အခြားသောနိုင်ငံများကိုလည်း CDM စစ်သည်များအား ခိုလှုံခွင့်များကမ်းလှမ်းမှုပြုရန် တိုက်တွန်းထားပါသည် (“US Expert says”, 2022)။

ဩစတေးလျနိုင်ငံတွင် ခိုလှုံခွင့်ပေးမှုသတင်းသည် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲစစ်သည်ပေါင်းရာနှင့်ချီအား ၎င်းတို့ထံရက်အနည်းငယ်အတွင်းဆက်သွယ်လာစေရန် ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသူများထဲတွင် ပုံမှန်အားဖြင့်၎င်းတို့ ထံဆက်သွယ်လေ့မရှိသော ရာထူးကြီးသူများပါပါဝင်ပါသည်။⁴⁹

ရှေ့တန်းတွင်ရှိနေသောစစ်သည်များနှင့် တပ်မတော်မှထွက်ခွာရန်မည်ကဲ့သို့သော ကိုယ်ကျင့်တရားပိုင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာလှုံ့ဆော်မှုမှ မရှိသောသူများအား NUG မှ စည်းရုံးရာတွင် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ၊ ဆုကြေးများ၊ ခိုလှုံခွင့်များနှင့် အနာဂတ်ရာထူးနေရာများအတွက်ကတိကဝတ်များ ပေးခြင်းသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းနည်းဗျူဟာကိုမြှင့်တင်ပေးနိုင်ခဲ့သလို ထိုပေးအပ်ကမ်းလှမ်းချက်များအားလုံးကို အဖွဲ့အစည်း၏တရားဝင်ပုံစံဖြင့်ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း ထိုသို့ကြိုပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များသည် လက်ရှိအချိန်အထိ တပ်မတော်မှထွက်ခွာလာသော စစ်သည်အရေအတွက် သိသိသာသာတိုးမြှင့်လာစေရန် ၎င်းတို့ချည်းသီးသန့်ဖြင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသေးကြောင်း ပြသနေခဲ့ပါသည်။ ထိုကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များသည် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရှိသောအရင်းမြစ်များကြောင့် စိန်ခေါ်မှုခံနေရသလို မလုံခြုံမှုနှင့် မသေချာမရေရာမှုတို့ကြောင့် နှောင့်နှေးဒုက္ခရောက်နေရပါသည်။ အရေးကြီးသည်မှာ ၎င်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များသည် အချို့သော စစ်မှုထမ်းများအား

⁴⁹ “Australia’s Embrace”, 2022.

တပ်မတော်အပေါ်သစ္စာရှိစေရန် သို့မဟုတ်
 တပ်မတော်အပေါ်အလွန်ကပ်တွယ်နေသောကြောင့် ထွက်ခွာလိုစိတ်
 မရှိစေရန်ဆောင်ရွက်ထားသည့် တပ်မတော်စနစ်အတွင်းနှင့်
 ၎င်းတို့၏ရှုမြင်သတ်မှတ်ပုံထဲတွင် နက်ရှိုင်းစွာမြှုပ်နှံထားသော
 စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအတွက် ဖြန့်ကျက်ထားသည့်
 ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာအတားအဆီးများ၏
 နှောင့်နှေးစေခြင်းကိုလည်းခံနေရပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့်
 ထိုသူများသည် မည်သူများဖြစ်ကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့သည်
 မည်သို့မည်ပုံတွေးခေါ်ကြကြောင်း အရေးကြီးသော သဲလွန်စများကို
 ဤအထူးထုတ်စာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော
 ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများထဲတွင် တွေ့ရမည်ဖြစ်ပြီး Michael Charney
 ၏ ထည့်ဝင်ရေးသားထားမှုထဲတွင်လည်း တပ်မတော်အပေါ်သစ္စာရှိမှု
 နှင့် တပ်မတော်မှ၎င်းတို့ကိုယ်၎င်းတို့ လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းအတွင်း
 တွင်မည်သို့မည်ပုံရှုမြင်သတ်မှတ်ပုံတို့ ဖြစ်တည်လာသည့်
 သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာနောက်ခံများအကြောင်းကျွန်ုပ်တို့လေ့လာနိုင်ပါ
 သည်။

ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာအတားအဆီးများနှင့် သတ်မှတ်ရှုမြင်ပုံများ

၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်ကျင်းပခဲ့သော ပြည်သူ့စစ်သား/
 ပြည်သူ့ပန်းတိုင်စကားဝိုင်းတွင် CDM စစ်သည်တစ်ဦးဖြစ်သူ Captain
 Clock အား မည်သည့်စစ်သည်များ သည် တပ်မတော်ထဲတွင်
 ဆက်လက်ရှိနေရန်ရွေးချယ်ကြပြီး အဘယ်ကြောင့်
 ထိုသို့ရွေးချယ်ကြကြောင်း မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ Captain Clock မှ

၎င်းတာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ စစ်မှုထမ်းများထဲမှ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းသော သူတို့သည် ၎င်းတို့လုံခြုံရေးနှင့် ၎င်းတို့မိသားစု၏လုံခြုံရေးအတွက် စိုးရိမ်သောကြောင့် ဆက်လက်နေနေကြခြင်းဖြစ်ပြီး ကျန်သော ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဩဇာအာဏာနှင့်ရပိုင်ခွင့်များကိုတပ်မက်သောကြောင့် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့အား တပ်မတော်မှ ဦးနှောက်ကျင်း (brainwash) ထားပြီး ပညာမတတ်ကြသောကြောင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့်လွတ်လပ်ပြီး ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်သောတွေးခေါ်မှုမျိုးဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ တပ်မတော်ထဲတွင် ဆက်လက်တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။⁵⁰ ထိုကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာခန့်မှန်းချက်များသည် လက်တန်းပြောထားခြင်း ဖြစ်သော်လည်း Captain Clock ပြုလုပ်ခဲ့သော ရှင်းလင်းသည့်အချက်တစ်ခုမှာ တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်း နည်းဗျူဟာအတွက် အမျိုးမျိုးသော အတားအဆီးများအား မည်သို့မည်ပုံကျော်လွှားရမည်ကို နားလည်ရန်အတွက် အရေးကြီးသည်ဆိုသည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအုပ်စုနှစ်စုထဲမှ ပထမတစ်စုသည် လုံခြုံသောလွတ်မြောက်နိုင်မည့်လမ်းကြောင်း ၎င်းတို့နှင့် ရုပ်ဝတ္ထုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များပေးနိုင်ပါက ၎င်းတို့ကို တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် တိုက်တွန်းအားပေးနိုင်မည်ဖြစ် သော်လည်း ဒုတိယတစ်ဖွဲ့အတွက်မှာမူ စီးပွားရေးဆိုင်ရာမက်လုံးများ၊ အတွေးအခေါ်များနှင့် စိတ်နေသဘောထားတို့နှင့် ချိတ်ဆက်ထားသော ပိုမိုနက်ရှိုင်းသည့် ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ အတားအဆီးများကို ဖြေရှင်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော ကိုရေခဲ၏

⁵⁰ ပြည်သူ့ပုန်းတိုင်း၊ ၂၀၂၂။

ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းထဲတွင် ရာထူးအဆင့်နိမ့်သော စစ်သည်များမှာ တပ်မတော်မှအမှောင်ချထားခြင်းကို မည်သို့မည်ပုံခံနေရကြောင်း၊ တပ်မတော်ဝါဒဖြန့်မှု၏ သားကောင်များဖြစ်ကာ သတင်းအချက်အလက်များလည်း ကန့်သတ်ထားခံရကြောင်းပြောပြ ခဲ့ပြီး ကိုထက်နိုင်အောင်မှလည်း “ပြည်သူလူထုသည်ရန်သူဖြစ်သည်” နှင့် “တပ်မတော်သည် တိုင်းပြည်၏ ကာကွယ်သူဖြစ်သည်” အစရှိသည့် မမှန်ကန်သော သတင်းအချက်အလက်များ ဖန်တီးကြောင်း ထပ်လောင်းပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အချို့သူများသည် တပ်မတော်အပေါ်၎င်းတို့မှ ကျေးဇူးကြွေးတင်နေသည်ဟုခံစား နေရခြင်း သို့မဟုတ် တပ်မတော်ပြင်ပတွင် ၎င်းတို့အတွက်ရှင်သန်ရန်ဘဝမရှိဟု ခံစားနေကြရပါသည်။ တပ်မတော်အရာရှိများအနေဖြင့် တပ်မတော်ထဲတွင် ဆက်လက်ရှိနေကြသည်မှာ စီးပွားရေးအကျိုးခံစားခွင့်များ၊ တပ်မတော်၏တရားမဝင်စီးပွားရေးအမျိုးမျိုးကို လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိကြောင်း ကိုသူရဲမန်နှင့် ကိုထင်ရှားတို့သည် ၎င်းတို့၏ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများထဲတွင် မျှဝေဖော်ပြထားခဲ့ပါသည်။ အချို့စစ်မှုထမ်းများဆိုလျှင် အာဏာသိမ်းမှုသည် ၎င်းတို့အား ပိုမိုချမ်းသာလာစေရန် လုပ်ပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟုယုံကြည်ကြပါသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ်အစောပိုင်းကတည်းက CDM စစ်သည်များ၏ သက်သေခံချက်များထဲတွင်သာမက မြန်မာတပ်မတော်အပေါ် သုတေသနပြုမှုများတွင်တွေ့ရသည့်အတိုင်း တပ်မတော်မှစွန့်ခွာထွက်ပြေးရာတွင်ရှိသော ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ အတားအဆီးများသည် ပြန့်နှံ့နေသော ကျဉ်းမြောင်းသည့်

ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခု၊ ဦးဆောင်သူနှင့်နောက်လိုက်ဆက်ဆံရေးများ၏ အတွင်းပိုင်းအဆင့်ကြီးငယ်စနစ်နှင့် ခိုင်မာသောအတွေးအခေါ်ဆိုင်ရာ ယန္တရားတစ်ခုထဲတွင် မြှုပ်နှံထားပါသည်။⁵¹

ခိုင်မာသောရဲဘော်ရဲဘက်စိတ်ဓာတ်ကို ပျိုးထောင်ခြင်းအပါအဝင် အမိန့်များကိုတင်းတင်းကျပ်ကျပ်လိုက်နာစေခြင်း၊ အကြောက်တရားများရိုက်သွင်းထားခြင်းနှင့် တပ်မတော်အား တိုင်းပြည်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ကာကွယ်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ရှုမြင်ပုံတစ်ရပ်အား စွဲမက်အောင်သွန်သင်ထားသည့် အတွေးအခေါ်ဆိုင်ရာဝါဒဖြန့်မှုတို့ကို ပေါင်းစည်းထားခြင်းမှတစ်ဆင့် သစ္စာရှိစေမှုတို့ကို လေ့ကျင့်ပေးခြင်းတို့၌ တပ်မတော်သည်ဆယ်စုနှစ်ချီ အတွေ့အကြုံရှိပါသည် (ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော Charney တွင်ရှုပါ)။ စစ်သည်များနှင့် အရာရှိများသည် တပ်တွင်း ဆုပေးမှုများ၊ ရာထူးတိုးပေးခြင်းများနှင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် တပ်မတော်နှင့်တုပ်နှောင်ချိတ်ဆက်ထားမှုများရှိနေကာ⁵²

တပ်မတော်၏တရားဝင်ရော တရားမဝင်စီးပွားရေးများတွင် ပါစိုးမိုးခြယ်လှယ်နိုင်မှုသည် အရာရှိအဖွဲ့များအား အနည်းဆုံး ၁၉၉၀ ခုနှစ်များကတည်းက ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။⁵³

⁵¹ မြန်မာတပ်မတော်အကြောင်း အသေးစိတ်အဖြစ်ဆုံး သုတေသနပြုဆောင်ရွက်ချက်အချို့ကို Bunte, 2017; Callahan, 2003; Maung Aung Myoe, 2009; Nakanishi, 2013; Selth, 2002 တွင်ရှုပါ။ ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော Charney တွင်လည်းရှုနိုင်ပါသည်။

⁵² Nakanishi, 2013.

⁵³ Bunte, 2017.

တပ်မတော်မှထွက်ခွာရာတွင် ရာထူးအဆင့်ပိုမြင့်သော
 အရာရှိများသည် ရာထူးအဆင့်နိမ့်သော စစ်သည်များနှင့်ယှဉ်လျှင်
 စီးပွားရေးအရရော ဂုဏ်ပုဒ်အရပါ ပိုမိုဆုံးရှုံးစရာများရှိနေပြီး
 ၎င်းတို့သည် တပ်မတော်၏
 အတွေးအခေါ်ပိုင်းဆိုင်ရာသတ်မှတ်မှုမြင်ပုံကို
 ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာလိုက်နာကြသူများ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။
 ရာထူးအဆင့်နိမ့်သော အချို့စစ်သည်များအနေဖြင့်
 ၎င်းတို့၏နေ့စဉ်အသက်ရှင်ရပ်တည်ရေးအတွက် တပ်မတော်အပေါ်
 တွင်လုံးလုံးလျားလျားမှီခိုရန် လိုအပ်သည်ဟူသော ယုံကြည်မှုကို
 တပ်မတော်နည်းစနစ်မှ ဖန်တီးပျိုးထောင်ထားခဲ့ကြောင်း CDM
 စစ်သည်များ၏ ပြောကြားချက်များအရ သိရပါသည်။⁵⁴
 ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော တွေ့ဆုံမေးမြန်းခံခဲ့ရသူများ
 သိရှိထားသည့်အရာတိုင်းကို လူတိုင်းသိရှိလာနိုင်ခဲ့သည်သည်
 မဟုတ်ပါ - တပ်မတော်စနစ်သည် ရာထူးအဆင့်နိမ့်စစ်သည်များ
 အတွက် စီးပွားရေးအရအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့်ယှဉ်လျှင်
 စီးပွားရေးအရအမြတ်ထုတ်ခြင်းနှင့်
 အနိုင်ကျင့်ခြင်းတို့သည်များစွာသာလွန်နေပါသည်။ စစ်သည်များ၏
 ပညာရေးချို့တဲ့မှုများ၊ လူသစ်စုဆောင်းရာတွင်
 ငွေကြေးပိုင်းချို့တဲ့မှုအဖြစ်ဆုံးနိုင်ငံသားများကို ဗဟိုပြုခြင်း၊ နှင့်
 စစ်သည်များအား လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်မှုမှတားမြစ်ထားခြင်း
 တို့အပါအဝင် ၎င်းတို့၏ဖိနှိပ်မှုအတွင်း ၎င်းတို့ကို
 ပြန်လည်ချည်နှောင်ထားသည့် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးနည်းစနစ်များနှင့်

⁵⁴ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၁။

ဝါဒဖြန့်မှုများကြောင့် ထိုအခြေအနေသည်
 ရာထူးနိမ့်သောစစ်သည်များအကြားတွင် ဆက်လက်ရှိနေကြောင်း
 CDM စစ်သည်များမှ ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။⁵⁵
 CDM စစ်သည်တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ဦးသည် ပညာရေးနိမ့်ပါးမှုနှင့်
 ဦးနှောက်ကျင်း (brainwash) ခံရမှုတို့သည်
 တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲစစ်သည်များ၏အကြမ်းဖက်မှုကို
 ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေမှုနှင့် ချိတ်ဆက်မှုရှိကြောင်းဆိုထားပါသည် -
 “ရာထူးနိမ့်စစ်သည်တွေက ဘယ်လိုအမိန့်မျိုးကိုပဲဖြစ်ဖြစ်နာခံနေကြ
 တယ်... သူတို့ကိုသတ်ဖို့ အမိန့်ပေးရင် သူတို့သတ်တယ်။
 သူတို့အဲ့လိုလုပ်ရင် သူတို့အပေါ်နဲ့ တိုင်းပြည်အပေါ်
 ဘယ်လိုမျိုးသက်ရောက်မှုတွေ ရှိလာမလဲဆိုတာကို မစဉ်းစားကြဘူး။
 (သူတို့မှာ) စဉ်းစားတွေးခေါ် နိုင်စွမ်းနည်းကြတယ်။
 အဲ့ဒါကသူတို့ရဲ့အမှားတော့လည်း မဟုတ်ပြန်ဘူး။ သူတို့ရဲ့
 မူလစိတ်ရင်းက အဲ့လိုမျိုးမဟုတ်ဘူး (ဒါပေမဲ့) သူတို့တွေက brainwash
 ခံရပြီး ပြည်သူလူထုဆီကနေ ခွဲထုတ်ထားတာကိုခံခဲ့ရတာ။”⁵⁶
 ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းပိုင်ရှင်များထဲမှ
 တစ်ဦးဖြစ်သည့် ကိုဇေယျအောင်သည် ပြည်သူ့စစ်သားစကားဝိုင်း
 တစ်ခုထဲတွင် အထက်ပါနှင့်ဆင်တူသော အချက်တစ်ချက်ဖြစ်သည့်
 ဦးနှောက်ကျင်းမှု brainwash လုပ်ခြင်းသည် စစ်သည်များအား

⁵⁵ Kyed & Ah Lynn, စာမျက်နှာ ၇၁-၇၅။

⁵⁶ Democratic Voice of Burma, 2021a.

ကိုယ်ချင်းစာတရားကင်းမဲ့ပြီး လူမဆန်စွာပြုမူတတ်သည့်
 စက်ရုပ်များအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားစေကြောင်း ပြောပြထားပါသည်။⁵⁷
 စစ်သားများအနေဖြင့် ပြည်သူများအပေါ်တွင်
 ကိုယ်ချင်းစာတရားမရှိမှုသည် CDM စစ်သည်တစ်ဦး
 ဖြစ်သည့်ကိုညီသုတမှဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း စစ်သည်ပေါင်းများစွာနှင့်
 ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များသည် တပ်မတော်မှ
 ပြင်ပရှိလူမှုရေးချိတ်ဆက်မှုများနှင့် သတင်းအချက်အလက်
 စီးဆင်းမှုကို ကန့်သတ်ထားသည့် သီးသန့်ခွဲထုတ်ခံထားရသော
 ဘဝများအဖြစ် စစ်တန်းလျားများတွင်နေထိုင်နေကြကာ
 တိုင်းသူပြည်သားများထံမှ စစ်သားများအား
 တမင်သက်သက်ခွဲထုတ်ထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါ
 သည်။⁵⁸ ဤစာစောင်ထဲရှိ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများထဲတွင်
 ဖော်ပြထားချက်များအရ ထိုသီးသန့်ခွဲထုတ်ထားမှုသည်
 အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း ပြီးပြည့်စုံခြင်းမရှိတော့သော်လည်း
 ကိုအောင်ကိုကို၏ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းထဲတွင်သက်သေခံထားသည့်
 အတိုင်း ၎င်းသည် ကျယ်ပြန့်သော သက်ရောက်မှုတစ်ရပ်
 အဖြစ်ဆက်လက်တည်ရှိနေပါ သေးသည်။ ကိုအောင်ကိုကိုမှ ၎င်းသည်
 တပ်မတော်မှစုဆောင်းခြင်းမခံရမီ အရပ်သားဘဝ၌
 လူမှုရေးချိတ်ဆက်မှုများ များစွာရှိခဲ့ပြီး ထို့ကြောင့်

⁵⁷ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၆ ရက်ရက်စွဲဖြင့် ကျင်းပခဲ့ကာ YouTube ပေါ်တွင် ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင်တင်ခဲ့သော ပြည်သူ့စစ်သားစကားပိုင်းတစ်ခုမှ (People’s Soldiers from Burma, 2022)။

⁵⁸ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၁c။

တပ်မတော်မှထွက်ခွာလိုခဲ့ကြောင်း ပြောပြခဲ့ပါသည်။ သို့သော် သူ့မိသားစုဝင်များမှာ တပ်မတော်ထဲတွင်သာနေခဲ့ဖူးသောကြောင့် သူနှင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကာ တပ်မတော်မှထွက်ခွာလိုခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ သူ့ဆုံးဖြတ်ချက်အား သဘောမတူခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် သူ့မိသားစုဝင်များသည် ‘နှောက်ကျင်း brainwash’ ခံထားခဲ့ရသည်ဟု သူ့အနေဖြင့်ယုံကြည်နေခဲ့ပါသည်။

တပ်မတော်နှင့် ပြည်သူများကို ခွဲခြားခြင်းအား တပ်မတော်ဩဇာအာဏာကိုအလေးမထားသော သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်သော သူများသည် တိုင်းပြည်နှင့်ဗုဒ္ဓဘာသာ၏တည်ရှိမှုကို ခြိမ်းခြောက်လာနိုင်ချေရှိသည့် ရန်သူများအဖြစ်သတ်မှတ်ကိုယ်စားပြု သည့် ကျယ်ပြန့်စွာသက်ရောက်မှုရှိသော တပ်မတော်ဝါဒဖြန့်မှုမှတစ်ဆင့်လည်း လုပ်ဆောင်လေ့ရှိပါသည်။ မြန်မာတပ်မတော်၏ အတွေးအခေါ်⁵⁹ ထဲတွင် ထိုကဲ့သို့ ပြည်တွင်းတွင်ရန်သူများဖန်တီးတည်ဆောက်ထားမှုအပေါ် မှီခိုခြင်းသည် ရှည်လျားသော သမိုင်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိခဲ့ပြီး ၎င်းအား အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ပြည်သူများအပေါ် ကျူးလွန်သောအကြမ်းဖက်မှုများအတွက် လျော်ကန်သင့်မြတ်ကြောင်းရှင်းချက်ထုတ်ရာတွင် အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုအချက်အား ပိုမိုတာသွားစေသည်မှာ အာဏာသိမ်းမှုကိုဆန့်ကျင်သော ခုခံရေးလှုပ်ရှားမှုနှင့် NUG အား အကြမ်းဖက်မှုများအဖြစ် တံဆိပ်ကပ်သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုအချက်သည် တိုင်းပြည်၏မတည်ငြိမ်မှုကို ပိုမိုသေချာစေခဲ့ပါသည်။

⁵⁹ Callahan, 2003.

“(သူတို့က) လူတွေကိုလူတွေလိုမထင်ပါဘူး” ဟု ဤစာစောင်ထဲတွင် မန္တလေးမှဆိုထားပြီး PDF များသည် တပ်မတော်မှစတင်တိုက်ခိုက်ခြင်းကိုခံခဲ့ရသော ပြည်သူများနှင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း စစ်သည်များအားပြောပြထားခြင်းမရှိဘဲ “၎င်းတို့သည် ကျောင်းတွေနှင့် ဈေးတွေကို ဗုံးခွဲပြီး တိုင်းပြည်သာယာပြောမှုကို တားဆီးချင်တဲ့ အကြမ်းဖက်သမားများ” ဟုသာ စစ်သည်များအနေဖြင့် သိထားကြကြောင်း ၎င်းမှဆက်လက်ရှင်းပြထားပါသည်။

တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများမှ ထိုကဲ့သို့သော ဝါဒဖြန့်မှုမျိုးသည် တပ်မတော်မှ ဆိုရှယ်မီဒီယာများနှင့် စာတိုပို့သော အက်ပ်များမှတစ်ဆင့် ပုံမှန်ဖြန့်ဝေလေ့ရှိကြောင်း သက်သေခံထားကြပါသည်။⁶⁰ စစ်ကိုင်းတိုင်းမှရွာသားတစ်ဦးရှာတွေ့ ခဲ့သည့် စစ်သည်တစ်ဦး၏ဖုန်းထဲမှ ဆယ်လ်ဖီဒီယိုတစ်ပုဒ်ထဲတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲစစ်သည်များမှ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အရပ်သားများအား မည်သို့မည်ပုံသတ်ဖြတ် အကြမ်းဖက်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုနေခဲ့သည်ကို မြင်တွေ့ခဲ့ရပြီး ၎င်းအချက်သည် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော ဝါဒဖြန့်မှုမှာ တိုက်ပွဲဝင်တပ်သားများအကြားမည်မျှနက်ရှိုင်းစွာစီးဝင်နေသည်ကို ပြသနေပါသည်။⁶¹

⁶⁰ Radio Free Asia, 2021. Conrad & Bayer, 2021 တွင်လည်းရှုနိုင်ပါသည်။

⁶¹ ဤဗီဒီယိုအား Radio Free Asia ထံသို့ပေးအပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုဗီဒီယိုထဲတွင် စစ်သည်များမှ ၎င်းတို့အနာဂတ်သည် မည်သို့ဖြစ်မည်ကိုမသိကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့သည် “ရေစီးရာမျောနေသည့်သစ်လုံးသဖွယ်” ဖြစ်နေကြောင်း

ဤစာစောင်ထဲတွင် Charney မှဆိုထားသည့်အတိုင်း တပ်မတော်သည်သာလျှင်စစ်မှန်သော အာဏာကိုင်စွဲအုပ်ချုပ်သူနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံတော်အားကာကွယ်သူဟူသော ရှုမြင်သတ်မှတ်ချက်သည် အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းတွင် တိုင်းပြည်တဝှမ်းနှင့် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်တပ်ဖွဲ့ဝင်များအကြားတွင် ပျက်စီးသွားခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများမှလည်း သက်သေခံထားပါသည်။ သို့သော် ထိုရှုမြင်သတ်မှတ်ချက်အား ထာဝရပြောင်းလဲရန် အထူးသဖြင့် တပ်မတော်၏ ကျယ်ပြန့်စွာသက်ရောက်မှုရှိသော တပ်တွင်းပိုင်းဝါဒဖြန့်မှု ယန္တရားအား တန်ပြန်တိုက်ခိုက်ရန် အတားအဆီးများမှာမူ ကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချင်းအရာနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်သူ့စစ်သားအဖွဲ့ထဲတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသော CDM စစ်သည်များနှင့် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများသည် တပ်မတော်၏သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုကိုထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲစစ်သည်များ၏ ဆိုရှယ်မီဒီယာသုံးစွဲနိုင်မှုတို့တွင်ရှိသော ဟာကွက်များကို အသုံးချကာမနားမနေဆောင်ရွက်နေကြပါသည်။ ၎င်းတို့သည် Facebook, VK နှင့် TikTok ကဲ့သို့ ဆိုရှယ်မီဒီယာပလက်ဖောင်းများပေါ်တွင် စစ်သည်များအသုံးပြုသော ဆိုရှယ်မီဒီယာစာမျက်နှာများအား တပ်မတော်မှဝါဒဖြန့်မှုများနှင့် ‘သတင်းအတု’ များကို ဆန့်ကျင်သော

၎င်းတို့၏အကူအညီမဲ့မှုကိုလည်း ညည်းညူထားကြပါသည် (Khin Maung Soe & Nayrein Kyaw, 2022)။

အကြောင်းအရာများနှင့် ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ကာ စိတ်ဓာတ်ဆိုင်ရာ
 စစ်ဆင်ရေးဟုခေါ်သော ‘စိတ်နှလုံးသားများကိုဖွင့်ရန်’
 စစ်ဆင်ရေးတစ်ရပ်အဖြစ်ဆောင်ရွက်နေ ကြပါသည်။
 ၎င်းတို့အသုံးပြုသောအကြောင်းအရာများတွင် စစ်သည်များအား
 ကိုယ်ကျင့်တရားပိုင်းဆိုင်ရာ အသိဝင်လာစေရန် ဖျောင်းဖျခြင်း၊
 ၎င်းတို့၏ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် စစ်ပန်းမှု စသည်တို့မှသည်
 တပ်မတော်၏တရားမမျှတမှုများနှင့် တပ်တွင်းပိုင်းဖိနှိပ်မှုများကို
 အလေးပေးထားသည့် ပို့စ်များအထိပါဝင်ပါသည်။
 ထိုကဲ့သို့လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့သည်
 စစ်သည်များအား တပ်မတော်မှဖြန့်ဝေသည့် သတင်းများနှင့်
 ၎င်းတို့၏ရာဇဝတ်မှုများအတွက် အကြောင်းပြချက်များကို
 ယုံကြည်လာခြင်းမှတားဆီးရန် ကြိုးစားကြပါသည်။
 နောက်တစ်ဆင့်အနေဖြင့် စာပို့သည့်အက်ပ်များမှတစ်ဆင့်
 တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲဖြစ်သော စစ်သည်များနှင့် ဆက်သွယ်ကာ
 ၎င်းတို့၏သောကများနှင့် စိုးရိမ်မှုများကိုနားထောင်ပေးခြင်းဖြင့်
 နားလည်မှုနှင့် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
 ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရခြင်း၏ ရေရှည်ရည်ရွယ်ချက်မှာ ၎င်းတို့အနေဖြင့်
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာရန် ဆုံးဖြတ်လာစေခြင်း သို့မဟုတ်
 အနည်းဆုံးအနေဖြင့် တပ်မတော်မှကျူးလွန်နေသည့်
 ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများတွင် ပါဝင်မှုမှရှောင်ကျင်စေကာ
 နောက်ပိုင်းတွင်တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရာ၌
 ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနည်းဖြင့် စစ်သည်အများအပြားသည်
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာခဲ့ကြပြီးဖြစ်သော်လည်း ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင်

စစ်သည်အများအပြားမှ တပ်မတော်အပေါ်တွင်ရှိသည့်
ယုံကြည်မှုများနှင့် ခိုင်မာသည့်သတ်မှတ်မှုဖြင့်ပုံများအား
သိသိသာသာပြောင်းလဲခြင်းမျိုးပါဝင်သောကြောင့် တခါတရံတွင်
အချိန်သုံးလထိတိုင်အဆက်မပြတ် ဆက်သွယ်မှုလုပ်ရသည်အထိ
အချိန်ယူရပါသည်။⁶²

ရည်မှန်းချက်များနှင့် အနာဂတ်များ

ကိုရဲရင့်သွေးမှ ဤစာစောင်ထဲတွင်အခိုင်အမာအတည်ပြုထားသကဲ့သို့
အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း CDM စစ်သည်အများစုသည်
တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအား စစ်ဗိုလ်ချုပ်များ၏
မတရားမှုများနှင့် လိမ်လည်လှည့်ဖျားမှုများကိုရှင်းလင်းစွာတွေ့
မြင်လာစေပြီး အမှောင်ထဲမှ အလင်းထဲသို့ ဝင်ရောက်လာသည့်အသွင်
ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။⁶³ ပိုပိုများလာသော စစ်သည်များအနေဖြင့် CDM
လုပ်လာကြကာ တပ်မတော်စခန်းများမှစွန့်ခွာပြီး
ဤတော်လှန်ရေး၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်လာသည်နှင့်အမျှ
ပိုမိုတိုးတက်လာသော နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အသိတရားနှင့် မတူညီသော
အနာဂတ်များအတွက် ရည်မှန်းချက်များသည်လည်း
တိုးတက်ပြောင်းလဲလာပါသည်။ ထိုအချက်သည်

⁶² စိတ်ဓာတ်စစ်ဆင်ရေးကြိုးစားဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်သက်ဆိုင်သော
အသေးစိတ်အချက်အလက်များသည် ၂၀၂၂ ခုနှစ် မေလတွင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော
အရပ်သားတက်ကြွလှုပ်ရှားသူတစ်ဦးအားမေးမြန်းချက်များနှင့် CDM စစ်သည်အဖွဲ့
တစ်ဖွဲ့၏ကိုယ်စားပြုသူများအား အုပ်စုဖွဲ့မေးမြန်းထားချက်များမှ အခြေခံထားပါ
သည်။

⁶³ ပြည်သူ့ရှင်ခွင့်၊ ၂၀၂၁။

ဤစာစောင်တွင်ပါဝင်သော ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများနှင့်
 တော်လှန်ရေးအကြောင်း၊ ဖယ်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီအကြောင်းနှင့်
 တရားမျှတမှုအကြောင်းများအပေါ် သေချာစွာစဉ်းစားတွေးခေါ်ထား
 သောစကားဝိုင်းများပါဝင်သည့် CDM စစ်သည်များ၏
 မကြာခဏကျင်းပလေ့ရှိသော အွန်လိုင်းဆွေးနွေးပွဲများမှ
 သက်သေထူနေပါသည်။ CDM စစ်သည်များသည်
 ၎င်းတို့၏နက်ရှိုင်းသောကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင်အခြေခံ
 ကာ စစ်အာဏာရှင်အပေါ်ခက်ထန်ပြတ်သားစွာဝေဖန်ကြသူများထဲမှ
 တချို့ဖြစ်လာကြပါသည်။ ၎င်းတို့ထဲမှအများစုသည်
 အခြားသောစစ်သည်များ၎င်းတို့နှင့် လာရောက်ပူးပေါင်းလာစေရန်
 သို့မဟုတ် ‘လွတ်မြောက်နယ်မြေများ’သို့ ရောက်ရှိနေပြီးဖြစ်သော
 စစ်သည်များအား ထောက်ပံ့ရန်
 မနားမနေလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နေကြပါသည်။
 ၎င်းတို့အိပ်မက်ဖြစ်သည့် ၎င်းတို့တိုင်းပြည်အတွက်
 ပိုမိုကောင်းမွန်သောအနာဂတ်သည် နွေဦးတော်လှန်ရေး၏အောင်မြင်မှု
 နှင့် ခိုင်မာစွာချိတ်ဆက်လျက်ရှိကြောင်း ဤစာစောင်ထဲရှိ
 ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကိုအောင်ဇေယျမှ
 “သာတူညီမျှမှုနှင့် လွတ်လပ်မှု” ရှိသောလူ့ဘောင်
 အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ကိုမျှော်လင့်ကာ ထိုရလဒ်အားစစ်အာဏာရှင်ကို
 အမြစ်ကနေမြေလှန်နိုင်မှသာလျှင်ရရှိနိုင်မည်ဟု
 ၎င်းမှယုံကြည်ထားပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင်
 ကိုထက်နိုင်အောင်မှ ယုံကြည်ထားသည့်အတိုင်း လက်ရှိတပ်မတော်ကို
 ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆောင်ရွက်ခြင်းသာလျှင်မဟုတ်ဘဲ

လုံးဝဖြိုဖျက်ပစ်ကာ အသစ်မှပြန်စရန်လိုအပ်ပြီး - ကိုထင်ရှားနှင့်
 ကိုဖြိုးဝင်းအောင်မှ ဆိုသည့်အတိုင်း
 ပြည်သူများမှတည်ဆောက်ပေးထားပြီး ချစ်ခင်လေးစားသည့်
 အဆင့်အတန်းရှိ တပ်မတော်သစ်တစ်ရပ်ကို
 ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။⁶⁴
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူတချို့မှာ တပ်မတော်သည်
 ပြည်သူများကို တိုက်ခိုက်နေခြင်းအား နောက်ဆုတ်မည် သို့မဟုတ်
 အရှုံးပေးမည်ဟုယုံကြည်နေသော်လည်း
 တပ်မတော်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများသည် တပ်မတော်ကို
 အောက်ခြေ၊ အတွင်းမှနေ၍ လူ့အင်အားနည်းစေကာ၊ တပ်တွင်းပိုင်း
 ကစဉ့်ကလျားဖြစ်မှုများနှင့် အာဏာဖီဆန်ခြင်းများဖြစ်စေကာ
 ပြိုကျပျက်စီးစေခြင်းဖြင့် တော်လှန်ရေးကို
 အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်မျှော်လင့်ထားကြပါသည်။
 တော်လှန်ရေးအနိုင်ရရန် တပ်မတော်ကိုစစ်မြေပြင်တွင်သာတိုက်ခိုက်

⁶⁴ မြန်မာတပ်မတော်အား မည်သည့်အရာမှ အစားထိုးနိုင်မည်လဲဆိုသည်မှာ ဆောင်ရွက်နေဆဲဖြစ်သော ငြင်းခုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ၎င်းဆွေးနွေးမှုအားလက်ရှိတွင် နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးအဆင့်အတန်းများကို လိုက်နာသည့် ဖယ်ဒရယ်တပ်မတော်တစ်ရပ်တည်ဆောက်ရာတွင် အလေးပေးထားပါသည်။ CDM စစ်သည်များသည် ထိုတပ်မတော်ထဲတွင် မည်ကဲ့သို့ ပါဝင်နိုင်မည်ဆိုသည်မှာလက်ရှိအချိန်တွင်ရှင်းလင်းမှုမရှိသေးဘဲ ၎င်းတို့အနေဖြင့်မည်မျှ ပါဝင်လိုသည်/မပါဝင်လိုဘူးမှာလည်း လက်ရှိတွင်ဆွေးနွေးဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဤအကြောင်းရာအား ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင်ကျင်းပခဲ့သည့် ပြည်သူ့ပန်းတိုင်စကားဝိုင်းထဲတွင် ငြင်းခုံဆွေးနွေးထားကြပါသည် (ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ၂၀၂၂)။

ရန်လိုအပ်သည်သာလျှင် မကဘဲ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့်
 “၎င်းတို့၏စိတ်ဓာတ်ကိုဖျက်ဆီးခြင်း” သည် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်
 ကြောင်း ကိုထက်နိုင်အောင်မှ ယုံကြည်ထားပါသည်။
 တော်လှန်ရေးသည် တပ်မတော်အား ၎င်းသည် သာသနာနှင့်
 တိုင်းပြည်၏ကာကွယ်သူအဖြစ်
 ရှုမြင်သတ်မှတ်ထားသည့်မျက်နှာဖုံးကိုခွာချပြီး စစ်သည်တစ်ဦး
 ချင်းစီရှိ လူသားချင်းစာနာမှုကို ဖော်ထုတ်စေကာ၊ တိုးပွားလာသော
 ပင်ပန်းမှုနှင့် ၎င်းတို့မည်သည့်အတွက် တိုက်ခိုက်နေရသည့်အပေါ်
 ယုံကြည်မှုမရှိတော့ခြင်းတို့ကို အသုံးပြုခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

တပ်မတော်မှစွန့်ခွာလာခဲ့သော စစ်သည်များတွင်ရှိသည့်
 လူသားချင်းစာနာမှုနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အသိရှိမှုတို့သည်
 ဤစာစောင်ထဲတွင်ပါဝင်သော ပြောဆိုထားချက်များထဲတွင်ပေါ်လွင်
 နေပါသည်။ ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်အနာဂတ်အစီအစဉ်များသည်
 သေးငယ်ကောင်းသေးငယ်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့ထဲမှ အများစုသည်
 သေနတ်ကိုပြန်လည်ကိုင်ဆောင်လိုသည့် ဆန္ဒမရှိတော့သော်လည်း
 မြန်မာနိုင်ငံအတွက်

လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းသစ်တစ်ရပ်ကိုတည်ဆောက်ရာတွင်
 ၎င်းတို့၏မြှုပ်နှံထားမှုသည် ဤကဲ့သို့ အလွန်တရာ
 စိတ်မချမ်းသာဖွယ်ကောင်းသောအချိန်တွင် မျှော်လင့်ချက်တစ်ခု
 ပေးနေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော သက်သေခံပြောဆိုချက်များသည်
 တပ်မတော်၏ကြမ်းကြုတ်မှုများနှင့် လူသားမျိုးနွယ်အပေါ်
 ကျူးလွန်သည့် ရာဇဝတ်မှုများအတွက် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော

ကိုယ်တွေ့သက်သေများကို ပေးအပ်နေပါသည်။⁶⁵ ၎င်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံအနာဂတ်၏ ပြန်လည်တွက်ချက်ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ စစ်အာဏာရှင်အုပ်ချုပ်ရေးအား အဆုံးသတ်ရန် သတ္တိရှိစွာပါဝင်တိုက်ပွဲဝင်နေသူ အားလုံးအတွက် တရားမျှတမှုကိုရှာဖွေရာတွင် အလွန်အသုံးဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

⁶⁵ ၂၀၂၂ ခုနှစ်မှ တင်ပြချက်တစ်ခုထဲတွင် တော်လှန်ရေးကိုထောက်ခံသော ဘက်ပြောင်းလာသူများနှင့် တပ်တွင်းသတင်းပေးများ၏ သက်သေများပေါ်တွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအခြေခံကာ တပ်မတော်အတွင်းရှိ အချို့သောသူများအား Fortify Rights မှ စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်မှုများဖြင့် စွပ်စွဲထားပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ၂၀၁၆ ခုနှစ် နှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်များတွင် တပ်မတော်မှ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအပေါ်ကျူးလွန်ခဲ့သည့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများ၏ သက်သေများကိုလည်း ဖော်ထုတ်ထားပါသည် (Fortify Rights, 2022)။ Zaw Ye Thwe, 2022 တွင်လည်းရှုနိုင်ပါသည်။